

S.N. LAZAREV

Prevazilaženje gordosti

VAŽNO UPOZORENJE!

Materijal je namenjen ličnoj upotrebi!

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige ne može se objavljivati, postavljati na internetu

Ili deliti s drugima bez prethodne pismene dozvole od strane vlasnika autorskih prava.

S.N. Lazarev

**PREVAZILAŽENJE
GORDOSTI**

*Prevod s ruskog:
Slobodanka K. Vanjkević*

Beograd
oktobar 2020.

Naslov originala:

ПРЕОДОЛЕНИЕ ГОРДЫНИ

Санкт–Петербург, 2020

Copyright © S.N. Lazarev, 2020

Copyright © Satja Juga, 2020

www.lazarev.ru

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige ne može se umnožavati ni u kakvoj formi,
bez prethodne pismene dozvole od strane vlasnika autorskih
prava.

Izdavač: „Satja Juga”

Zastupnik i distributer izdanja S.N. Lazareva za Srbiju: „ARUNA”

• aruna.rs • lazarev.rs • aruna@aruna.rs •

tel: 064 15 77 045

UVOD

Gordost je osnova svih čovekovih grehova. U Bibliji je napisano: „Gordost počinje kad čovek otpadne od Gospoda i srcem se odmetne od svoga Stvoritelja. I jer je početak gordosti greh...” (Knjiga Sirahova 10:12,13).

U prevodu sa starogrčkog jezika, „greh” znači „promašaj”. Odnosno, to je pogrešan pravac, gubitak težnje ka Bogu, poklonjenje sekundarnim vrednostima, pogrešan sistem prioriteta.

Gordost poseduje mnogo oblika. Navikli smo da verujemo kako je osnovno obeležje gordosti – nadmoćnost. Ali samounižavanje je takođe greh gordosti, kao i nemogućnost dijalektičkog razmišljanja. Da bi se prevladao greh gordosti čovek mora da bude monoteista, odnosno da nauči da spaja suprotnosti, a to je moguće samo kad u duši ima puno ljubavi.

Za gordu osobu, svet se raspada na crno i belo, na dobro i zlo. Ona živi u krajnostima, periodično prelazeći iz jedne u drugu i svuda oko sebe vidi neprijatelje i nesavršenost sveta. Na unutrašnjem planu je agresivna prema okruženju, neprekidno pokušavajući da ga pobedi i potčini. Taj pogrešan unutrašnji odnos prema svetu posledica je stavljanja u prvi plan sopstvene ličnosti i sopstvenog života.

Često ljudi, koji na spoljašnjem planu poštuju sve zapovesti i zakone, iskreno veruju da se primereno ponašaju, ali zapravo čine iskorak ka grehu jer se svega toga pridržavaju bez ljubavi u duši, bez unutrašnje potrebe za jedinstvom sa Svevišnjim. Gordost otpočinje s gubitkom ljubavi, odbacivanjem potrebe za Bogom, ali sa željom da svoje „ja” postavimo na prvo mesto i da ga učinimo postojanim.

Na temu kako prevazići greh je napisano hiljade knjiga. Po pravilu, u njima se preporučuju askeza, molitva i neprestani osećaj sopstvene grešnosti – to jest prevazilaženje gordosti se predlaže kroz nevezanost za ovaj svet.

Kada se čovek odrekne života i počne potpuno asketski da živi, njegova vezanost za svet se smanjuje i na duši mu postaje lakše, čime dolazi do odbacivanja od zemaljskog puta. Ali, čovek nije anđeo i mora da živi i doprinosi produženju života. Ako bi svi krenuli putem asketizma, čovečanstvo bi jednostavno nestalo sa lica Zemlje.

Pojavljuje se sledeće pitanje: kako čovek koji vodi običan način života može da prevaziđe gordost? Odgovor na ovo pitanje se nalazi u Bibliji.

U Bibliji su kodirani zakoni Vasione. U njoj se alegorijski opisuje nekoliko stadijuma čovekovog pada u greh.

Prvi stadijum greha je zabluda anđela koji je postao đavo. Drugi je greh Adama i Eve, a treći je Kainov greh. Da bi nadvladao gordost, čovek mora principijelno da prevaziđe sva tri stadijuma greha.

Kainov greh je ubistvo, zločin. Da ne bismo počinili zločin, moramo naučiti kako da obuzdavamo svoje životinske želje i poštujemo zapovesti koje glase: „Ne ubij, ne ukradi, ne čini preljubu!” Ispravno ponašanje je važan korak ka prevazilaženju gordosti.

U osnovi pogrešnog ponašanja, u osnovi zločina, leži greh na nivou osećanja, odnosno zločin se prvo dešava na nivou osećanja koji prethodi delu. Ubistvo je posledica zavisti, koristoljublja, pohlepe, nadmoći materijalnog nad duhovnim i duševnim. Da ne bi počinio zločin, čovek mora da prevaziđe svoja nesavršena, grešna osećanja, negativne karakterne osobine.

Suština greha Adama i Eve je poklonjenje nagonima, životu. Nagoni su osnova života, a neophodni su čoveku da bi zaštitio i produžio život. Ali kad život postane cilj sam po sebi, kad postane najveće bogatstvo i sreća, on zaboravlja na ljubav, Boga i time započinje njegova degradacija. Za prevazilaženje greha Adama i Eve potreban je viši moralni nivo – tj. da se čovek ispravno ponaša ne samo na nivou postupaka, već i osećanja.

Devet zapovesti blaženstava Isusa Hrista govore o tome kakav treba da bude čovek da ne bi činio greh. Treba da živi dušom, a ne svešću, jer ljubav nastanjuje dušu i treba da mu bude važnija od pravednosti i ispravnosti, a pogotovo od novca, bogatstva i sreće.

Potrebno je menjati karakter, biti milosrdan, iskren, znati kako se komunicira s ljudima, umeti obuzdavati svoje želje. Težiti ka razvoju, a pritom neprestano negovati ljubav u duši.

Greh đavola je gordost. Suština tog greha je da čoveku njegov um, sposobnosti, upravljanje svetom i lična važnost postaju značajniji od ljubavi prema Bogu i prihvatanja Njegove volje. Đavolizam je čovekovo unutrašnje ubeđenje da su mu njegovo „ja” i sebične želje najvažnije u životu, odnosno kad sebe stavlja u prvi plan, a Boga – u drugi.

U jevandeljskoj sceni iskušavanja u pustinji, Isus Hristos nam pokazuje da gordost realno može da se iskorenii. Kad đavo nudi Hristu vlast nad svim carstvima sveta: „Sve ovo daću tebi ako padneš i pokloniš mi se.” (Jevanđelje po Mateju 4:9), to je najveće iskušenje. Hristos mu odgovara da se možemo klanjati i služiti jedino Bogu.

Da ne bismo promašili i da bismo izabrali pravi put: ka Bogu i razvoju, treba shvatiti da je Svevišnji izvor života i da se jedino Njemu možemo klanjati. Takođe, da smo deo Svevišnjeg i jedno s Njim na Višem planu.

Svakodnevno treba da težimo Tvorcu i da osetimo da je On uzrok svega što postoji, da je izvor svih naših dobrobiti, smisao našeg života, i da su spoznaja Njega i jedinstvo s Njim naša najveća sreća.

Neophodno je da čovek ne samo oplemenjuje svoja osećanja i ponašanje, već i da najdublje transformiše svoju ličnost. Promena ponašanja i osećanja je prilično težak, bolan i dugotrajan proces. Što je spremniji da se menja, razvija, svakodnevno brine o svojoj duši, što su mu ljubav i moral važniji od sopstvenog značaja, života i blagostanja, u toj meri će uspeti da prevlada greh gordosti.

Ne postoje konkretna uputstva, tehnike niti bilo koji metodi koji bi pomogli u prevazilaženju gordosti. Postoji samo jedan recept: neprestano težiti ka Bogu i ljubavi i poboljšavati svoj karakter.

OSNOVNI ORIJENTIRI

Mnogi ljudi veruju da je život najvažnija, suštinska vrednost. Zapravo, podsvesno nam je daleko važnija sopstvena slika sveta, jer ona određuje da li ćemo preživeti ili ne.

Percepcija sveta je ono što nam oblikuje osećanja. Sveti spisi, dati čovečanstvu, pomažu da pravilno izgradimo pogled na svet, odnos prema Bogu, svetu, sebi i ljudima.

Ispravna slika sveta i ispravan sistem prioriteta, odnosno ispravan pogled na svet, neophodan je uslov za prevazilaženje gordosti. Ispravan pogled na svet je pre svega pravilna predstava o Bogu.

Čovečanstvo se neprestano razvija; tokom poslednjih nekoliko hiljada godina dogodile su se gigantske promene čija je suština prelazak s paganizma na monoteizam. Ovo je najvažniji faktor u prevazilaženju gordosti.

Bog je jedan. Monoteizam podrazumeva da je sve božanske prirode, što znači da je sve blagodetno. Dobro i зло postoje samo spolja, ali s Više, božanske tačke gledišta sve je zakonomerno, sve ima viši smisao i dešava se u skladu sa voljom Božjom.

Bog je trojstven. Postoji materijalno ispoljavanje Tvorca – materijalni svet, duhovno ispoljavanje Tvorca – strukture polja i transcendentalni nivo koji je izvan prostora i vremena.

U Bibliji je napisano da je čovek sazdan po liku i obličju Boga. To znači da je i čovek trojstven: ima ispoljeno i neispoljeno telo – telo polja i postoje viši aspekti. Drugim rečima, čovek je telo, duh i duša.

Bog je čoveku udahnuo dušu: „A stvori Gospod Bog čoveka od praha zemaljskog, i dunu mu u nos duh životni; i posta čovek duša živa.” (Knjiga Postanja 2:7). Čovekova duša ima poreklo u Bogu. To znači da se jedinstvo s Bogom i kontakt s Njim odvijaju na nivou duše.

U Starom zavetu je napisano da je gordost udaljavanje od Boga. Isus Hristos je došao da olakša ljudima da se vrate Bogu. Povratak Bogu i jeste prevazilaženje gordosti, prevazilaženje greha đavola.

Po svemu sudeći, u Novom zavetu je kodiran mehanizam prevazilaženja gordosti. Pokušajmo da shvatimo zašto Hrista nazivaju Spasiteljem i pobediocem đavola.

NOVO RAZUMEVANJE

Jovan Krstitelj je, pokušavajući da prevlada gordost, koja je zapravo i razorila Izrael, pozivao na askezu. Živeći u pustinji, hranio se akridom i divljim medom. Njegovi učenici su takođe postili jer je njegova suštinska ideja bila asketizam – apstinencija i nevezanost.

U tom kontekstu, neočekivano i nelogično izgledaju postupci Isusa Hrista i njegovih učenika. Hristos nikad nije pozivao na to da se osećamo ništavnim i najgrešnijim stvorenjima pred Bogom, ni on sam ni njegovi učenici nisu postili nego su vodili običan, svakidašnji način života.

Hristos je razrušio uobičajene stereotipe i doneo potpuno novo razumevanje toga na koji način čovek može da prevlada gordost. Objasnio je da je čovekovo ponašanje posledica njegovih osećanja. Gordost nastaje u najvećim dubinama naše duše, a da bismo je prevazišli, nisu nam potrebne spoljašnje patnje, povlačenje i askeza, već promena ličnosti, pogleda na svet, razmišljanja.

S čim počinje Hristova propoved? Hristos ponavlja ono što je pre toga rekao Jovan Krstitelj: ni Avram niti bilo koji čovek nije otac Jevreja, njihov praroditelj, već je to Bog, koji je u čoveka udahnuo dušu.

Jedino čovek koji je spoznao svoje jedinstvo s Tvorcem može da postavi Boga na prvo mesto. Čovek je tako sazdan: stremlji da prezivi, da sačuva svoje „ja”. Ako bude verovao da je njegovo „ja” odvojeno od Boga, onda će se, spasavajući svoje „ja”, boriti protiv Božje volje.

Ako pak shvatimo da je Bog izvor našeg života, da je naše istinsko „ja” večno i božansko, spasavajući svoje „ja”, mi ćemo stremljiti ka Bogu i ljubavi. U molitvi „Oče naš” – jedinoj molitvi koju nam je dao Hristos – Bogu se obraćamo kao našem Tvorcu, našem Roditelju, s Kojim smo jedno na suptilnom planu.

U sceni iskušavanja đavola u pustinji, Hristos svojim primerom pokazuje kako se prevladava gordost. Đavo iskušava Hrista na sva tri nivoa – tela, duha i duše.

„I pristupi k Njemu kušač i reče: Ako si Sin Božji, reci da kamenje ovo hlebovi postanu”. Hristos to odbija, odgovarajući: „Pisano je: Ne živi čovek o samom hlebu, no o svakoj reči koja izlazi iz usta Božjih”.

U ovoj, naizgled nerazumljivoj frazi, krije se naučni mehanizam postojanja naše duše. Čovek se hrani na dva nivoa: telu je potrebna

fizička energija, koju mu obezbeđuje hrana, dok se duša hrani energijom koju dobija od Svevišnjeg.

Život je isprva nastao kao sveopšta univerzalna duša, a zatim su se iz univerzalne duše izdvajale čestice. Naše duše, kao čestice univerzalne duše, ne mogu da egzistiraju niti da se razvijaju bez više energije koja pristiže od Tvorca.

Sve dok čovekova duša održava jedinstvo s Bogom, on živi i razvija se. Ali čim se ona okrene od Boga i čoveku postane važnije nešto drugo, duša počinje da gubi energiju i čovek postepeno gubi budućnost.

Hristos je takve ljudi nazivao mrtvima: „Neka mrtvi sahranjuju svoje mrtve”. Fizički, ovi ljudi su i dalje živi, ali nemaju budućnost. Hristos je video da ljudima koji su živeli u Izraelu pre dve hiljade godina nije suđeno da prežive. Oni su i dalje postojali na spoljašnjem, ali ih nije bilo na suptilnom nivou.

Po pravilu, potrebu za Bogom osećamo kad nam je loše. Međutim, kad je u životu sve dobro i kad smo srećni, zaboravljamo na Boga. Ali može li čovek da oseća potrebu za Bogom kad mu je dobro?

Divljak, paganin, zaostao čovek, poštovao je samo one od kojih je osećao strah. Smatrao je da Bog ne može biti samo dobar, već mora da bude zao i moćan – takvom Bogu se treba pokoravati i prinositi žrtve. Da li možemo osetiti potrebu za zlim gospodarom? Da li možemo osetiti potrebu za pravednim? Teško.

Sa stanovišta judaizma, Bog nije samo strog i onaj koji kažnjava, već je i milosrdan. On kažnjava do četvrtog kolena, a opršta do hiljaditog. To je potpuno nova faza u doživljaju Boga: On brine o ljudima, pomaže im, spasava ih, opršta im, poučava ih. Odnosno, Bog više nije surovi gospodar, već je nastavnik koji uči i vaspitava čoveka. Čovek već može da oseti potrebu za takvim Bogom, za Njegovom pomoći i milosrđu.

Međutim, kad je čoveku dobro, njemu se čini da nema potrebe da se obraća Bogu, već zaboravlja na Njega i sve više je zaokupljen svojim zemaljskim nagonima i potrebama. U okviru judaizma, ovaj problem ne može da se reši.

Isus Hristos je rekao da Bog nije samo naš Spasitelj, Učitelj i milosrdni Sudija, već da je Bog naš Otac i da smo jedno s Njim jer smo Njegova deca. Bog nas voli i podržava svakog delića sekunde. Sve

dobijamo od Boga – i naš život, i blagostanje, i sve ono što nazivamo srećom.

Kad nam je dobro, potrebno je da se setimo i shvatimo: ako zaboravimo na Boga, sve dobro u našem životu će se izgubiti. Kad nam je dobro, treba da se setimo Boga da bismo preživeli i mi i naši potomci. Kad nam je dobro, treba da se okrenemo ka Bogu, da mu se klanjamo, prihvatamo Njegovu volju, negujemo ljubav prema Njemu u svakoj situaciji. To je prvi korak na putu prevazilaženja gordosti.

„Tada odvede Ga đavo u sveti grad i postavi Ga navrh crkve pa Mu reče: Ako si Sin Božji, skoči dole, jer u pismu stoji da će anđelima svojim zapovediti za tebe, i uzeće te na ruke, da gde ne zapneš za kamen nogom svojom. A Isus reče njemu: Ali i to stoji napisano: „Nemoj kušati Gospoda Boga svog.” (Jevanđelje po Mateju 4:6-8). To znači: ne smemo se egoistično i potrošački odnositi prema sposobnostima koje su nam date s Višeg plana. Drugi korak ka prevazilaženju gordosti je veština da se uzdržavamo od korišćenja ovih sposobnosti.

Svevišnjem ne treba upućivati molitve za dostizanje nekih konkretnih ciljeva. Kad se čovek moli i traži zdravlje i blagostanje, to je zapravo – iskušavanje Boga. Neophodno je prvo da naučimo kako da brinemo o duši, a zatim – o svemu ostalom. Ali kada su nam interesi duha i tela na prvom mestu, kad mogućnosti duše i podsvesti koristimo da bismo obezbedili te interes, u nama se uvećava gordost.

Zatim đavo nudi Hristu sva bogatstva i vlast nad svetom: „Pokaza Mu sva carstva ovog sveta i slavu njihovu; I reče Mu: Sve ovo daću tebi ako padneš i pokloniš mi se”.

To je iskušenje na nivou duše: mogućnost upravljanja svetom, prilika da se oseti sopstvena važnost u odnosu na ceo svet. Hristos odgovara: „Idi od mene, sotono; jer stoji napisano: Gospodu Bogu svom poklanjam se i Njemu jedino služi”. Ovde je istaknut sistem prioriteta: ljubav i duša trebalo bi čoveku da budu na prvom mestu. To je treći korak ka prevazilaženju gordosti.

Jedna od glavnih prepreka u prevazilaženju gordosti je poklonjenje životu, nagonu samoodržanja. Poklonjenje životu dovodi do izmeštanja koncepta sreće. Da bi nadvladao gordost, čovek mora da oseti da mu je jedinstvo s Bogom mnogo važnije od jedinstva sa spoljašnjim svetom, da je istinska sreća – jedinstvo s Bogom i ljubav prema Njemu.

Bog nije samo strog i milosrdni sudija; Bog je Onaj koji nas je stvorio, koji nas voli i neprestano brine o nama. Bez obzira da li nam je

dobro ili loše, uvek treba da osećamo zahvalnost prema Svevišnjem, strahopoštovanje pred Njim. Potrebno je da osetimo da nam najveća sreća dolazi od Boga, a da su svi drugi oblici sreće koje imamo u životu samo odbljesci Božje ljubavi, njene majušne čestice. Čovek koji to shvata, oseća potrebu za Bogom čak i kad mu je sve dobro u životu.

Svaka religija ograničava nagon samoodržanja, primoravajući čoveka da ograniči svoje želje, težnju ka bogatstvu, vlasti, uživanjima. Ali stvar je u tome što je upravo ograničenje ono što životu omogućava da doživi procvat.

Monoteizam podrazumeva dijalektički odnos prema svetu, prema životu. Čovek koji se odriče života, prezire ga i smatra da život nije dostojan njegove ljubavi, pažnje i brige – vene. Takođe vene onaj koji se klanja životu.

Ustaljene religiozne predstave, u skladu s kojima su zadovoljstvo i novac – greh, i da je potrebno svega toga da se odrekнемo i budemo u askezi kako bismo očistili dušu, prilično su naivne.

U suštini, nagon samoodržanja ne treba uništavati, niti ga se treba odricati, a tako ni života, već ga treba potčiniti ljubavi. Odnosno, treba se klanjati Bogu i tad neće biti ni prezira prema životu, niti klanjanja životu. Čovek koji oseća ljubav prema Bogu u stanju je da spoji suprotnosti. Takav čovek, ako vlada celim svetom, neće sebe ni uzdizati, niti nipodaštavati.

Da bi se nadvladala gordost, važno je naučiti kako da razmišljamo na dijalektičan način, odnosno videti istovremeno i različitost i jedinstvo sveta. Treba shvatiti da se sve na svetu razvija u skladu sa zakonom Trojstva, kome je podređena cela Vasiona – zakonom jedinstva i borbe suprotnosti.

Hristos poziva na to da se prema čoveku treba odnositi kao prema dualnom biću: on je božanski po svojoj prirodi, jer mu je duša proistekla od Boga, a istovremeno je nesavršen i grešan.

Priznanje da smo po svojoj suštini božanski – jedan je od osnovnih uslova za prevazilaženje gordosti, jer to znači da naša duša neprestano održava jedinstvo i nevidljivu vezu sa Svevišnjim, tj. postoji put kojim možemo stići do Boga.

„Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski”, rekao je Hristos. To znači da čovek može i treba da teži Bogu. A kad težimo Bogu,

idemo ka Njemu, onda imamo snage, energije, srećni smo, prati nas blagostanje i zdravlje.

Kad shvatamo da je Bog ljubav, kad osetimo da smo satkani iz ljubavi, da je naše istinsko „ja” ljubav, težnja ka Bogu će nam predstavljati sreću i zadovoljstvo, koje izlazi van okvira bola i radosti, dobra i zla.

Odmah nakon Jovana Krstitelja, Hristos poziva: „Pokajte se, jer se približilo Carstvo Nebesko”. Pokajati se znači promeniti se. Pokajanje je početna etapa promene karaktera koji je povezan s promenom naših osećanja.

Dok ne oseti jedinstvo s Bogom, čovek se ne može promeniti na dubljem nivou. Kad božansko stupa u prvi plan, a zemaljsko ostaje u drugom, čovek više ne strahuje za svoj život. Prestaje da se klanja životu, dušu mu napuštaju strah, pohlepa, zavist, ljubomora, spremnost da izvrši zločin radi spasenja i očuvanja života, da izda druge radi sopstvene dobrobiti, novca i moći.

Svest o sopstvenoj božanskoj biti, otvara čoveku mogućnost da prevlada koren greha. Ali to je samo šansa, i zato se u Bibliji kaže da se Carstvo Božje postiže dugim i napornim radom: „Carstvo nebesko na silu se uzima, i siledžije dobijaju ga”.

Da biste postali sinovi Božji, odnosno istinski osetili jedinstvo s Bogom i primarnost božanskog nad čovekom, da biste se „ponovo rodili”, „u duhu i istini”, potrebno je da uložite napor da promenite sebe – svoj pogled na svet i svoj karakter.

Jedan od glavnih aspekata Hristovog učenja su Zapovesti Blaženstva. One su portret individue koja može da prevlada gordost.

„Blaženi siromašni duhom”. „Siromašan duhom” je onaj kome je duša na prvom mestu, jer je ljubav nastanjena u duši. To je onaj kome je ljubav važnija od pravde, principa i toga da je on u pravu. Takav čovek može da prevlada gordost. Ali ako su mu na prvom mestu duh i svest, gordost se ne može nadvladati. Ako mu je telo na prvom mestu, onda je situacija još žalosnija.

„Blago onima koji plaču...” „Oni koji plaču” su oni koji u svemu vide volju Božju. Zbog toga, takvi ljudi neće uzvraćati osvetom, mržnjom i osudom na bol koji im je pričinjen.

„Blago krotkima, jer će naslediti zemlju”. „Krotki” su oni koji mogu da ukrote svoje želje, nagone, obuzdaju klanjanje životu, koji osećaju da

je ljubav prema Bogu važnija od samog života. Ljudima koji umeju da obuzdaju svoje želje je dozvoljeno da imaju novac, zemljište i druga dobra bez opasnosti po dušu. Zemlja je zapravo najveće bogatstvo koje čovek može da poseduje.

„Blago gladnima i žednima pravde, jer će se nasititi”. „Gladni pravde” su oni koji teže da upoznaju svet, da upoznaju Boga. Ta istina je Bog. Ljudi koji traže istinu i teže Bogu su oni koji prevazilaze gordost u sebi.

„Blaženi su milostivi...” Milosrdan čovek oseća svoje jedinstvo s drugima i zato može da ih poštodi, oprosti, žrtvuje se za njih, brine se o njima. U budizmu se ovaj zakon stvaranja sveta takođe opisuje na sledeći način: svet pokreće saosećajnost.

Osećaj jedinstva s ljudima je osećaj Višeg jedinstva u Bogu. Onaj ko je spoznao i osetio svoje jedinstvo s Bogom oseća celu Vasionu kao jedno, takođe i sva živa bića. On oseća jedinstvo s drugim ljudima – i zato postaje milosrdan.

Gordost deli ljudе, gordost je nadmoć jednog nad drugim. Čovek koji teži ljubavi i jedinstvu je onaj koji teži da prevaziđe gordost.

„Blago onima koji su čistog srca...” Čovek koji je neiskren, koji pokušava da manipuliše ljudima, obmanjuje, lažno svedoči, neko je ko nikad ne može savladati gordost.

„Blago onima koji mir grade...” Mirotvorac je onaj koji može da promeni svoju liniju ponašanja, svoju sliku sveta da bi u toku konflikta pronašao nešto zajedničko sa svojim protivnikom. Rešavanje konflikta bez osećaja jedinstva je nemoguće.

Hristove zapovesti koje pozivaju na milosrđe, iskrenost, razumevanje bližnjeg i unutrašnji otpor zlu zapravo su uputstvo za prevazilaženje gordosti.

Deset Mojsijevih zapovesti su takođe uputstva za prevazilaženje gordosti.

Glavna zapovest u judaizmu je pozivanje da se Bog voli više od svega, da stremimo ka Bogu. To je osnova za prevazilaženje gordosti.

Zapovest „Ne pravi sebi idola...” znači da ne treba da se klanjamо nikome i ničemu osim Bogu. Gorda osoba se uvek nečemu ili nekome klanja – sebi ili drugima.

„Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svog...“ – znači da treba da osećamo strahopoštovanje pred Bogom. Kad čovek u prazno priča o Bogu, s nepoštovanjem ili prezrirom, on svoje „ja“ podsvesno postavlja u prvi plan – i tada gordost postaje nepremostiva.

„Sećaj se dana odmora i svetkuj ga...“ – to znači da povremeno prestanemo da težimo zemaljskom, da bi se zaustavila vezanost za život. Najmanje jedan dan u nedelji treba posvetiti Bogu, molitvi, preusmeravati se na božansku logiku i ne vezivati se za život.

Kad čovek zaboravlja na to da je povremeno potrebno da se isključi iz života, da smanji klanjanje životu, kad ne posti, apstinira i moli se, neminovno biva usisan u vrtlog životne uskomešanosti. Tad se uvećava njegova vezanost za život, duša mu gubi energiju i on oseća bol, a potom bolesti duše izazivaju duhovne i telesne bolesti.

Od velike važnosti je sledeća zapovest: „Poštuj roditelje svoje, da dugo poživiš na zemlji“. Upravo nam roditelji pomažu da steknemo prva iskustva oprاشтавања, приhvatanja бола, потчинjавања, поштовања – на тај начин се обликује наš модел односа према окружењу и Богу.

Kad čovek од детинства navikne da uvažava svoje roditelje, poštuje ih i ne osuđuje, приhvата и бол и неправду с њихове стране и даље ih поштујуći, такав човек ће се коректно односити према ljudima, gradiće zdrave i funkcionalne odnose. On ће моći да се јртује, да voli, да опрашта.

Ako дете не поštuje родитеље, ако не може да им оprosti, kasnije, kad odraste, neće moći da oprosti supružniku i raspašće mu se porodica. Osim toga, teško da ће dugo poživeti jer neće moći pravilno da prihvati stresne situacije. Jedan od главних фактора приhvatanja болне ситуације је умеће да сачувамо ljubav и добroduшност.

VERA I RELIGIJA

Nedavno mi je jedna prijateljica ispričala o svom problemu:

– Moja majka, nekadašnji komunista, počela je da veruje u Boga i postala je pravoslavna vernica. Nakon toga se komunikacija s njom iskomplikovala. Smatra da je uvek u pravu i zahteva od mene da živim u skladu sa određenim programom. Revnosno sprovodi rituale, redovno posećuje crkvu i sve vreme pokušava da mi nametne svoje mišljenje.

Budistički monasi su mi poklonili prelep tepih koji sam okačila u svom stanu. Kad mi je majka bila u poseti, videla je ovu prostirku i zatražila od mene da je uklonim. S obzirom na to da sam odbila, sama ga je umotala i sakrila u najudaljeniji ugao. Naravno, problem nije u prostirci, već u tome što joj se karakter nije promenio nabolje. Zašto se to dogodilo?

– Razlog je u pogrešnoj percepciji sveta, nedostatku ljubavi u duši i nerazumevanju kako svet funkcioniše – odgovorio sam joj. – Jako puno zavisi od toga šta čovek očekuje od religije, to jest kako je doživljava.

Mnogi religiju doživljavaju kao univerzalni lek za oslobađanje od svih problema i nevolja i veruju da je potrebno samo da se okrenu nekoj od njih, da poštuju pravila i rituale i da će biti zaštićeni, da će uživati u blagostanju i zdravlju.

Religija pruža informaciju koje nam omogućava da se razvijamo; to je svojevrsna poluga. Ako u religiji vidimo priliku da se približimo Bogu, onda će ona blagotvorno delovati na nas. Pojam „religija“ ima latinski koren, koji označava „vezu, jedinstvo“.

Približavanje Bogu uvek predstavlja promenu: poboljšanje karaktera, uvećanje ljubavi u duši, otkrivanje novih potencijala. Osobine poput saosećanja, žrtvovanja, razumevanja bližnjeg, dobrodušnosti, milosrđa i iskrenosti razvijaju se u meri u kojoj težimo i približavamo se Bogu.

Međutim, ako je čoveku najbitnije da bude zaštićen i da mu se ostvare želje, posvećenost religiji vodi ka tome da ga sve više privlače zemaljske vrednosti a smanjuje mu se težnja za Bogom, odnosno počinje da mu raste gordost.

Ako su molitva i poseta hramu samo prilika da čovek bude zdraviji i srećniji, pametniji, više u pravu od drugih, pojačavaće mu se sklonost ka liderstvu i bogaćenju, što će negativno uticati na njegov karakter.

Sistem ciljeva je veoma važan. Bez obzira na to koliko se čovek moli, koliko poštuje rituale, to su samo tehnike. Ako su mu ciljevi pogrešni, sve će to samo podržati njegov rđav unutrašnji pravac i pogoršati situaciju.

– Postoji ovakva izreka – nastavio sam – „Vera je ono za šta je čovek spremjan da umre, a religija je ono zbog čega je čovek spremjan da ubije.” Veoma ispravno zapažanje. Šta znači ova izreka? Reč je o tome da je religija uvek forma, a da su vera i ljubav sadržaj. Što smo bliže Bogu, više shvatamo sadržaj. Sadržaj ne podleže raspadu i zato mu nije potrebna nikakva zaštita. Da bi se zaštitio, nije mu potrebna agresivnost. Što smo bliže formi, agresivnija je njena zaštita, jer je forma podložna uništenju. Čovek koji je istinski vernik nije agresivan, već je iznutra dobrodušan.

Čim čovek zaboravi na poštovanje glavne zapovesti: „Ljubi Gospoda Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim” – počinje da se klanja idolima. Ne mora obavezno biti reč o klanjanju novcu, seksu, hrani ili voljenoj osobi, kao ni moći, vlasti, itd. U pitanju može biti formalan, površan odnos prema religiji, poklonjenje Bogu ne kao ljubavi, kao najvišem apsolutnom Tvorcu, već njegovim religioznim atributima. Kad verski rituali zauzmu prvo mesto, a ljubav, iskrenost, saosećajnost, spremnost za razvoj i promene drugo, tad počinju problemi.

Formu treba razdvojiti od sadržaja. Postoji crkva – religiozna organizacija; postoji religija; postoji vera i postoje ljubav i Tvorac. Kad čovek shvati da treba da se klanja Tvorcu, neće zavisiti od forme niti će imati agresiju u duši.

Kada su mu najznačajniji rituali i kad smatra da će mu oni spasiti dušu, klanjajući se drugorazrednom, praviće sebi idole. Što se više bude klanjao ritualima, što ih se strože bude pridržavao, u duši će mu ostajati sve manje mesta za ljubav i veru. Takva osoba se pretvara u verskog fanatika kojoj je sopstvena ispravnost bitnija od ljubavi. I kao ishod svega toga, čovek koji sebe naziva vernikom u suštini postaje vatreni ateista, jer, odrekavši se sadržaja, klanja se formi.

Potrebno je da majci objasnite najvažnije, bazične pojmove kao: šta je zapravo Bog, šta je ljubav prema Bogu, šta je vera, a šta je religija. Onda će vam biti lakše da pronađete zajednički jezik.

Mnogi ljudi ne shvataju pravilno šta je vera. Vera nije pasivno očekivanje, koliko je aktivna unutrašnja težnja.

Hristos je govorio da treba verovati i da će se planina pomeriti s mesta, pri čemu nije reč samo o veri u Boga, već o veri kao stanju duše.

Šta je vera? Zašto se planina može pomeriti s mesta ako čovek veruje u to? U suštini je to odraz zakona naše podsvesti.

Na Istoku postoji pojam koncentracije: kad se čovek, odrešujući se od svega, mislima i osećanjima fokusira u jednom pravcu. Tada sva njegova energija, kao potok, stremi ka cilju i on ostvaruje ogromne rezultate.

Vera je koncentracija, umeće da neprekidno težimo ka određenom cilju. To postojano stremljenje nam omogućava da osetno uvećamo svoje energetske potencijale. Visoka frekvencija i stalnost unutrašnjeg impulsa i jesu vera, ono što čoveku omogućava da transformiše svet oko sebe.

Vera u Boga je neprestana unutrašnja težnja ka Bogu i jedinstvu s Njim. Težeći Bogu, čovek mora da se menja jer nesavršeno ne može da se „prilepi” za savršeno. Težnja ka Bogu, ljubav prema Njemu i jedinstvo s Njim podrazumevaju neprekidne promene, razvoj, poboljšanje karaktera. Vera u Boga nam daje priliku za razvoj, za spasenje duše.

Razgovor se nastavio.

– Pre nekoliko dana sam srela jednog mog starog prijatelja – rekla mi je poznanica. – Nismo se videli decenijama. Imao je vrlo interesantnu sudbinu. U mladosti je bio narkoman i bavio se raznoraznim finansijskim prevarama, na čemu je zarađivao mnogo novca. Ali ispostavilo se da je pre 20 godina uspeo da se iščupa iz svega toga i postao je pravoslavni vernik. Sad se bavi restauracijom crkava i manastira. U razgovoru se ispostavilo da on iskreno veruje da su crkvene dogme nepokolebljiva i sveta istina, večna i neprikosnovena...

Odgovorio sam uz osmeh:

– Ako je čovek ubeđen da je religija koju ispoveda absolutno istinita i neprikosnovena, neće moći da pobedi gordost. Svaka religiozna istina koja je tačna po svojoj suštini, nikad neće biti tačna po formi. Izlaganje velikih istina uvek odgovara razvojnou nivou čoveka kome su te istine adresovane. One treba da budu izložene kroz slike koje su mu razumljive i prihvatljive. Pokušaji da se Svetе knjige pojme i spoznaju polazeći od forme, na kraju će biti osuđeni na uvećanje gordosti, degradaciju i ateizam.

– Ovaj čovek ostavlja utisak istinskog vernika. Pitala sam ga da li je osetio da mu se duša pročišćava. Da, on oseća da se to dešava

postepeno. U njegovom životu je sve dobro, zadovoljan je.

– Vaš prijatelj najverovatnije samo ne primećuje ili ne želi da primeti da ima probleme s dušom koji su povezani s gordošću. Doživljavanje religije kao absolutnog znanja već je zagarantovana nepremostiva gordost u budućnosti.

Apsolutnim znanjem vlada jedino Tvorac, a svaka religija je prilagođena našem načinu razmišljanja, transformisana istina. Shvatajući istinu, čovek mora da se razvija, menja i da se prethodne forme istine zamenuju novim. Čim stvaramo dogme koje pretenduju na konačnu istinu, mi se udaljavamo od Boga.

Kod tog čoveka je na spoljašnjem nivou sve savršeno, a unutar, u podsvesti, mogu da se natalože ozbiljni problemi o kojima on i ne sluti.

– Imam utisak da je prilično harmonična osoba. Mada...oseća se da još uvek ima neku unutrašnju nestabilnost – rekla je moja sagovornica.

– Upravo je ta unutrašnja nestabilnost i dokaz gordosti – objasnio sam joj. – Kad čovek oseća prisustvo Tvorca i živi s ljubavlju, onda je iznutra smiren i uravnotežen. Unutrašnja nestabilnost već ukazuje na određene probleme s dušom.

Uzgred, da li znate kako ljudi postaju sveci? Konkretan primer je Siluan Atonski. Bio je monah, svetac. Posedovao je ogromnu fizičku snagu. Kao mladić, jednom prilikom je šetao selom i iznenada je neko počeo da ga vređa i ponižava. Uzvratio je tako što je provokatora samo okrznuo rukom – a ovaj je odleteo, pao i teško se povredio. Srećom, preživeo je. Nakon toga, Siluan se zarekao da ne sme da živi u svetu i zamonašio se.

U jednom od svojih pisama, Siluan Atonski priča o sledećem slučaju: kada mu se u grlu zaglavila riblja kost, osetio je da će uskoro umreti. Obraćajući se Bogu s molitvom, dobio je savet da treba jako da se zakašlje i da će kost izaći. Tako se i desilo.

Ali kada su Siluana Atonskog mučile glavobolje i kad je pitao Boga za razloge, nije dobio odgovor. Radi se o tome da savet po pitanju neke konkretnе situacije čovek može da primi – ali kako objasniti svecu da ne sme loše da misli o sebi i da se bičuje, jer se to pretvara u program samouništenja? Kako svecu objasniti da ne sme vazda da se bavi samounižavanjem i sebe smatra najgrešnijim čovekom na svetu?

Međutim, mnogi sveci su imali takvu sklonost. Nisu težili Bogu iz osećaja ljubavi i želje da budu srećni, već im je osnovni impuls bila želja

da pobegnu od greha koji su neprekidno osećali iza svojih leđa.

Može se reći da je to prisilna vera. Što jače oseća svoju duhovnu prljavštinu, čovek više želi da očisti dušu i zato se svakodnevno moli, kaje, nastojeći da dobije oproštaj, milost od Boga.

Vera koja je zasnovana na strahu, prisili, osećaju gađenja i nezadovoljstva – ne menja dušu. Čovek možda i može da pronađe blagodet spolja, ali iznutra, duboko u svojoj duši, vera mu neće biti postojana. Iznutra se neće promeniti.

Bog je ljubav, a istinska vera je ljubav u duši.

PRAVO IZBORA

Nedavno su mi postavili zanimljivo pitanje: „Zašto čovek, koji ima božansku prirodu, sve vreme izbegava svoj božanski Izvor? Odakle potiču grešne misli i kako se boriti s njima?“

Suština našeg razvoja je u približavanju Bogu, a u potrazi za putem koji vodi ka Bogu, zbog svoje nesavršenosti, neizbežno ćemo praviti greške. Ako čovek nikad ni bi grešio, značilo bi da je u potpunosti spoznao Božju promisao i da mu se razvoj završio. Mi ćemo se uvek razvijati i poboljšavati svoju nesavršenu prirodu da bismo korigovali put ka Bogu. To je prirodno, tako je koncipiran svet.

Čovek poseduje slobodnu volju. Ako je spremjan da se menja u skladu sa zahtevima okruženja, odnosno u saglasnosti s Božjom voljom, harmonično će se razvijati. Ako se nedovoljno menja, onda počinje da doživljava probleme.

Što više na prvim etapama budemo osetili i shvatili da gubimo ljubav i da nam slabi težnja ka Bogu, čime započinje naša degradacija, i svim silama pokušavali da se vratimo na ispravan unutrašnji smer, recipročno tome će se naša priroda harmonizovati i mi ćemo se izbaviti od grehova i njihovih posledica.

Po pitanju grešnih misli: čim čovek prestane da teži ka Svevišnjem kao Izvoru svih dobrobiti, čim ne oseti potrebu za ljubavlju kao za vazduhom, već mu je glavni cilj blagostanje, ispunjenje želja i zadovoljstvo, čim na unutrašnjem planu postane ateista i donese odluku da mu potreba za Bogom nije najvažnija, te da ljubav može da gurne u drugi ili treći plan – on postaje zavisan od brojnih zemaljskih vrednosti. Pre svega – od života i osnovnih nagona – samoodržanja i produžetka vrste.

Što više osnažuje zavisnost od ovih nagona, češće mu se pojavljuju grešne misli. Kad čovek prestane da poštuje zapovesti i ne prihvata volju Božju, nego žali za prošlošću, neprestano brine o budućnosti, oseća nezadovoljstvo sadašnjošću, ili samim sobom, loše misli o ljudima, tad se kroz odbacivanje ljubavi i agresivnost njegova duša sve više vezuje za nagone i zemaljske vrednosti. I tad počinju da mu se javljaju grešne misli.

Ako ih bude zaustavio svešću, voljom, neće se formirati inercija greha, inercija budućeg zločina. Kad otkrije u sebi grešne misli i počne da radi na svojoj nevezanosti, da se moli, žrtvuje, posti, gladuje, one tad mogu da nestanu, jer će mu se smanjiti vezanost za život.

Ali ako ništa ne bude činio da zaustavi tok grešnih misli, biće ih sve više. Ukoliko dopusti sebi da ih podrži emocijama i pogledom na svet, kretaće se pravo ka zločinima, nesrećama i bolestima. Greh će pre ili kasnije postati zločin.

Da bismo nadvladali grešne misli potrebno je da imamo ispravan pogled na svet, razumevanje smisla života, ispravne ciljeve i ispravan način života. Ne bi trebalo da se prejedamo, ispijamo alkohol, ili koristimo stimulanse koji pojačavaju zadovoljstvo.

Važno je ne samo da znamo kako da ostvarujemo svoje želje, već i kako da ih ograničavamo. Važno je poštovati zapovesti koje propisuju da svi osećaji treba da budu podređeni ljubavi i pozivaju na prihvatanje Božje volje.

Čovek koji se pridržava svih ovih pravila moći će da se izbori sa svojim grešnim mislima.

***

Nedavno sam dobio mejl „vapaj za pomoć”. U skladu s mojim zapažanjima, pisma koja počinju na ovakav način pišu osobe koje zapravo uopšte nisu čitale moje knjige. Po pravilu, što čovek bučnije galami o svojim problemima, manje je napora uložio u sopstvene promene.

PISMO br. 1

Poštovani Sergeju Nikolajeviću!

Pišem Vam s vapajem za pomoć i velikom nadom da ćete mi izaći u susret. Imam 37 godina, udata sam, majka troje dece. Moje pitanje se tiče najstarije čerke koja ima 11 godina. Od rođenja je suočena sa ogromnim problemima.

Željeno je dete. Od rođenja je mnogo plakala i ispoljavala histeriju, a ja sam bila umorna, malaksala i energetski iscrpljena. Kada je imala oko godinu dana, počela sam da primećujem njenu agresiju – a kako je vreme odmicalo, bilo je sve teže. Osim toga, neprestano su se ponavljale bezrazložne histerije, od kojih je i sama patila ništa manje od mene.

S dve godine histerija je mogla da joj krene, na primer, zato što nije mogla da odabere koje će čarape obuti za šetnju, a meni ništa drugo nije preostajalo, sem da je zgrabim u naručje i obujem je na ulici, gde je mogla da joj se skrene pažnja i da se smiri. Kad bi joj se neko odrastao na ulici obratio, ona bi počinjala da urliče.

Kad je imala nešto više od dve godine, rodila mi se druga čerka i situacija se još više pogoršala. Histerisala je, bacala je stvari po sobi i bilo ju je nemoguće staviti u krevet da spava. Agresija je bila ozbiljna i nimalo „dečja, naivna” već surova. Napadala je sestru i mene i posmatrala nas pogledom punim mržnje, udarala se glavom o zid. Istovremeno se jako dobro razvijala, rano je počela da hoda i priča.

Posećivala sam neurologe, gatare, isceliteljke, homeopate. Jedna gatara mi je rekla da se u devojčici nastanio demon i posavetovala nam je da posetimo Trojice–Sergijeva lavru. Odmah sam poverovala u to, jer ponašanje čerke nije moglo da se obuzda, bes uopšte nije bio dečji. Osim svega, isisavala mi je svu energiju stalnim kukanjem, kao da ju je nešto svrbelo ispod nosa. Otputovali smo u Lavru, ali je efekt bio – nula.

Sada ima 11 godina. Lepa je, inteligentna (u školi ima sve petice) i talentovana. Ali sve njene petice i talente bez oklevanja bih menjala za to da bude dobra i srećna.

Njen bes se pojavljuje niotkuda, stihijički, i ne zna za samilost. U stanju je da udari mene ili sestru, da psuje, izgovara strašne reči, poput: „Svi ćete umreti; doživećete nesreću; budale ste, mrzim vas” itd., kao i da druge tuče u histeričnom napadu, a viče tako glasno da moram da joj zatvaram usta da komšije ne bi pozvale neku službu. U takvim trenucima osećam mržnju prema njoj i ne pronalazim snage da je zagrlim. Kad dođe sebi, sve nas grli i čini se da postaje normalna osoba.

Tako se ponaša samo s porodicom. Kad je u društvu, ničim ne privlači pažnju na sebe, nego je previše zatvorena i povučena iako želi da komunicira. Veoma brinem šta će dalji biti s njim. Konačno, treba da zasnuje porodicu, postane majka. Duboko je nesrećna. Kao da je talac svog stanja, kao da ju je neko zaposednuo. Plašim se za nju. Eto, osuđena sam na takav bol u životu.

Željno iščekujem da ćete mi odgovoriti pismom ili pozvati telefonom... Hvala unapred.

Kao odgovor, napisao sam ovoj ženi jednu rečenicu: „Koliko ste pročitali mojih knjiga?” U drugom pismu mi se više nije obratila imenom

i očestvom.

PISMO br. 2

Dobar dan. Hvala što ste mi odgovorili.

Shvatam zašto me ovo pitate. Naravno, prvo ćete reći da je potrebno da pročitam sve knjige i da ću samo tad moći da pomognem svojoj čerki. Naravno, ja ću ih pročitati (sad čitam drugu knjigu, puno sam predavanja pogledala), ali Vas ipak molim da dijagnostikujete situaciju s mojom čerkom. Šta je u korenu ovih problema?

Trenutno se situacija ponovo pogoršala, izlivi besa su nekontrolisani, treptanje i prevrtanje očima – poput nekog nervnog tika. Često je boli glava. Da li je moguće izlečenje? Šta je u pitanju?

U našoj porodici postoje i drugi brojni problemi, uključujući i materijalne: izgubili smo stan, automobil. Ali što se njih tiče, mogu da uočim uzročno-posledičnu vezu. Međutim, ne i kada je reč o tome šta mi se događa s čerkom. Jasno mi je samo da su razlozi duboki i kriju se u precima.

Iščekujem Vaš odgovor. Hvala vam.

MOJ ODGOVOR

Stanje deteta odgovara unutrašnjem stanju majke. Dete pojačava sve tendencije koje je majka formirala pre njegovog rođenja.

Materijalni problemi u vašoj porodici posledica su opšteg stanja u kome se nalaze vaši preci. Očigledno je u vašoj lozi bila prisutna velika gordost, klanjanje srećnoj sudbini. Pitate o uzrocima problema svoje čerke, zaboravljujući na to da ste vi autor stanja njene duše.

Analizirajte istoriju svoje loze, setite se grehova s majčine strane – abortusi, razvodi, osuđivanje muževa. Siguran sam da ćete pronaći mnogo toga interesantnog i da ćete puno toga shvatiti. Analizirajte svoj karakter po pitanju gordosti. Setite se svojih osećanja pre i u toku trudnoće. Samo s nekoliko sati aktivnog neprihvatanja Više volje, moguće je upropastiti karakter i sudbinu još nerođenog deteta.

Da biste nešto dobili, prvo morate nešto dati. Bar vreme utrošeno u čitanje knjiga. Međutim, traženje pomoći a da se ne učine nikakvi realni pokušaji da se izborite sa situacijom nije korektno.

Generalno, pisma koja nose oznaku „vapaj za pomoć” obično odmah brišem. Po pravilu, tako pišu osobe koje nisu radile na sebi, odnosno nisu činile nikakve pokušaje da promene situaciju, osim molbi i traženja pomoći. Konzumerizam je ozbiljna prepreka za ozdravljenje duše.

Vaš najveći neprijatelj je vaš karakter i s njim se bavite. Sve najbolje!

Kao odgovor sam dobio prekor. U trećem pismu nije bilo čak ni pozdrava.

PISMO br. 3

Ipak moram da odgovorim. Vrlo je malo ljudi koji su upoznati s čerkinim ponašanjem. Ali svi kojima sam se obraćala (homeopata, bioenergetičar) nisu shvatili o čemu pričam. Eto, i s Vama je isti slučaj (izvinite, molim Vas).

Njeno ponašanje prevazilazi granice ljudskog ponašanja, a govore mi da je problem u mom stanju itd., itd. Ne možete ni da zamislite šta se nalazi u očima deteta... Ta energija je toliko agresivna da se ne može opisati rečima. Ako bi dete bilo plačljivo, bolešljivo, hirovito i dr., naravno da shvatam kako se može reći da stanje majke i atmosfera u porodici utiču na dete...

Međutim, oprostite, ali ono što se dešava s mojim detetom prevazilazi sve granice! Zar je moguće da je ovaj slučaj tako tipičan u Vašoj praksi da nas niste čak ni dijagnostikovali? (Oprostite mi za egoizam, ali u pitanju je moje dete). Naravno, neki u rodu su imali abortuse (ja ih nisam imala), grehe, itd. Ko ih pa nije imao među svojim precima? Ali nemaju svi takvu decu.

Pročitavši ovo pismo, shvatio sam da nema smisla nastavljati prepisku.

Kad čovek gubi težnju ka Bogu, to još uvek nije greh. To je nerazumevanje ustrojstva sveta, kao i smisla našeg života, to je pogrešna percepcija sveta. To nije greh, već promašaj koji leži u osnovi greha. A kad počnu problemi s dušom, kad se pojavi osećaj sopstvene važnosti, prioritetnosti i bitnosti, to je već greh.

Više od toga – kad čovek počne da pada u primarni greh, on oseća sreću, poseduje ogromnu količinu energije i želje mogu da mu se ispunjavaju. Oseća euforiju, sreću. To je greh đavola.

Zatim ovaj greh deformiše dušu i čovek postaje vezan za život. Vezanost za život je dvostruki greh, Adama i Eve. Adamov greh je neprihvatanje Božje volje; on je propraćen strahom, spremnošću na laž i klanjanjem životu. Evin greh je klanjanje sladostrašću, požudi, odnosno nagonu za produžetkom vrste. Greh Adama i Eve utiče na čovekov karakter, deformiše njegova osećanja i otežava vezu s Bogom.

Priča o Adamu i Evi je kodirana informacija o tome kako čovekova duša, zaboravljujući na Boga, počinje da uranja u život, da zavisi od njega, a zatim ga deformacija duše dovodi do poremećaja ponašanja i postupaka. To što je učinio Kain, sin Adama i Eve, nije samo greh, već i zločin.

Čovek koji je počinio greh Adama i Eve ne prihvata Božju volju, žali zbog prošlosti, neprestano brine o budućnosti, nezadovoljan je sadašnjošću. Takva osoba ne može da obuzda požudu već postaje rob svojih želja i nagona. Nije u stanju da zaustavi svoje želje i spreman je na zločin. Kainov greh je logičan nastavak greha koji su počinili njegovi roditelji, Adam i Eva, a u osnovi tog greha je greh đavola.

Zapravo, svaki čovek prolazi kroz ove faze kad njime počnu da vladaju želje, kad je nezadovoljan onim što se dešava, žali zbog prošlosti, brine za budućnost. To nije zločin, ali je greh.

Deca onih ljudi koji su dugo ispoljavali nezadovoljstvo svojom sudbinom, previše su žalili za prošlošću, stalno bili zabrinuti za budućnost, mogu da budu suočena sa ozbiljnim problemima. Nespremnost roditelja da promene pogled na svet i pozabave se svojim karakterom, na kraju skupo košta njihovu decu.

***

Voljom subbine istog dana mi je pristigao mejl od druge žene.

Poštovani Sergeju Nikolajeviću!

Čitam Vaše knjige i uz Božju pomoć postepeno uspevam da promenim svoj karakter. Već sam dosta toga razumela i prihvatile.

Međutim, nikako ne mogu da razumem jedan svoj san. U detinjstvu sam uvek sanjala isti motiv – da moju porodicu pokušavaju da

opljačkaju i ubiju, a ja sam svaki put pokušavala da zaštitim njih i sebe. Posle takvog sna sam se uvek budila sa ogromnim osećajem straha.

Pre otprilike dve nedelje, ponovo sam sanjala taj san i možda ga i ne bih analizirala da nije bilo određenih reakcija moje čerke. Naime, kada se čuje buka iz komšijskog stana, ona otrči i sakrije se u ugao, sva se sklupča i počinje da se trese. Ima dve i po godine. Pokušala sam da joj objasnim i da ustanovim čega se toliko plaši, ali to nije dalo nikakvog efekta.

Pokušala sam da promenim svoj odnos prema snu – da prihvatom Božju volju, pomirim se s gubicima, čak sam vizualizovala i kako tim ubicama nudim čaj. Kada sam promenila odnos prema snu, čerka je počela daleko ređe da reaguje na buku iza vrata.

Osećam da je potrebno nešto da razumem – ali šta tačno?

Poslao sam joj mejl s pitanjem: „Koliko ste pročitali mojih knjiga?” A ona mi je ovako odgovorila:

Do sada sam pročitala tri knjige; lako se čitaju. Planiram sve da ih pročitam, ali neću da žurim – predstoji mi dug i bolan rad na sebi.

Ispalo je tako da sam se zbog tragičnih životnih okolnosti obratila karmičkom psihologu, a pre nedelju i po dana sam se upoznala s Vašim radom. Većina onoga što mi je psiholog govorio je napisano u Vašim knjigama.

Pročitala sam „Ozdravljenje duše” i prvu knjigu serijala „Dijagnostika karme”. Sad čitam drugu knjigu.

MOJ ODGOVOR

Po čemu se san razlikuje od stvarnosti? Kada je čovek budan, energija mu je usmerena na zadovoljenje potreba tela i svesti. Pritom je zatvoren pristup suptilnim planovima, podsvesti.

Kad tone u san, odumiru mu funkcije tela i preusmeravaju se na kontakt s podsvešću. Tad se svet doživljava na drugačiji način: više se ne vidi naš, materijalni svet, već svet energije, svet informacije. U toku sna čovek može da uđe u zagrobni svet i da stupa u kontakt s dušama rođaka, da vidi budućnost, pri čemu energiju oseća kao stvarnost.

Energetski tokovi su osnova života i ako oslabi osnovna životna energija, čovek prilično brzo umire čak i ako je u odličnoj fizičkoj

kondiciji. Unutrašnja energetska ravnoteža, dovoljna količina suptilne vitalne energije, uslov je njegovog zdravlja. U toku sna čovek reaguje na gubitak ove energije uobičajenim emocijama.

Kad dođe do gubitka energije, on ne vidi neprijatelja, već samo oseća da mu energija otiče. Njegovo unutrašnje stanje privlači poznate slike iz stvarnog života. Pojavljuje mu se osećaj užasa, ima noćne more i sanja ružne snove, npr. kako ga ubijaju ili žele da ga ubiju, kako je nešto izgubio, itd. Ove emocionalne slike su zapravo odraz našeg najdubljeg stanja, gubitka energije. Kad čovek u snu škrguće zubima, budi se s jakim osećajem straha ili mu se grče mišići – sve su to reakcije na gubitak energije.

Zašto dolazi do gubitka energije? Da bi preživeo, čovek mora da se orijentiše u svetu oko sebe i da ga kontroliše. Mi moramo da stvaramo modele sveta koji će nam omogućiti da se unapred blagovremeno pripremimo na neočekivane, stresne situacije. Na ovo se troši mnogo energije.

Što je veća čovekova gordost, teže mu je da se menja i prilagođava iznenadnoj situaciji. Gorda osoba smatra da je uvek u pravu, a onaj ko je u pravu ne treba da se menja. Potreba za promenom se pojavljuje kod onog ko oseća da nije u pravu, da je nesavršen i nebitan. Onaj ko sebe smatra nadmoćnjim od svih, ko sebe doživljava najbitnjim i najispravnijim – ne oseća potrebu da se menja. Njegova informaciona struktura postaje kruta, usled čega mu je daleko teže da prihvati novonastalu situaciju. Stoga, kod čoveka s pojačanom gordošću, svaka stresna situacija izaziva prekomernu potrošnju energije.

U toku dana, čovek nije u stanju uvek da oseti ovo prekomerno trošenje energije jer se za razliku od fizičke, gubitak psihičke energije dešava neprimetno. Noću se prekomerno trošenje energije intenzivnije oseća. Tad se i dešavaju konvulzije, stiskanje zuba, panični strah i loše spavanje.

Ako ste od detinjstva imali noćne more, to znači da ste od roditelja nasledili pogrešnu reakciju na svet oko sebe. Međutim, emocije roditelja po pravilu odgovaraju iskustvu našeg prošlog života.

Ponašanje vaše čerke se objašnjava podsvesnim emocijama koje je nasledila od vas. Kad se iza vrata čuje buka koja dopire od komšija, ona to doživljava kao opasnost. Za nju je to nepredvidljiva situacija koja joj uzrokuje jak stres; iza toga joj se javlja panični strah kao blokada

prekomernog trošenja energije. Strah je zaštitna funkcija: ako se ne bi pojavljivao, čovek bi mogao da potroši svu energiju i da umre.

Izlišno je da objašnjavate čerki kako ne treba da se plaši jer je razlog njenog straha pogrešna unutrašnja reakcija na svet oko sebe. Da bi pomogla detetu, majka treba ozbiljno da radi na sebi.

Što je veća čovekova gordost, veće je njegovo neprihvatanje Božje volje, ozbiljniji mu je sukob s okruženjem i veća je potrošnja energije. Majka treba da prevladava svoju gordost. Ona mora da nauči kako da bez straha prihvati svaku stresnu situaciju. Neophodno je da nauči kako da bez osude i uvredljivosti prihvati svaku konfliktnu situaciju u odnosima s ljudima.

Nekom prilikom, nakon mog nastupa, prišao mi je jedan bračni par i žena se požalila da ne može noću da spava. Posavetovao sam joj da prestane sa osuđivanjem ljudi. Na sledećem nastupu mi je prišla i rekla da sad odlično spava.

Osuđivanje pojačava gordost, neprihvatanje situacije i agresivnost – a samim tim se dešava gubitak energije i čovek loše spava.

Pokušali ste da promenite odnos prema snu i vaša čerka je počela mirnije da reaguje na buku. Ali vaše promene su plitke, dotakle su samo površinski nivo. Potrebno je da učimo kako pravilno da reagujemo ne samo na sadržaje iz svog sna već i na ono što se dešava u stvarnom životu.

Nije dovoljno prevladavati strahove, žaljenja, neprihvatanja Božje volje. Nije dovoljno prevazilaziti osudu, uvrede, neprihvatanje sveta oko nas. Potrebno je da promenimo svoj karakter tako da uvek i u svemu osećamo Božju volju. Moramo naučiti da osećamo da je Bog ljubav, da nas Bog voli, da je svet sazdan najrazumnije, da je sve što se događa zakonomerno i usmereno na razvoj naše duše i jačanje ljubavi u njoj.

Kad otpočnete realno da menjate svoj karakter, vaša čerka će, podsvesno vas kopirajući, biti u stanju da pravilno reaguje na kompleksne situacije. I vi i ona bi trebalo da naučite kako ispravno da prolazite kroz stresne situacije koje nastaju u komunikaciji s ljudima, u komunikaciji sa spoljašnjim svetom, u komunikaciji sa svojom sudbinom.

***

Imali smo dva slična problema: povećanu agresivnost deteta kod prve žene i – kao naličje istog problema – depresivnost deteta kod druge

žene. Ali obe žene imaju potpuno drugačiji pristup rešavanju problema – a samim tim i njihove čerke imaju različitu šansu za srećnu sudbinu.

Izbor uvek ostaje na nama, ali ako čovek ne želi dobrovoljno da prevaziđa svoju gordost, sudbina će ga na to naterati silom.

SUDBINSKE LEKCIJE

Naša gordost se uvećava kad zaboravimo da je Božja volja primarna i da, pre svega, moramo da se oslonimo upravo na nju. Kad na prvo mesto postavljamo sebe, svoje želje i mogućnosti, čak i ne slutimo da sebi pričinjavamo ozbiljne probleme.

Kad čovek smatra da sve svoje probleme rešava sam, kod njega dolazi do ogromne preopterećenosti jer pokušava da na suptilnom planu upravlja okruženjem. Pri tom neprimetno gubi energiju, što ga dalje vodi ka problemima sa sudbinom i zdravljem.

Ono što nazivamo nepodnošenjem stresa, neprihvatanjem traumatične situacije, zapravo je neprihvatanje Božje volje. Unutrašnje odbacivanje Božje volje rađa agresiju koja se akumulira u podsvesti i vremenom se pretvara u samouništenje. Neprihvatanje Božje volje je energetsko suprotstavljanje svetu i neizbežno nas vodi u probleme.

TEŽNJA KA NADMOĆNOSTI

Jedan moj poznanik radi u policiji. On se ozbiljno interesuje za moja istraživanja i često mi postavlja zanimljiva pitanja. Pozvao me je telefonom i rekao mi da ono što se trenutno događa oko njega kao i uvek jasno potvrđuje ispravnost mojih istraživanja.

– U našem odeljenju je zaposlen mlađi operativac. Veoma je energičan, prepun inicijative i intelligentan. Puca od energije: on sam radi kao celo odeljenje. Vrlo je perspektivan i talentovan mladić.

Nedavno mu se rodio sin. Nedelju dana pre nego što mu se supruga poroditi, plod se okrenuo poprečno i morao je da bude obavljen carski rez. Sudeći po vašim knjigama, to ukazuje da je detetu uvećana gordost koja je najverovatnije nasleđena od oca. Primetno je da kolega oseća nadmoć.

– Naravno, sve je povezano – potvrdio sam. – Svako naše osećanje i postupak ne samo što se učvršćuje u našem biopolju, već se i predaje potomstvu kroz strukturu polja. Odnosno, polje je skladište informacija. Čovek je dualističko biće koje ima fizičku prirodu i prirodu polja. Genetske informacije se dubliraju i prenose na nivou polja.

– Zašto se dete okrenulo, šta mislite? – pitao me je.

– Ako je dete u poprečnom položaju – znači da se ono na unutrašnjem planu opire svom rođenju. Šta znači to da se opire svom rođenju (naravno, podsvesno)? To znači neprihvatanje novog stresa. Dete oseća da mu predstoji skorašnje rođenje, da ga očekuju određena iskušenja, da će u životu imati probleme i da mu predstoji promena na unutrašnjem planu. Međutim, kada je čovek prekomerno gord, veoma mu je teško da se menja, budući da možemo da se menjamo samo kad u duši imamo dovoljno ljubavi. Ako je ima malo, svaka promena se pretvara u uništenje. Što je gordost veća, manje je ljubavi u duši i čovek više ne želi da se prilagođava svetu i menja, već pokušava da ceo svet prilagodi sebi.

Naravno, potrebno je da menjamo svet oko sebe i da njime upravljamo. Ali istovremeno moramo da shvatimo da čovek ne može stoprocentno da upravlja svetom. Težnja ka takvom upravljanju je borba s Bogom, borba s Njegovom voljom i, konačno – samouništenje. Svoju volju možemo da realizujemo samo ako je osnažimo s Božjom voljom, a Božja volja mora da bude na prvom mestu.

Ako dete pre porođaja promeni položaj i zauzme nepravilan, to znači da ne može da prihvati stres, da ne prihvata Božju volju, odnosno da mu je uvećana gordost.

Najverovatnije da njegov otac, koji je talentovana i energična osoba, uvek teži da svaki posao uradi stoprocentno. Ali ništa ne može da se uradi stoprocentno jer svetom upravlja Bog. Kad pokušavamo nešto da uradimo sto posto, to znači da ne uzimamo u obzir Božju volju i podsvesno se borimo s njom. Kao posledica toga uvećava nam se gordost i to ne vodi ničem dobrom.

– Da – potvrdio je moj sagovornik – ovaj momak zaista uvek i u svakom poslu želi da postigne maksimalne rezultate.

– Kad čovek stremi tome da bude prvi, to je dobro – rekao sam mu. – Ali kad želi uvek da bude prvi, u svakoj situaciji, to je već opasno, jer je to želja da u potpunosti, apsolutno, stoprocentno upravlja situacijom. To je težnja ka nadmoći nad situacijom, što je zapravo borba s Božjom voljom.

Kad čovek svoju volju stavlja na prvo mesto, Božja volja mu postaje nepotrebna, pa čak počinje i da mu smeta. Talenat i energija vašeg kolege prvo vode ka uspehu, otvarajući pred njim velike perspektive, ali,

kasnije, njegovo neshvatanje do kojih posledica mogu da dovedu sposobnosti ako im se čovek klanja, preti da uzrokuju probleme.

– Šta može da mu se dogodi?

– Radi spasenja duše priroda poseduje brojne mehanizme usporavanja onoga što stvara prepreku ljubavi u duši. Mladić može da doživi povrede, da se razboli i to će ga sprečiti da normalno obavlja svoj posao. Može mu se desiti bilo šta – pa čak i gubitak života ako mu se gordost približi opasnoj granici.

Mogu mu se pojaviti problemi na poslu, kao što su zavist, spletke, ili će neko odjednom imati motiv da mu nešto podmetne ili ga na drugi način diskredituje. Pritom, što se žešće bude branio, više prezirao ili mrzeo one koji su mu naškodili, posredstvom kojih će ga lečiti s Višeg plana, više će mu se uvećavati gordost. A zatim će dušu početi da mu harmonizuju ne kroz ljudе, već kroz nesreće i bolesti.

Može doći i do ozbiljnih problema u njegovoj porodici jer se gordost muškarca leči kroz bol i uniženje od žena. Žena može da ga vara ili će joj se karakter iskvariti i na taj način će mu trovati život. Pritom, oboje neće shvatiti zašto se to događa ali će to zapravo biti podsvesna želja supruge da svom mužu spasi život.

Na kraju, dete može da mu zadobije traumu ili da se ozbiljno razboli, što će naterati vašeg kolegu da zaboravi na posao i da više razmišlja o svom detetu nego o poslu. To će uticati na kvalitet njegovog rada i smanjiti mu gordost. Odnosno, spasavajući njegovu dušu kroz razna osjećenja na nivou tela, duha i duše, sudbina može da spasi život i njemu i detetu.

– Znate – rekao je moj sagovornik – zapravo se u njegovom ponašanju već sad naziru elementi koji ukazuju na buduće probleme. Ponekad je suviše grub, a ponekad preterano rizikuje – govorio sam mu o tome. Ali on nije čitao vaše knjige i malo je verovatno da će ih čitati. Kako mu mogu pomoći da prevlada gordost?

– Za početak mu možete reći da je gordost vrlo opasna, da stalni osećaj nadmoći prema ljudima, kao i njihovo osuđivanje – znače zagarantovane probleme u budućnosti. A zatim možete da mu kažete da postoje knjige u kojima se govori o povezanosti čovekove sudbine i njegovog zdravlja s karakterom, pogledom na svet, sistemom prioriteta.

Kolegi predočite šta mu se sve može dogoditi ako ne počne da se brine o svojoj duši, tj. da je harmonizuje. A kad se to zaista dogodi, on će

se već ozbiljno zamisliti na koji način njegovo unutrašnje stanje utiče na njegovu sudbinu.

Odnosno, možete da bacite seme u zemlju – ali da ne namećete informaciju već da je jednostavno podelite s njim. Ovo seme će pre ili kasnije proklijati. Možda će on zaboraviti na taj razgovor s vama, ali kad prođe određeno vreme, setiće se svega.

Potrebno je upozoriti čoveka – dati mu mogućnost izbora – ali on mora uvek sam da izabere. Ako ga lišimo prava na izbor, sami ćemo morati da odgovaramo za njegovu sudbinu i naše savete. Možete da podelite informaciju s kolegom, a zatim će on sam morati da odluči da li će je iskoristiti ili neće, da li će se menjati ili ne.

Posle nekog vremena, poznanik me je ponovo pozvao i rekao da nije uspeo da razgovara s kolegom, jer je on, igrajući fudbal, pokidao ligamente i otiašao na tri meseca bolovanja.

– Posrećilo mu se – osmehnuo sam se. – Sudbina mu je izašla u susret, blokirala njegov pogrešan odnos prema svetu i to ne kroz nesreću ili ozbiljnu bolest, već kroz povredu zbog koje izvesno vreme neće moći da radi. Ako zbog toga ne bude previše zabrinut, već mirno prihvati ono što se dogodilo, to će imati blagotvorni uticaj na njegovo unutrašnje stanje. Ali ako počne da brine i ispoljava žaljenje, „odozgo” će mu stići grublja varijanta pročišćenja duše – izgubiće posao ili zdravlje. Stoga mu budućnost zavisi od toga kako se postavi prema situaciji.

Nije slučajno što u pravoslavlju tako moćno zvuči tema poniznosti pred udarima subbine: nije obavezno da shvatamo zašto se nešto desilo baš tako, a ne drugačije, već da sve što se dešava treba da prihvativimo kao Višu volju, bez unutrašnjeg protesta. Tada će se promeniti čovekov odnos prema svetu, on će početi da menja svoj karakter i na taj način će harmonizovati sebe.

Naš odnos prema situacijama koje nam se dešavaju zapravo oblikuje našu buduću sudbinu. Poštenu i dobrodušnu osobu s Višeg plana vaspitavaju mnogo blaže nego onog ko ispoljava bes, zavist, pohlepu i ne može da se izbori sa svojom gordošću.

***

Nedavno su mi postavili pitanje o tome kako da se pravilno odnosimo prema poslu koji volimo.

Dobar dan, Sergeju Nikolajeviču!

Moje pitanje se odnosi na zapovest „Sećaj se dana od odmora da ga svetkuješ”. U skladu s njom, čovek treba da načini predah u poslu i da bar jedan dan u nedelji ne radi. Ali i poslovi bivaju različiti.

Na prethodnom seminaru ste govorili o tome da poslovice precizno oslikavaju zakone života. Postoji sledeća poslovica: „Pronađite posao koji vam leži na duši i više nikad nećete morati da radite”.

Ako je posao kreativan i predstavlja odmor za dušu, da li i pored toga treba predahnuti jedan dan? Poznato je da su mnoge kreativne osobe dugo živele i svakog dana vrlo produktivno radile.

S poštovanjem...

Kad ne volimo posao koji radimo, štedimo energiju jer je ne trošimo previše na posao. Za takav posao se manje vezujemo.

Uistinu, mnoge talentovane ličnosti su konstantno radile, ulagale i poslednji atom energije i mnogo toga postigle. Čini se da im to što su se klanjale poslu nije pričinjavalo nikakvu smetnju. Ali ovde postoje nijanse.

Ako čovek na unutrašnjem planu nije vezan, ako u duši ima mnogo ljubavi, on će, služeći se životnim dobrima, manje zavisiti od njih. Visokom radnom produktivnošću i mogućnošću da budu srećni u brojnim životnim aspektima odlikovali su se ljudi koji su imali naslednu sklonost ka veri, uzdržavali se i bili nevezani za životna blaga.

Što se čoveku više dopada njegov posao i što više energije ulaže u njega, više se vezuje na unutrašnjem planu. Formira se funkcija koja samostalno počinje da egzistira i upravlja čovekom.

Stoga je potrebno da se od svakog posla, od bilo kog rada, uključujući i kreativan, periodično distanciramo kako bismo se molili Bogu. U suprotnom, posao će za nas biti predmet idolopoklonstva, a to je kršenje Prve i Druge od Deset zapovesti. Štaviše, upravo je najbolji i najdraži posao najveće iskušenje da zaboravimo na Boga.

Četvrta zapovest glasi: „Sećaj se dana od odmora da ga svetkuješ. Šest dana radi, i svršuj sve poslove svoje. A sedmi je dan odmor Gospodu Bogu tvom; tada nemoj raditi nijedan posao...”

Nije bitno koji je to dan, da li je petak, subota ili nedelja. Tog dana, ako želi da sačuva duševnu harmoniju, čovek mora iznutra da se potpuno distancira od svih vezanosti.

U ovom životu čovek može da ima dovoljno energije i da neprestano radi, ali u sledećem će imati ozbiljnih problema.

Nekada su svi procesi sporo proticali. Isto je kad je reč i o nagomilanim problemima i nesrećama kao posledicama tih problema – sve se događalo tokom života nekoliko generacija. Sada se vreme ubrzava i zato zapovest subotnjeg dana ne samo da poseduje svoj značaj – već postaje i važnija jer svi gubimo kontakt s Bogom i sve se više vezujemo za nagone, život i njegova dobra.

ZAŠTITA OD BOGA

Što više pokušavamo da se zaštитimo od Božje volje, naša zaštita se neumoljivije kida s Višeg plana.

Svaki čovek mora da štiti svoj život, jača svoje zdravlje i prosperitet, razvija svoje sposobnosti. Takvi su zakoni zemaljske logike. Ali na nivou duše vlada drugačija logika i drugi zakoni – na tom planu zaštita života može da izgleda kao prekomerna gordost i zaštita od Boga.

Na nivou duše, na nivou osećanja, najefikasnija zaštita je umeće prihvatanja Božje volje, to jest sposobnost da sačuvamo ljubav, umeće da se oslonimo na volju Svevišnjeg, shvatajući da je Njegova volja u najvećoj meri blagotvorna.

Unutrašnji otpor prema onome što se događa vodi ka ozbiljnim problemima povezanim sa sudbinom i zdravljem jer unutrašnje neprihvatanje situacije predstavlja borbu s Bogom. Spoljašnje neprihvatanje rađa želju da je promenimo, da budemo aktivni, tj. podstiče nas da se razvijamo.

Čovek je u isto vreme informaciono, energetsko i fizičko biće. On je skup energije. Naše energetske funkcije se razlikuju od fizičkih. Ukoliko se na fizičkom nivou moramo zaštитiti prilikom sukoba, na energetskom nivou moramo pre svega da osetimo jedinstvo s protivnikom. Naša energija ne treba da bude usmerena na uništavanje druge osobe, već na interakciju s njom, njenо vaspitavanje, promenu.

Na informacionom nivou svi ljudi su jedna celina i zato, ako podsvesno želimo nekome da naškodimo, ubijamo sebe i svoje potomstvo. Zemaljska i božanska logika se suštinski razlikuju.

Jedna moja poznanica je radila u uslužnom sektoru. Na poslu je mnogo komunicirala s klijentima i veoma se zbog toga zamarala, te se na kraju dana osećala potpuno iscrpljeno. Shvatila je da je klijenti „probijaju” i stoga je odlučila da postavi energetsku zaštitu kako bi se bolje osećala.

Ako je i čitala moje knjige, to je verovatno čitala nepažljivo jer sam više puta objašnjavao da je energetska zaštita – sva ta bajanja protiv uroka, kletvi i čini – zapravo zaštita od Božje volje. Međutim, nemoguće je da se zaštитimo od Boga. Amajlige, bajalice i slično mogu da deluju, ali vrlo kratko a zatim će se neumitno pojaviti posledični problemi.

Od nevolja i problema možemo da se zaštitimo stremljenjem ka Bogu, ljubavlju u duši, poboljšanjem svog karaktera. Ako čovek ne želi da se menja, već pokušava da postavi zaštitu na energetskom nivou, što se efikasnije bude štitio, imaće više problema u budućnosti.

Upravo se to desilo s pomenutom poznanicom. Pohađala je ekstrasenzorne kurseve na kojima su ljudi obučavali tehnikama energetske zaštite. U manjoj sali, predavač je desetini ljudi govorio o tome kako treba da postupaju, da postave zaštitu, da sačuvaju svoj energetski potencijal. Posle nekoliko predavanja moja priateljica je osetila da joj se stanje poboljšava.

Kurseve su pohađale i dve žene. Nakon komunikacije s njima moja poznanica se osećala jako nelagodno. Čak je želela da napusti kurseve, ali je nateralna sebe da ostane. Nažalost, jer osećajima treba verovati.

Jednom prilikom, kada je moja poznanica došla na čas, saznala je da je instruktor kursa preminuo. Tri meseca kasnije umrla joj je majka. Posle smrti majke osećala se vrlo loše, zbog čega je otišla na lekarske pregledе. Dijagnostikovan joj je rak koji je morala da operiše.

Tako se priča završila. Ovde je reč o običnom vampirizmu, ali u prilično velikom obimu. Te dve žene su po svemu sudeći krale energiju od drugih. Intuitivno su odabrale baš to mesto, gde su ljudi bili najranjiviji. Kada se čovek bavi ekstrasenzornom percepcijom i različitim energetskim praksama, često uništava svoju prirodnu ravnotežu što omogućava ljudima koji imaju tendenciju energetskog vampirizma da rade svoj posao.

Osnovni regulator čovekovog energetskog stanja su njegova osećanja. Osoba s harmoničnim osećanjima, s ljubavlju u duši, zaštićena je od svih negativnih uticaja. Međutim, onaj ko zaboravlja na to da je ljudska volja sporedna, već pokušava sam da se zaštiti, neprimetno ali vrlo silovito uvećava svoju gordost. Nadalje će imati probleme sa sudbinom, neprijatnostima, bolestima; takva osoba može da privuče nasilnika i postane njegova žrtva.

Što je čovekov energetski balans više narušen, lakše će privući osobe s patološkim karakternim osobinama, s patološkim unutrašnjim stanjem koje mogu da ga opljačkaju i na fizičkom i na energetskom nivou.

Svetom ne upravljamo mi. Naša spoznaja da smo marginalni u odnosu na svet oko nas, da posedujemo izvesne moći, ali koje nisu bezgranične, shvatanje da svetom upravlja Viša volja (da ne upravljamo

mi, već da nama upravljaju) – lek je protiv ozbiljnih problema do kojih dovodi gordost. Najbolja zaštita od nepoželjnih i agresivnih uticaja spoljašnjeg sveta je – prevladavanje gordosti.

Gorda osoba živi u krajnostima. Ili ponižava i ugnjetava druge, pa, budući da ljudi to osete, teško s njima može da komunicira; ili, obrnuto, iznutra se klanja ljudima i puzi pred njima – i tad je otvorena za njihov negativan uticaj. Stoga, osobe koje su prekomerno gorde, često imaju velikih problema na poslu koji zahteva svakodnevnu komunikaciju.

Lekari koji su previše gordi ili preuzimaju bolesti pacijenata na sebe, razboljevaju se i umiru ili postaju cinici: razmišljaju samo o novcu, dok su prema drugima ravnodušni, tj. upadaju u jednu ili u drugu krajnost. Nije slučajno što reanimatolozi i hirurzi najkraće žive jer na unutrašnjem planu previše strepe za svoje pacijente.

Umeće da se prema ljudima ophodi sa saosećajnošću, toplinom, brigom a da istovremeno drži distancu i sačuva unutrašnju nezavisnost, karakteristično je za vernika, a ono se dostiže ozbiljnim i dugotrajnim radom na sebi, promeni svog karaktera.

PODMUKLE KRAJNOSTI

Da ne bismo upadali u krajnosti vrlo je važno da shvatimo da je ispravan pogled na stvari karakterističan za monoteistu, odnosno reč je o dijalektičkom pogledu. Svet ne može da se podeli na crno i belo, dobro i zlo jer je sve od Boga, što znači da suprotnosti postoje samo na spoljašnjem nivou, dok je na unutrašnjem sve jedno.

Naše pagansko razmišljanje dovodi do toga da jednu suprotnost smatramo dobrom, a drugu – zlom. Međutim, kad pokušavamo da od zla pobegnemo ka dobrom, sve vreme se pojavljuje novo zlo.

Na primer, čovek donese odluku i trudi se da bude velikodušan i hrabar. Ali iznenada primeti da tokom komunikacije s ljudima hrabrost bez istančanosti postaje drskost, a velikodušnost bez ekonomičnosti dovodi do propasti i siromaštva. Ako se pozitivne osobine ne uravnotežuju suprotnim pozitivnim kvalitetom, pre ili kasnije će to dovesti do obrnutog efekta.

Da bi se prevazišla gordost, da bi se obavio uspešan rad na svom karakteru, izuzetno je važno razumeti šta je vrlina. Budući da su hrišćanstvo formirali ljudi s paganskim načinom razmišljanja, u istom

takvom paganskom okruženju, vrlina se definisala kao nešto što je suprotno poroku. Ako je pohlepa loša, onda je velikodušnost dobra. Ako je kukavičluk loš, hrabrost je dobra. Ako je požuda loša, nevinost je dobra. Ako je laž nešto loše, iskrenost i umeće da se uvek govori istina su dobri.

Na paganskom nivou je to sasvim prirodno. Ali kad se čovek razvija, koncept vrline se menja. Vrlina nije krajnost, ona objedinjuje suprotnosti, uravnotežuje suprotnosti kroz ljubav. To je već viši nivo ljubavi, to je dijalektički način razmišljanja.

Za paganina je velikodušnost ono što je dobro, a za monoteistu nije suprotnost pohlepi, već spoj požrtvovanosti i ekonomičnosti. Ako paganin velikodušnost smatra apsolutnim kvalitetom, onda će on razdeliti sve što ima, ostati prosjak i na kraju umreti od gladi, jer će samo davati, uopšte ne mareći za sebe. Zapravo, velikodušnost nije samo umeće da brinemo o drugima, već i da volimo sebe i brinemo o sebi. Odnosno, ona je spajanje ovih suprotnosti kroz ljubav.

Za paganina je hrabrost – suprotnost kukavičluku. Za monoteistu je hrabrost spoj neustrašivosti i opreznosti. Hrabrost, lišena opreza, pretvara se u samoubistvo. Iskrenost koja je lišena zdravog smisla, pretvara se u glupost.

Kad čovek ne teži tome da uravnoteži suprotnosti već pokušava da uništi ono što je loše, osuđen je na probleme, budući da će mu se gordost uvećavati.

Pravoslavlje ima izuzetne formulacije: „Pravednost bez ljubavi nas čini okrutnim”, „Odgovornost bez ljubavi nas čini bezobzirnim”, itd. Odnosno, bez ljubavi se pozitivne čovekove osobine pretvaraju u negativne. Ali u ovim rečima nema onog najvažnijeg: kad u čovekovoj duši ima ljubavi, tad pohlepa postaje ekonomičnost, kukavičluk postaje opreznost itd.

Bez ljubavi čovek degradira, a kad se u duši uvećava ljubav, degradacija se zaustavlja. Ljubav omogućava pretvaranje greha u vrlinu. Greh je samo nedostatak ljubavi.

Kako zlo pretvoriti u dobro? Kako greh pretvoriti u vrlinu? Preobražavanje zla u dobro nastaje na dubljem nivou, na nivou osećanja.

Za monoteistu koji u svemu vidi volju Svevišnjeg zlo nije samo postupak, već prvenstveno stanje duše. Kako je objasnio Hristos, greh se

rađa u dubini duše, na nivou osećanja. Hristos je znao kako da pretvori zlo u dobro, kako da grešnika učini pravednikom.

Unutrašnja, dubinska promena duše pretvara grešnika u pravednika, a greh u vrlinu. Ova transformacija se odvija duboko u duši – tamo gde se nalazi koren zla.

Ideja preobražaja greha u vrlinu posredstvom ljubavi je od velikog značaja za prevazilaženje gordosti. Moramo da shvatimo da ne treba da kažnjavamo sebe zbog svojih grehova, već da se menjamo kroz ljubav.

***

Poštovani Sergeju Nikolajeviću!

Ne znam kako treba da se ponašam. S jedne strane bi trebalo da budemo preduzimljivi i bezobzirni, da se probijamo i laktamo kako bismo ostvarili finansijsku stabilnost, a s druge strane bi trebalo da budemo skromni, da obuzdavamo gordost i ne borimo se protiv sudbine.

Pritom shvatam da ako se budem ograničio na novac koji zarađujem, nikad neću postići uspeh. Osećam krivicu jer malo zarađujem i zato ne mogu da planiram rođenje drugog deteta. Supruga mi je dobra i imamo sina od 11 godina.

Da li smo vezani za srećnu sudbinu?

S poštovanjem...

Sve je stvorio Bog – i dobro i loše. Sve treba da prihvatimo kao volju Tvorca. Ne treba mrzeti loše težeći ka dobrom, već loše pretvarati u dobro.

Monoteizam i ljubav prema Bogu podrazumevaju dijalektički način razmišljanja, dijalektički doživljaj sveta zahvaljujući kome svi vidimo kao mnogovrstan i jedinstven u isto vreme i shvatamo da svaki proces, poput medalje, ima dve strane.

Ako je čovek hrabar, taj njegov kvalitet mora da se uravnoteži opreznošću; ako je preduzimljiv, mora umeti da odmara; ako je skroman, mora istovremeno da bude iskren i neustrašiv, da se skromnost ne bi pretvorila u zaplašenost. Čovekove osobine moraju biti dijalektički povezane.

Budući da smo svi vaspitavani u tradicijama paganskog načina mišljenja i sve do danas nam religija demonstrira isti način, navikli smo da energičnost i aktivnost smatramo drskošću, a skromnost pasivnošću.

Zamislite najobičniju kretnju, npr. – čovek pruža ruku. U tom pokretu, kao i u svakom procesu u Vasioni, postoje dva procesa koja se međusobno isključuju: aktiviranje, odnosno nadražaj, i usporavanje. Pružajući ruku, čovek mora da koriguje njeno kretanje: da uspori ako ruka podje u pogrešnom smeru.

Svaki naš pokret je kombinacija dva suprotna procesa, nadražaja i usporavanja, kao i svako mentalno i čulno delovanje. Ako se nadražaj ne bude obuzdavao, to znači da je čovek psihički bolestan ili je, pak, prestupnik koji ne može da kontroliše svoje želje. Ako je prisutan samo proces usporavanja, onda je čovek takođe psihički bolestan – bezvoljan je i ništa ne može da postigne u životu.

Navikli smo da verujemo kako energični i osorni ljudi postižu uspeh, dok su skromni i pristojni obavezno gubitnici. U suštini, da bi neko bio uspešan, treba istovremeno da bude i skroman i energičan.

S jedne strane, Hristos je rekao da treba sesti na pročelje stola, a s druge strane je govorio da će se onome koji kuca otvoriti, da će vera pomeriti i planine s mesta, da talenat ne treba zakopavati u zemlju. Hristos je učio dijalektičkom doživljaju sveta: s jedne strane treba obuzdavati svoje želje, a s druge da ih treba realizovati ako su pravilno usmerene.

Ako su naše želje usmerene ka onome što je loše (na primer, hrabrost se pretvara u bezobzirnost), takve želje treba osujetiti; ali ako nam hrabrost pomaže da se razvijamo ne povređujući druge, već im koristeći, onda je to nešto ispravno.

Treba biti siguran, hrabar, odlučan a u isto vreme i krotak – tome je učio Hristos. Ako čovek poseduje unutrašnju energiju, pronalazi načine za njenu realizaciju, on može da zaradi novac, postane poznat i ostvari svoje želje.

Osim toga, sreća se ne meri novcem. Sreća je stanje duše. Ako čovek pojma sreće čvrsto veže za novac, automatski će biti nesrećan. Svako od nas ima svoju sudbinsku predodređenost i da bismo je realizovali, moramo biti harmonična ličnost koja dijalektički razmišlja i za koju je duša na prvom mestu. Čoveku je dopušteno da ima tačno onoliko novca koliko ga neće ometati u ostvarivanju cilja.

Ako budete oscilirali između bezobzirnosti i upornosti ili skromnosti, stidljivosti i pasivnosti – uvek ćete imati problema.

Kao što je poznato, najviše dece se rađa u siromašnim porodicama, dok bogati ljudi imaju malo dece. Jedino ako je bogata osoba istinski vernik, onda može imati troje i više dece. Prosečno, ateisti imaju jedno ili dvoje dece, a vernici troje-petoro.

Ovde se ne radi o novcu. Čovek sam sebe ubeduje da mu nedostatak novca blokira mogućnost da ima decu. Zapravo, tu mogućnost blokira nedostatak vere.

Postoji vrlo jednostavan princip koji sam naučio još u mladosti: treba da radimo sve što je u našoj moći i da se oslanjamo na volju Svevišnjeg.

Kada se molimo Bogu, izgovarajući molitvu „Oče naš”, da nam da komad hleba – „Hleb naš nasušni daj nam danas” – to ne znači da treba sedeti skrštenih ruku i čekati da nam komad hleba prinesu na tanjiru. Treba da učinimo sve što možemo da bismo zaradili svoj komad hleba. Da li ćemo ga dobiti ili ne – određuje se na Višem planu.

Postoji čovekova volja i volja Svevišnjeg koja sve određuje – ali čovek pritom mora da se trudi da nešto radi, da teži da realizuje sebe i da ne brine previše ako mu s Višeg plana iz nekog razloga ne daju novac, napredak ili zdravlje.

Ako čovek ima neki problem, mora da učini sve što je u njegovoj moći da bi ga rešio, a šta će se dalje dešavati ne određuje on, već se odlučuje „odozgo”.

PITANJA ZA SVEŠTENIKA

Jedan moj poznanik mi je ispričao kako se pripremio da prilikom svoje naredne posete crkvi postavi svešteniku razobličavajuća pitanja i šta je iz svega toga proizašlo.

– Kad su počeli da me probadaju jaki bolovi ispod pupka, shvatio sam da je to povezano s mojim mislima i osećanjima. Obično sam nedeljom bez problema mogao dva ili tri sata da stojim na službi, a ovaj put sam tokom dva sata tražio klupicu da bih malo posedeo.

Mislim da bi svako na mom mestu odjurio kod lekara i počeo da uzima lekove. Ali, ja sam osetio da mi to po svoj prilici neće pomoći jer sam sagledao uzrok svog problema. Pokušao sam da ga otklonim: preispitao sam svoj odnos prema sveštenicima, pomolio se i pokajao. Bol je nestao iako se to nije desilo odmah.

– Nijedan sveštenik nikad neće odgovoriti na sva naša pitanja – rekao sam mu – jednostavno zato što je to nemoguće. Istinu zna samo Bog, a mi, ljudi, razvijajući se, samo se približavamo istini. Ako se sveštenik postavi tako da može da odgovori na svako pitanje, on je u zabludi. Božanska logika se u nečemu preklapa sa zemaljskom logikom, međutim kad sve pokušavamo da pojmimo glavom, da odgovorimo na sva pitanja, upadamo u iluziju, u zabludu. Stoga ne treba da se nadate da će vam sveštenik sve objasniti.

U religijama se sadrže kodirane informacije koje ne mogu svi da razumeju, ali mogu ono najvažnije – da ih osete. Dakle, zbog određenih mentalnih ograničenja, sveštenik ne može sve da objasni.

– U skladu sa istočnjačkom medicinom – nastavio sam – u predelu ispod pupka se nalazi takozvani centar za volju. Bol u ovom mestu znači da čovek pokušava da ostvari svoje ciljeve potiskujući druge. U pitanju je tema gordosti. Zatim obično sledi preokretanje agresije ka svom autoru, kome otpočinju ozbiljni problemi. Tj. čovek koji je gord, koji ponižava druge, mora sam da bude unižen. A kad je religija u pitanju, svi procesi protiču mnogo brže.

Kad vam se pojavila želja da razobličite sveštenika, prilično brzo vam se uključio mehanizam suzbijanja gordosti i javio vam se bol. Zaustavljeni ste s Višeg plana. To je bio znak, nagoveštaj da imate pogrešan odnos prema religiji.

Svešteniku ne treba postavljati pitanja u formi zamerki. Svaka religija se prilagođava čovekovom načinu razmišljanja u skladu sa određenom fazom njegovog razvoja. Religiozna forma se razvija, umire i smenuje je nova. Zato, u svakoj religiji, svakoj verskoj organizaciji, uvek postoje nedostaci. Ako, primećujući te nedostatke, počnemo da okrivljujemo sveštenike, znači da upadamo u iluziju i pogrešno se ponašamo.

Svešteniku postavljamo pitanja da bismo se razvijali. Tj. kad ih postavljamo, očekujemo da će nam ona pomoći da nešto razmrsimo, shvatimo.

– Znate, kad sam prošli put razgovarao sa sveštenikom – rekao mi je poznanik – priznao je da još uvek nije potpuno shvatio suštinu hrišćanstva.

– Već dve hiljade godina ljudi pokušavaju da shvate ono čemu je Hristos učio, ali i danas mnogima nisu jasni glavni postulati njegovog učenja. Hrišćanstvo nije kurs u školi koji možemo da prođemo i da odmah sve razumemo i naučimo – ponajmanje je to. Razumevanje dolazi iz osećanja. Da bismo mogli da osetimo šta je hrišćanstvo, treba da prođemo težak i složen put iskušenja, nevezanosti i da sačuvamo ljubav.

UNUTRAŠNJA NEPOPUSTLJIVOST

Zazvonio je telefon. Bila je to dalja rođaka moje supruge. Njena najmlađa čerka je imala upalu slepog creva i za sat vremena je trebalo da bude operisana.

– Koliko devojčica ima godina? – pitao sam je.
– Četiri i po – odgovorila je majka i počela da plače.
– Ne treba sve primati k srcu – rekao sam joj. – To je samo upala slepog creva i takvu operaciju su mnogi već imali.

Međutim, ona je nastavila da plače. Govorio sam mirnim, odmerenim glasom i ona se postepeno smirivala. „Interesantno – pomislio sam – kako žene dobro osećaju situaciju...“ Imala je razlog za brigu: teško je da će se završiti samo upalom slepog creva.

Kada se malo smirila, rekla je da u poslednje vreme prolazi kroz sveopšti raspad. Prvo su joj se pojavili problemi na poslu (neke nepravedne optužbe), a zatim su joj se na glavu sručili veliki problemi. Na kraju joj se i čerka razbolela.

– Nalazim se u očaju – priznala je i ponovo zaplakala. – Više ne znam kako da se molim da operacija prođe bez komplikacija.

– Čitala si moje knjige i manje-više shvataš šta se događa – rekao sam joj. – Ukoliko smo nekad morali iz parčića da sastavljamo svoje blagostanje, da preispitujemo situacije kada smo bili uvređeni, ljubomorni, klonuli duhom, sada je već neophodna stvarna promena: promena karaktera i odnosa prema svetu.

Šta je uvreda, osuđivanje, uninije? To je neprihvatanje Božje volje, nespremnost da se menjamo. To je nerazumevanje da je Viša volja po svojoj suštini blagotvorna i kreativna. To je nesposobnost da istovremeno živimo u dva režima – zemaljskom i božanskom. To je nedostatak ljubavi u duši.

Potrebno je da naučimo kako ispravno da se postavimo u slučaju sukoba: na prvom mestu da sačuvamo ljubav i dobrodušnost, što znači da ne pokušavamo da ponižavamo i degradiramo drugog čoveka, ili da mu se svetimo. Potrebno je da demonstriramo dobrodušnost i

poštovanje prema protivniku, štiteći u isto vreme svoje dostojanstvo. To i jeste dijalektika za koju je potrebna ljubav.

– Ali šta je s mojom čerkom? – upitala me je.

– Trebalo bi da znaš šta su problemi sa slepim crevom – pisao sam o tome. To su problemi s budućom decom. Naravno, slepo crevo tvoje čerke je rano počelo da pravi probleme...

Potrebno je raditi na onome na šta provocira situaciju.

Nepravedno ophođenje na poslu, uniženja i neprijatnosti provociraju te na osuđivanje i uninije. Na taj način te s Višeg plana leče od gordosti.

Situacija te provocira na uvećanje gordosti. Ako počneš da ispoljavaš agresiju, situacija će se pogoršati. Ako budeš radila na prevazilaženju želje da osuđuješ, vređaš se, padaš u uninije, ako budeš shvatila da svaka situacija ima viši smisao, ako u duši sačuvaš ljubav, prihvataš Božju volju i ne braniš se agresijom, već poboljšanjem karaktera, tvoje unutrašnje stanje će se poboljšati.

Na tebe se sručuju nesreće i čini ti se da je subbina odlučila da te dokrajči s bolešću čerke. Po svoj prilici u mladosti nisi mogla pravilno da prođeš kroz čišćenje duše koje ti je bilo dato i koje se ispoljavalo kroz ogorčenost na muškarce, uniženja, neprijatnosti od strane ljudi i subbine. To znači da svoju decu nisi naučila kako da se pravilno postave prema sličnim situacijama.

Tvoja čerka sad ima oko pet godina i predstoji joj stupanje u život odraslih. Pogrešno se odnosi prema budućim situacijama koje moraju da je leče i koje su joj se već približile na suptilnom planu. Interakcijom s budućim problemima ona ispoljava podsvesnu agresiju. Posle toga se agresija preokreće i razvija se program samouništenja koji nanosi udarce po njenoj budućoj deci. Sledstveno tome, ona oboljeva od upale slepog creva.

Kako možeš da pomogneš čerki? Treba da se setiš i u mislima ponovo prođeš kroz najveće stresne situacije koje si imala u životu, da ih prihvatiš kao nešto što ti je pristiglo od Boga i da kroz pokajanje otkloniš agresiju i depresiju. Potrebno je da tražiš oproštaj – ali ne zato što si bila ljuta, već zato što nisi prihvatala Božju volju, nisi uspela da sačuvaš ljubav i nisi želeta da se promeniš nabolje. Što ispravnije budeš prihvatile situaciju iz prošlosti, toliko više ćeš pomoći svojoj deci i unucima.

Sad tvoja čerka na suptilnom planu još uvek nije u stanju da uspešno prođe kroz neke buduće situacije. To može dovesti do toga da ti

se unuci rode bolesni, da im subbina bude rđava ili da se uopšte ne rode. Da bi se rodili, živeli srećno i bili zdravi, sad ti se daje prilika za pročišćenje.

Zapravo, posrećilo ti se: udarac se raspršio u nekoliko smerova. Kad se problem raspadne na nekoliko delova, lakše ga je prevazići. Deo je otišao na zdravlje tvoje čerke, a deo – na tvoju sudbinu. Doduše, još jedan deo će otići na sudbinu tvoje čerke.

Budući da se upala slepog creva kod devojčice pojavila u uzrastu od četiri i po godine, može se zaključiti da su njena grubost i unutrašnja nepopustljivost na vrlo visokom nivou. Može se govoriti o ljubomori i gordosti, ali u svakom slučaju sve počinje od udaljavanja od Boga, smanjenja ljubavi.

Iskrivljenost sistema prioriteta dovodi do pogrešnih težnji i nerazumevanja u čemu je smisao života. Ako je za tebe smisao života u odbrani nagona, ako su ti život i prosperitet važniji od ljubavi, žestoko će ih braniti i u svakom sukobu će biti agresivna. Međutim, tendencije roditelja u deci osnažuju – i zato će ona imati još veće probleme.

Setio sam se da sam pre nekoliko godina imao priliku da vidim kako se ova žena postavila u konfliktnoj situaciji. Ponašala se prilično grubo i nepopustljivo, ispoljavajući želju da protivniku uzvrati ponižavanjem. Zapravo, njen ponašanje se nije uklapalo čak ni u obrazac „oko za oko, zub za zub”, već je želela da protivnicima nanese veću štetu nego što su oni njoj.

Upravo je ta unutrašnja nepomirljivost, koju je prenela na čerku, i uzrokovala prvi problem kod devojčice – upalu slepog creva. Majka je osećala da se na ovome možda neće završiti. Intuitivno je shvatila da su njeni unutrašnji problemi prilično veliki.

– Menjaj svoj karakter – rekao sam joj – menjaj percepciju sveta. Spolja možemo da se branimo, ali na unutrašnjem planu ne možemo. Na njemu komuniciramo s Bogom. Najbolja odbrana je umeće da pronađemo zajednički jezik sa onim s kojim se sukobljavamo, da budemo takvi da uopšte ne dođe do teških i oštih sukoba. Što više težiš u ličnom razvoju, što ti je u duši više ljubavi, sukob će se rešiti na ranijoj etapi.

Ono što nazivamo sukobom već je kasna faza, kad nam preostaje jedino nasilno rešenje problema. Svaki sukob se može rešiti u začetku – ispravnim odnosom prema svetu i svojim harmoničnim stanjem.

To je ono čemu bi trebalo naučiti decu. Ova obuka se vrši kako kroz sebe, odnosno kroz rad na sebi i molitvu, tako i kroz vaspitanje, odnosno objašnjavanje kako se treba odnositi prema ljudima, prema svetu i prema sebi.

Nekoliko sati nakon našeg razgovora pozvala me je i rekla da je operacija uspešno okončana. Nadalje je sve zavisilo od devojčicine majke – od njene spremnosti da se promeni. Ako zaista budemo išli ka ljubavi i ako se ne budemo odricali od nje, mnogo toga ćemo moći da ispravimo.

POKLONJENJE CILJEVIMA

Nekom prilikom sam konsultovao roditelja jednog mladića koji je pročitao sve moje knjige i odgledao gotovo sve seminare. Bio je prilično uspešan sportista – hokejaš.

Međutim, počeli su da mu se nižu neuspesi, a efikasnost u igri mu je naglo opala. Poslednji neuspeh koji je doživeo bio je sledeći: ušao je na teren da bi zamenio drugog igrača i imao je priliku da briljira, ali ga je sudija ubrzo izbacio iz igre zbog nekog prekršaja. Zatim je povredio srednji prst na ruci.

– Na suptilnom planu ne postoje slučajnosti – objasnio sam njegovim roditeljima. – Svaka naizgled beznačajna sitnica je zakonomerna. Ne treba se svaki put upuštati u ove finese, ali ponekad to može da bude od koristi. Sad čemo se time i pozabaviti...

– Za početak, hajde da malo apstrahuјemo – rekao sam im. – Nedavno su mi poslali informacije o poreklu reči „Iblis”. U muslimanskoj mitologiji je to jedno od imena đavola. U prevodu sa arapskog jezika, Iblis je „onaj koji izaziva očaj, nemoć i beznadežnost”.

Ljubav obezbeđuje čoveku najpozitivniju emociju, a najnegativnije i najteže osećanje je očaj. Može se reći da je očaj suprotnost ljubavi. „Očekivati” znači „nadati se”, a očajavati znači izgubiti nadu. Očajanje je gubitak cilja.

Istinski cilj je Bog, a đavo pred čoveka postavlja druge ciljeve. Kad čovek izgubi istinski cilj, postaje očajan.

Bog je večan, nemoguće ga je izgubiti. Iskrena vera u Boga, stremljenje i ljubav prema Njemu ne mogu se uništiti, već jedino čovek može da se svojevoljno odrekne od njih. Nemoguće je izgubiti večnost, ali život i ciljevi koji su povezani s nagonima samoodržanja i produžetkom vrste, tj. srećnom sudbinom, budućnošću, odnosima – sve je to podložno gubitku.

Vernik ne može da oseti očaj. Čim se u čoveku pojavi očajanje, znači da je izgubio pravu veru i da više nije monoteista.

Ljubav je jedinstvo s Bogom, a očajanje je gubitak Boga, raskid s Njim. Andeo nije postao đavo kad se uzdigao nad drugima, već kad je osetio očaj.

– Vratimo se temi vašeg sina – nastavio sam. – Zašto je povredio baš srednji prst? S čim je to povezano?

Kad čovek podigne palac, to znači: „Dobro sam, sve je u najboljem redu!” To je koncentracija na sebe. Palac je povezan s gordošću.

Kažiprst simbolizuje kontrolu, kao i okrivljavanje – što je takođe povezano s gordošću.

Domali prst je povezan s meridijanom srca i zato se na njega stavlja burma. Ovaj prst simbolizuje vezanost, ljubomoru.

Mali prst je takođe povezan s vezanošću i ljubomorom.

Dakle, prsti na rukama simbolizuju gordost i ljubomoru.

Srednji prst je središte i simbolizuje preplitanje gordosti i ljubomore. Srednji prst simbolizuje našu unutrašnju odlučnost.

Ako su povređeni palac i kažiprst, to znači da se u čoveku uvećala gordost; ako je povređen domali i mali prst – znači da se uvećala ljubomora.

Ako je povređen srednji prst, znači da je čovekov cilj doživeo krah. Ako se cilj razorio, znači da je bio pogrešan. Vaš sin je imao pogrešan cilj a sudbina ga je na to podsetila povredom srednjeg prsta.

Mnogo puta su mi se za pomoć obraćali sportisti, uključujući i hokejaše i obično sam im objašnjavao sledeće: „Kad se krećeš prema golu i pritom imaš podsvesnu agresiju, u slučaju da postigneš pogodak, pozitivna emocija koja će se pojaviti ojačaće tu agresiju. I svaki tvoj naredni pogodak će automatski izazvati rasplamsavanje agresije.

Ova povezanost će se u tebi učvršćivati u podsvesti a zatim će biti preneta na tvoju decu. To znači da će kod njih svaka radost i uspeh izazivati eksploziju podsvesne agresije i pre ili kasnije će to dovesti do programa samouništenja. Tvoja deca će nadalje moći da prežive samo ako u životu budu trpela stalne neuspehe.

Da se to ne bi desilo, da ne bi došlo do degeneracije roda, podsvest blokira ovu tendenciju – to jest, tvoja duša, kojoj je poznata budućnost, lišava te uspeha”.

Kad hokejaš juriša prema golu, njegov glavni cilj je pogodak. Ali to ne bi trebalo da mu bude glavni cilj. Kad su smisao njegovog života i glavni cilj postizanje gola, i ako je u tome uspešan, život mora da mu se završi jer je cilj dostignut. Nakon toga mu se uključuje program samouništenja koji će biti prenet njegovoj deci.

Mnogim uspešnim sportistima, kao i ličnostima kojima je glavni cilj uspeh u životu, deca često oboljevaju, ili oni uopšte ne mogu da imaju decu, jer su efemerni cilj učinili glavnim i ostvarili ga.

To sam shvatio pre dvadeset godina kada sam konsultovao jednog biznismena. Rekao mi je da mu je firma brzo napredovala, ali je propala čim je postigao uspeh. Pogledao sam njegovo stanje u trenutku kad je firma dostigla vrhunac svog razvoja i video da mu se baš tad uključio program samouništenja.

Sat i po vremena sam razgovarao s njim, pokušavajući da shvatim šta se dogodilo. Na kraju sam shvatio da mu je uspešan rad kompanije postao glavni cilj života. Dostigao je svoj cilj i više nije imao razlog da živi.

Sistem efemernih ciljeva, kojem nedostaje istinski cilj, uvek vodi ka programu samouništenja. Zbog toga su ljudi s paganskim načinom razmišljanja osuđeni na izumiranje. Sistem malih, efemernih ciljeva koje čovek postavi ispred sebe, osuđuje ga na periodični očaj i intenziviranje programa samouništenja.

– Cilj vašeg sina je – nastavio sam – da postigne gol. To je sasvim prirodna želja, ali on ne bi trebalo da mu bude primaran. Potrebno je da ima ispravan sistem prioriteta. Prirodno je da hokejaš želi da postigne gol, ali ta želja, odnosno emocija, ne bi trebalo da mu bude prva, najvažnija.

Kad čovek nešto želi da ostvari, kad postiže uspeh, prva emocija treba da mu bude zahvalnost Bogu. Osim toga, treba da prinese neku žrtvu da se ne bi vezivao za svoju pobedu i sopstvenu važnost. Kad hokejaš ide prema golu, u duši treba da ima ljubavi i zahvalnost prema Bogu.

Osećaj ljubavi je srođan sa osećajem bezrazložne radosti – radosti što Bog postoji i što nas voli. Ključni osećaj kod vašeg sina treba da bude osećaj radosti i sreće zbog same igre, a postignut gol, odnosno rezultat, treba da mu bude sporedan.

Da bi dobio ono što želi, čovek može previše da radi, uz velika preopterećenja, pa čak i da to ne primećuje, ili da ne želi da primeti – što može dovesti do velikih problema.

U Bibliji je napisano da je potrebno da se periodično distanciramo od svih životnih procesa i molimo se Bogu za to da nam se ne pojavi zavisnost od života.

Kad čovek živi dušom, on nije užurban, ne hita, već živi u realnom, prirodnom režimu sreće. Za takvog čoveka sam proces života postaje sreća. On postavlja pred sobom ciljeve i napreduje ka njima lagano, bez žurbe, ne cedeći iz sebe poslednje ostatke snage.

Kad mu je primarni cilj ljubav prema Bogu, on shvata da nije potrebno da po svaku cenu postiže efemerne ciljeve, već shvata da su svi oni samo sredstvo za postizanje najvažnijeg cilja.

Čovek koji je preterano gord – živi za efemerne ciljeve, za budućnost. Međutim, čim započne poklonjenje cilju, automatski se u njemu javljaju strah, zavisnost i nesigurnost. Shvatanje da je život sam po sebi sreća, umijeće da se živi u sadašnjosti, a ne u budućnosti, da se više zadovoljstva izvlači iz sadašnjosti nego iz maštanja o budućnosti, znak je harmonične osobe. Na isti način se treba odnositi prema sportu i bilo kojoj igri.

Čovek je harmoničan u meri u kojoj se raduje sadašnjosti i u njoj se razvija. Međutim, ako pred sobom postavi neki cilj i odluči da ga dostigne po svaku cenu, u njemu se oslobađa ogromna energija. I tad on mora da se odrekne svog cilja, jer, u suprotnom, može ozbiljno da oboli.

Gorda osoba ima potrebu da dobije sve i odmah, što automatski povlači za sobom preopterećenost i gubitak energije. Zato ona nikad ne može da dostigne sve i odjednom. Zadatak mora biti podeljen na više delova, a za to je sposoban samo onaj ko ume da obuzdava svoje nagone. Samo takav čovek će moći da postigne ono što želi.

Za vašeg sina radost zbog učešća u igri treba da bude važnija od postignutih golova – tada će se smanjiti nivo njegove gordosti, harmonizovaće se i produktivnost u igri će mu se uvećati.

U Americi je jedan psiholog vršio pripreme streljačkog tima za Olimpijadu. Prilikom treninga svi su bili vrlo zabrinuti jer nisu uspevali da postignu maksimalan broj bodova. Psiholog im je savetovao: „Ne treba da osvojite 100 od 100 poena. Na primer, prilikom gađanja, osvojili ste 86 poena. Sledeći put pokušajte da postignete 87, a zatim za cilj postavite osvajanje 88–90, ne više. Odnosno, samo obavite svoj posao malo bolje nego prošli put”.

Ovaj streljački tim je pobedio na Olimpijadi jer su naučili da postepeno uvećavaju svoju energiju. U njima nije bilo straha, žaljenja, zabrinutosti i nesigurnosti. Svako može neznatno da poboljša svoj rezultat. Kada se čovek navikne na postepeno poboljšanje rezultata, nivo

njegovog profesionalizma postaje veći. Ne postoji uzalud poslovica: „Sve što je istinski veliko, dostiže se sporim, neprimetnim rastom”.

Umeće da ka nečemu težimo polako, ali s upornošću, zapravo i jeste vera.

Strahovi, žaljenja i nesigurnosti potiru naše želje. Ako nam je svest najvažnija, u nama će bujati više strahova. Pogrešan sistem prioriteta neminovno vodi ka usporavanju, pa čak i zaustavljanju razvoja.

Svest dolazi u prvi plan kad čovek gubi veru, ponaša se nemoralno, nanosi štetu svojoj duši, osuđuje, ljuti se, želi da po svaku cenu uveća sopstvenu važnost. Sve su to znaci trijumfa svesti.

Poštovanje zapovesti i dobrodušnost pomažu nam da se pravilno odnosimo prema životu i postižemo visoke rezultate u životnoj utakmici.

Recept je jednostavan: da bismo pobedili, moramo da shvatimo da pobeda u bilo kojoj igri, čak i najvažnijoj, u bilo kom takmičenju, čak i najznačajnijem, nikad ne treba da nam bude glavni cilj. Svaka pobeda je samo sredstvo našeg razvoja, spoznaja Svevišnjeg.

Kad čovek to shvati, prestaje da zavisi od svog cilja. U njemu nestaje strah i pojavljuje mu se snaga potrebna za razvoj, usavršavanje i postizanje novih rezultata.

Da biste prevazišli gordost, potrebno je da shvatite da smisao života nije pobeda u igri, niti su to životna dobra koja zadovoljavaju vaše nagone, pa čak ni sam život. I život i bilo koja zemaljska sreća uvek su bili, jesu i biće sredstvo za spoznaju Boga. Kad čovek počne to da oseća, oslobađa se od strahova, agresije, uninija, očaja i postaje srećan i uspešan.

Razgovor s roditeljima mladog sportista je nastavljen.

– Kod vašeg sina je primetno poklonjenje cilju, rezultatu i zato on mora da nauči kako da se pravilno odnosi prema procesu, odnosno kako da bude radostan samom činjenicom što učestvuje u igri. Klanjanje cilju je jedan od oblika gordosti. Vaš sin treba da postigne to da ljudi osećaju oduševljenje i radost zbog njegove igre.

Potrebno je da nauči da ne razmišlja o rezultatima, već da se usredsredi na proces. Treba da živi „ovde i sad”, da manje razmišlja, planira, više pažnje posvećuje onome što razvija osećanja, a ne svest, a to su muzika, fizička aktivnost, priroda...

Koji predznaci ukazuju na to da nam drugostepeni cilj postaje glavni? Pojavljuju se euforičnost, strah, sumnje, uninije, razdražljivost, nezadovoljstvo sobom i sudbinom, žaljenje zbog gubitaka.

Greh nije samo promašaj, već se dešava na nivou osećanja, kako je objasnio Hristos. Vaš sin treba da u mislima i s pokajanjem prođe kroz sve trenutke nezadovoljstva sobom i sudbinom koje je osećao zbog neuspeha, gubitaka, i sve prihvati kao pomoć s Višeg plana, kao dobro, a ne zlo.

Osim toga, da biste pomogli sinu, vi, kao roditelji, takođe treba da se setite i kroz pokajanje otklonite sve trenutke kada ste doživljavali slične osećaje.

Potrebno je shvatiti da moramo da trpimo neuspehe. Da bi čovek istinski verovao u Boga, on treba periodično da prolazi kroz krah efemernih ciljeva. U meri u kojoj u tim trenucima uspe da sačuva ljubav i radost, toliko će ispravno formirati svoj sistem prioriteta u kome je glavni cilj ljubav prema Bogu i jedinstvo s Njim. Potrebno je sačuvati ljubav u trenucima kad, u skladu sa zemaljskom logikom, mora da nas preplavi očaj.

– Dakle – rezimirao sam – svi saveti vašem sinu svode se na sledeće: kao prvo, treba striktno da poštuje sistem prioriteta i da za svaku sreću i uspeh prvenstveno zahvali Bogu. Kao drugo, njegov cilj prilikom igre treba da bude radost i sreća, a ne postignuti golovi i samorealizacija. Odnosno, vaš sin treba pravilno da izgradi svoj odnos prema svetu i prema sebi.

POGREŠNA MOLITVA

Ako čovek ne shvata kako pravilno da se moli, to može da dovede do neprimetnog uvećanja gordosti u njemu koji će mu prouzrokovati vrlo ozbiljne posledice.

Čitaoci su mi više puta pisali o tome da što se više mole Bogu, više im se problema pojavljuje i ne shvataju zašto se to događa. Međutim, to je povezano s tim što čovek, obraćajući se Bogu, zaboravlja da mora prvenstveno da se brine o svojoj duši. Zbog toga njegova molitva postaje koristoljubiva.

S moje tačke gledišta, molitva ne može da bude absolutno nesebična. Čovek ne može besciljno da se moli, a svaki cilj već predstavlja interes. Jednostavno, naši ciljevi moraju biti ispravni. Pre svega, moramo da se molimo za sreću duše, za njeno spasenje, negovanje i uvećanje ljubavi u njoj.

Kada se čovek obraća Bogu i moli se samo da bi rešio neke konkretnе probleme, da bi osigurao svoju budućnost, to je zapravo pokušaj kontrolisanja budućnosti. Samim tim se gordost neizbežno uvećava u njemu.

U izuzetnim, ekstremnim situacijama, čovek u molitvi može da traži spasenje svog života. Ali molitva ne bi trebalo da se pretvori u tehniku za jačanje nečijeg zdravlja i blagostanja, jer će u suprotnom pogrešan unutrašnji sistem ciljeva povećati gordost i dovesti do vrlo pogubnih posledica. Koristoljubiv odnos prema molitvi je opasan.

Da bi čovek prevashodno mislio na dušu, da lični interes ne bi pretvorio molitvu u magiju, potrebno je ne samo poboljšati svoj karakter, već i voditi pravilan način života. Kad čovek ograničava sebe u svim aspektima zemaljske sreće, duša mu se postepeno oslobađa vezanosti.

Ako ne posti, ne žrtvuje se, žali za onim što je izgubio, ako mrzi i osuđuje, odnosno ne prihvata Božju volju, ako je pohlepan, zavidan, ljubomoran – njegova molitva će biti magijski ritual, a ne istinska molitva.

Neophodno je da čovek radi na svojoj nevezanosti, da posti, svima oprosti i tek nakon toga može da se moli. Kada se od svega distanciramo, u nama se pojavljuje prirodan osećaj radosti, lakoće, jer nas napušta

agresija. Kada se obraćamo Bogu, treba da se radujemo, jer je radost jedan od znakova ljubavi. Obraćajući se Bogu, moramo biti poput Njega: Bog je ljubav, što znači da u duši moramo imati ljubav i tad će nas Bog čuti.

Kad se obraćamo Bogu s molitvom i izgovaramo da Ga volimo, veoma je važno na koji način doživljavamo sebe, svoje „ja”.

Ljubav prema Bogu podrazumeva jedinstvo s Njim, a ono je nemoguće na spoljašnjem nivou. Ljubav prema Bogu podrazumeva nevezanost za svoj spoljašnji ego i prelazak na Više nivoe svog „ja”. Ako čovek ovo ne razume i sebe doživljava kao telesno i duhovno „ja”, ako u toku molitve zadrži osećaj da je on telo, da je um, u njemu se neprimetno uvećava gordost usled čega može da ima velike probleme.

Zašto su mnogi sveci bili skloni samoponiženju, ideji o ličnoj ništavnosti? Po svoj prilici su osećali munjevit porast gordosti koji je isprva bio neprimetan. Taj proces su pokušavali da zaustave kroz samoponiženje, spoznaju svoje grešnosti.

Zapravo je to bilo samouništenje. Čovek koji sebe smatra grešnim i ništavnim, ne voli sebe. Međutim, zapovest „Voli bližnjeg svog kao samog sebe” znači da čovek mora da voli prvo sebe.

Težeći ka Bogu, potrebno je da odvajamo zrno od kukolja. S jedne strane moramo da osećamo ljubav prema Bogu i jedinstvo s Njim, a s druge strane da spoznajemo nesavršenost i grešnost našeg ljudskog „ja”.

Učenje Isusa Hrista je dijalektično. Hristos je osećao ljubav prema Bogu i svoje jedinstvo s Njim: „Ja sam u Ocu i Otac je u meni”. Istovremeno je protestovao kad su ga nazivali preblagim, odnosno bezgrešnim: „Ne smete me nazivati preblagim. Preblagi je samo Bog”.

Hristos je bio svestan nesavršenosti svoje ljudske prirode i nikad je nije brkao s božanskom prirodom u sebi. Nije slučajno govorio: „Dajte kesaru kesarevo, a Bogu Božje”.

Kad čovek spozna svoju dualnost, svoju spoljašnju nesavršenost i apsolutno unutrašnje savršenstvo, tek tad može da oseti sebe i sinom Božjim i čovekovim.

Mnogi ljudi u molitvi Bogu upućuju reči ljubavi ponavljajući frazu: „Volim Boga”. Ali to može biti opasno.

Čovekova priroda je božanska; mi posedujemo Više, božansko „ja”, kao i ljudsko „ja”. Ljudsko „ja” je grešno, nesavršeno. Ako naše ljudsko, nesavršeno „ja” krene ka Bogu, naša gordost tad munjevito počinje da

se uvećava, što može dovesti do bolesti, pa čak i smrti. Odnosno, nesavršeno, ljudsko, ne može da kontaktira s božanskim.

Ljubav prema Bogu se dostiže kroz dugotrajnu i bolnu promenu naše grešne ljuštare, kroz postepeno otkrivanje našeg božanskog „ja”. Naše ljudsko „ja” mora da se razvija i fizičko i duhovno „ja” – ali prvenstveno moralno.

Da bismo bez opasnih posledica mogli da izgovorimo reči „Velim Boga”, moramo biti spremni na promene, moramo svakodnevno da radimo na svojoj duši i svom karakteru: moramo učiti da budemo dobrodušni, ponizni, ograničavati svoje potrebe, obuzdavati nagone, naučiti da se žrtvujemo, brinemo o drugima i razumemo ih.

Ljubav prema Bogu je razvoj, to je promena, sposobnost da pravilno komuniciramo i sukobljavamo se sa okruženjem. Ako želimo da uvećamo ljubav prema Bogu, moramo biti spremni na sve moguće nove situacije, nov odnos prema sebi, nove odnose sa ljudima, na promenu starog načina življenja.

***

Poštovani Sergeju Nikolajeviću!

Imam 34 godine. Od 16. godine, odnosno tokom celog svog svesnog života, čitam Vaše knjige, gledam predavanja, radim na sebi i učim da Velim. Može se napisati dugačko pismo o tome kakve mi je sve situacije, bol i probleme slala sudbina i kako sam sve to prevazilazila uz pomoć informacija koje ste Vi doneli na svet.

Svake godine je moj život postajao lepši, sa svakim koračićem ka prevazilaženju vezanosti sam osećala sve bogatiji kolorit sreće. Ali potom sam se suočila s vezanošću koja je po svoj prilici ključna u mom životu.

U tom trenutku sam shvatila da više ne mogu da radim na sebi. Odjednom sam shvatila priču o pobedniku nad Zmajem koji sam postaje zmaj. Znanje o zakonima Vasione, znanje o tome kako ti zakoni deluju, pružaju ogromnu moć i sposobnost upravljanja. Ali, kada jednom budemo posedovali ta znanja, potrebno je da ih se odrekнемo, jer će u suprotnom stremljenje ka Bogu biti sebično i, ubivši Zmaja, mi postajemo on.

Sad, kad poznajem sve moguće načine rada na sebi, ja ne mogu da ih upotrebim. O tome ste pisali mnogo puta, ali nikad to nisam tako jasno osetila.

Priznajem da nikad ništa nisam tražila od Boga. Moja molitva se sastojala iz toga da se prisetim, potpuno osetim sve situacije u životu i da istovremeno osećam Ljubav i zahvalnost prema Bogu za sve. I to je uvek pomagalo – ali baš ta reč („pomagalo“) svedoči o udelu sopstvene koristi.

Sad ne znam kako da se usredsredim na Ljubav, a da pritom ne osećam sebičnu želju da poboljšam svoju sudbinu.

Želela bih da Vas pitam kako se Vi borite s tim, budući da vidite suptilne planove i savršeno znate kako da ispravite svaku situaciju? Kako Vam uspeva da Vam molitva bude nesebična?

Isto tako, shvatam da će odgovor koji stigne od Vas za mene biti još jedno ostrvce samopouzdanja za koje ću se zakačiti.

Želja da težim Bogu, ma koliko bila iskrena, u kombinaciji sa znanjem (ili pretendovanjem na njega) o zakonima Vasione, za mene se pretvorila u želju da poboljšam svoju sudbinu.

Sa zahvalnošću...

Postoji mnogo definicija sreće. Za većinu ljudi sreća je zadovoljenje materijalnih želja, odnosno novac, stan, automobil, zdravlje. To je sasvim prirodno, jer materijalistički pogled na svet, nastao usled slabljenja religije pre nekoliko stotina godina, najvažnijim proglašava telo i njegove potrebe.

Svaki čovek na svoj način poima sreću. U najboljem slučaju, to nisu samo materijalni već i duhovni aspekti bića. Najmudriji pojedinci sreću povezuju prvenstveno s međuljudskim odnosima, s porodicom, rođenjem i vaspitanjem dece. Mislim da su oni bliži istini od celokupnog današnjeg materijalističkog sveta. Interesi duha su važniji od potreba tela. A sreća duše je važnija od sreće duha.

Ali istinsku sreću doživljavamo poštujući Prvu, osnovnu zapovest koja glasi: „Ljubi Gospoda Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim razumom svojim“.

Temelj istinske sreće je ispravan sistem prioriteta. Prvenstveno se mora poštovati Prva zapovest. Najvišu sreću čovek doživjava kad u duši ima mnogo ljubavi. Istinska sreća je ispravan sistem prioriteta kad je težnja ka Bogu na prvom, a sve ostalo na drugom mestu.

Često postajemo žrtve zabluda, naivnih predstava o svetu. Po pravilu, to je povezano s paganskim načinom razmišljanja, koje ne može da spoji suprotnosti i koje kaže: sebičnost je loša, pohlepa je loša. To

znači da je loše brinuti se o sebi, da treba biti samo altruista i neprestano se žrtvovati, a ništa ne dobijati zauzvrat.

Ali takva tačka gledišta je krajnost, koja je – ma kako čudno zvučalo, jedan od znakova gordosti. Svaka krajnost prelazi u svoju suprotnost. Neko ko je apsolutni altruista, da bi preživeo, mora postati potpuni egoista.

Pitate me kako da sačuvate nesebičnost obraćajući se Bogu u molitvi. Moraću da vas iznenadim: svaka naša molitva uvek je sebična, i to je normalno, prirodno. U svakoj molitvi, svakom našem zahtevu upućenom Bogu, neizostavno se krije želja da budemo zdravi, srećni i uspešni. Tajna je u tome da se telesni, materijalni i duhovni interesi ne postave na prvo mesto.

Obraćajući se Bogu s molitvom, čovek prvo mora da se usredsredi na jedinstvo s Bogom, na osećaj ljubavi. I potom se nadalje možemo setiti svojih želja i interesa – o razumevanju sveta, prosperitetu, zdravlju.

Normalno je što želimo da budemo fizički zdravi. Samo treba znati da je fizičko zdravlje posledica duševnog zdravlja, a duševno zdravlje rezultat ljubavi prema Bogu i poštovanja zapovesti. Stoga, da bismo bili zdravi, treba da se brinemo o svojoj duši, poštujemo zapovesti i uvek sačuvamo ljubav. Pre svega, moramo imati veru u Boga, u ljubav prema Njemu i poštovati zapovesti, a tek potom dolaze naši sebični interesi.

Mi treba da volimo sebe. Treba da brinemo o svojoj dobrobiti, štitimo svoj život. Moramo brinuti o svojoj porodici, svojim potomcima. Moramo zarađivati novac, brinuti o svom zdravlju, a ne rasipati ga. Ali da bismo imali zdravlje i blagostanje, moramo imati zdravu dušu koja će nam omogućiti da imamo blaga ne samo danas, već i sutra, a zatim i dalekoj budućnosti. Međutim, bez morala, bez poštovanja zapovesti i bez ljubavi prema Bogu, nije moguće imati zdravu dušu.

Nužno je da shvatimo šta je primarno, a šta sekundarno. Ako osnažujemo veru, negujemo i uvećavamo ljubav u duši, poštujemo zapovesti, biće nam mnogo lakše da dostignemo blagostanje, zdravlje, uspeh i ostvarimo želje.

Obraćajući se Bogu u molitvi, ništa ne treba od njega da tražimo, već da Mu upućujemo zahvalnost za sve ono što nam pruža.

Često mi postavljaju pitanja o tome kako se može prevazići poklonjenje blagostanju. Na koji način, s obzirom na to da smo sposobni

da upravljamo Vasionom, možemo da suspregnemo tu želju, kao i onu koja se tiče poboljšanja subbine?

To se postiže iskušenjem. U životu moramo da prolazimo ne samo kroz ispite, već i kroz iskušenja. Ne govori se uzalud da čovek mora „proći kroz vatru, vodu i limene trube”. „Vatra” je smrtna opasnost, to je pretnju životu, fizičkom telu. „Voda” je iskušavanje bogatstvom i blagostanjem. A „limene trube” su iskušenje slavom.

Da bi se dobio pristup Višim nivoima, a izbegle tendencije đavolizma, treba proći put Isusa Hrista, tako što je neophodno da ga podražavamo u umeću ljubavi i prevazilaženju zavisnosti od sveta.

Na početku Jevanđelja govori se o Hristovom iskušenju kao polaznoj tački njegovog puta u liku propovednika i Spasitelja. Njegov put Spasitelja počinje s proverom, iskušavanjem u pustinji i njegovim prevladavanjem tog iskušenja.

U pustinji dolazi do naglog zaustavljanja njegove svesti i otvaranja podsvesti, tj. natprirodnih sposobnosti. Veoma je važno kako se čovek odnosi prema natprirodnim sposobnostima – da li im se prepusta ili ih prevladava. Hristos demonstrira ispravan odnos prema njima. Ovo unutrašnje iskušenje je opisano u Novom zavetu kao iskušavanje od strane đavola.

Hristos je hodao po vodi da bi uticao na svoje učenike – uverio ih da je božansko jače od zemaljskog. Znači, njegove natprirodne moći su primenjene radi ostvarenja Božje volje.

Međutim, kad čovek svoje natprirodne sposobnosti koristi za zadovoljenje telesnih i duhovnih potreba, tj. da bi pribavio novac, potkrepio svoj autoritet ili učvrstio vlast – u njemu započinje proces degradacije duše, pri čemu se uključuje i program samouništenja.

Sebičan odnos prema molitvi nikad ne prolazi bez kazne. Hristos je govorio da se ispunjava svaka molba koja se kroz molitvu uputi Bogu: „I sve što uzištete u molitvi verujući, dobićete”. (Jevanđelje po Mateju 21:22)

U sceni iskušavanja u pustinji, Hristos govori o tome da se Svevišnji ne sme iskušavati, to jest da se prema natprirodnim moćima, koje su nam date s Višeg plana, ne smemo odnositi potrošački. One se ne smeju koristiti u svrhu dobijanja nečeg što moramo sami da zaradimo. Vikendicu, automobil, stan, novac, blagostanje, autoritet i zdravlje – sve to moramo sami da zaradimo.

Najviši stepen iskušenja su slava, popularnost i vlast, što povlači za sobom obožavanje i hvalospeve masa. Većini ljudi ne dopire do svesti da bi trebalo da se odreknu navedenih iskušenja kako ne bi naškodili duši, a da u isto vreme osete da je ljubav važnija od svega. Oni jednostavno ne razumeju niti osećaju koliko je opasno iskušenje „limenim trubama”.

Težnja ka blagostanju i poboljšanju lične sudsbine prirodna je manifestacija nagona samoodržanja. Bez njega čovek ne može da preživi.

Kako prevladati nagon samoodržanja? Ne kako ga pobediti, uništiti, već kako ga postaviti na drugo mesto? U suštini, glavni zadatak bilo koje religije jeste kontrola nagona za samoodržanje. Ljubav je važnija od života.

Ali to je lako reći a teško ostvariti. Ako čovek na silu ubedi sebe da je ljubav najvažnija, a da je nagon samoodržanja nebitan – jednostavno će umreti.

Isus Hristos je došao da pomogne ljudima da postave ljubav na prvo mesto. Sa stanovišta judaizma, nagon samoodržanja je važniji od ljubavi dok je vera povezana sa strahom: strah inhibira nagon samoodržanja i pomaže u njegovom obuzdavanju. U Starom zavetu je napisano da će Bog kazniti svakog ko ne poštuje zapovesti. Strah od kazne je bazični uslov judaističke vere.

Međutim, Hristove zapovesti su upućene čovekovoj duši koja oseća potrebu za ljubavlju, u njima se podvlači da je ljubav važnija od nagona samoodržanja. Scena Hristovog iskušavanja u pustinji objašnjava i dokazuje da je ljubav važnija od onog dela duše koji je orijentisan ka svetu, da je važnija od duha, odnosno naše budućnosti, blagostanja i tela. Ovaj program nadvladavanja koristoljublja Hristos je sproveo tokom svog života na Zemlji.

Kad se čovek u molitvi obraća Bogu, prvi impuls nade ne bi trebalo da mu bude fizičko spasenje, želja da se zaštiti, zaseni druge, uzdigne se nad njima, niti strah za život. Prvi impuls uvek mora da bude ljubav.

Kako ljubav postaviti na prvo mesto? Okrećući se Bogu u molitvi, treba da shvatimo da je ljubav prema Njemu jemstvo našeg života. Budući da je Bog Izvor našeg života i blagostanja, obraćajući Mu se, moramo da shvatimo i osetimo da naš život i naše blagostanje nisu primarni, već sporedni. To je moguće samo ukoliko češće budemo mislili o Bogu nego o svom opstanku, životu i prosperitetu.

Svaki čovek, kontrolišući situaciju, neprestano ispravlja svoje stanje, kao što se kontroliše brod na otvorenom moru. Potrebno je stalno nadzirati u kakvom je brod stanju i da li je pripremljen za plovidbu. Treba vršiti proveru kursa i reagovati na moguće opasnosti. Odnosno, svako živo biće koje teži da preživi, mora neprestano da ispunjava sistem taktičkih ciljeva radi svoje zaštite.

Da bismo češće razmišljali o ljubavi nego o svom životu i njegovoj zaštiti, moramo da prepoznamo da nam Bog svakim delićem sekunde pruža ljubav i da bez te ljubavi nećemo imati ni život, ni blagostanje, niti budućnost. I ne samo mi, već i naši potomci.

Treba da se otarasimo religioznih predstava, po kojima se Bog nalazi negde daleko, na nebu, da se uopšte ne meša u naše zemaljske poslove i da je tek ponekad prisutan na Zemlji da bi realizovao Svoju volju. Kao i to da će sledeći put to uslediti prilikom Strašnog suda, kad dođe Carstvo Božje. Takva predstava o Svevišnjem isključuje mogućnost da se ljubav postavi na prvo mesto kao elementarna čovekova potreba.

Hristos je čak govorio o tome da dlaka ne može da padne s čovekove glave bez Više volje: „A vama je i kosa na glavi sva izbrojana...” (Jevanđelje po Mateju 10:30) To jest, svakog delića sekunde Bog upravlja svetom, Njegova volja je neprestano prisutna u njemu.

Da bi nam ljubav bila na prvom mestu, nužno je da shvatimo da je voljom Svevišnjeg prožeta čitava Vasiona. Volja Svevišnjeg upravlja celim svetom, čitavom Vasionom svakog delića sekunde. Mi smo u postojanoj interakciji s Tvorcem, ne samo na spoljašnjem planu, već i na unutrašnjem, dubinskom, na nivou naše besmrtnе duše.

Od Boga dobijamo ljubav i energiju, u koje je ugrađeno seme našeg zdravlja i blagostanja. Ako nam ljubav ne bude na prvom mestu, mi tu energiju gubimo, nakon čega se gase naša budućnost, potomstvo, a zatim i mi sami.

Bog je izvor svega. Bog je jedan, što znači da upravo On sve daje i oduzima. Otud poklonjenje nečemu ili nekome, sem Bogu, uzrokuje gubitak osnovne životne energije i, na kraju, smrt. Kad se duša okreće od Boga, čovek postaje životno neodrživ, gubi budućnost. Zbog toga se u Bibliji kaže da je Bog revnitelj, koji oduzima sve ono što volimo više od Njega. To je prikaz zakona Vasiona, zakona razvoja naše duše.

Budući da je izvor našeg života Tvorac, ljubav prema Njemu je prirodno osećanje koje je propraćeno prirodnim osećajem sreće. Ljubav prema Bogu je sreća, prilika za razvoj, za opstanak.

Da bismo sačuvali i utemeljili svoj život, da bismo bili srećni, moramo da ispunjavamo volju Svevišnjeg, da budemo otvoreni za volju Tvorca, da osećamo jedinstvo s Bogom. Da bismo bili u stanju da ispunimo taj zahtev nužno je da promenimo svoj karakter i transformišemo svoju ličnost.

SREĆA PREVAZILAŽENJA

Svako od nas ima svoju predodređenost u životu, svoje ispite i iskušenja. Ali osnovni zadatak svih ljudi je prevazilaženje gordosti i očuvanje ljubavi u duši.

PRVA ZAPOVEST

Od Tvorca nam neprekidno pritiče istinska, stvarna ljubav. Kad počnemo da pridajemo preveliki značaj svom „ja”, problemima u svom okruženju, a zaboravljamo na Boga, udaljavamo se od Njega, u nama se pojavljuje gordost.

Što je manje ljubavi u duši koju smo dobili od Tvorca, aktivnije nastojimo da dobijemo ljubav od bližnjih. Ljubav prema ljudima je uslov našeg opstanka u svetu: mi smo društvena bića i bez ljubavi prema bližnjem ne možemo da živimo.

Hristos je govorio: „Čovekovi neprijatelji su njegovi ukućani”. U Vedama je zabeleženo da su najstrašniji lanci kojima je čovek vezan za ovaj svet, zaboravljajući na Boga – vezanost za bližnje.

Što se više klanjamo onom koga volimo, što se više vezujemo za njega, više bola moramo da podnesemo kako ne bismo izgubili ljubav prema Bogu i kako bismo spasili svoju dušu. Kroz taj bol učimo da volimo, da操raštamo i tek s postepenim shvatanjem da je sve prolazno, ali da ljubav ostaje, da je naše istinsko, božansko „ja” na prvom mestu, a sve ostalo na drugom, možemo da preuredimo svoj sistem vrednosti.

Prevazilaženje gordosti počinje s poštovanjem Prve, glavne zapovesti: „Ljubi Gospoda Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim razumom svojim”. To je osnovna, glavna ideja prevazilaženja gordosti.

Kršenje ove zapovesti uzrokuje požudu i vezanost za svet. Vezanost rađa zavisnost i agresiju, a agresija se na kraju okreće protiv samog čoveka i uzrokuje mu probleme sa zdravljem, sudbinom i potomstvom.

Kad naučimo da poštujemo glavnu zapovest, možemo da pobedimo greh u njegovom korenu.

Nedavno sam s prijateljima proveo odmor u letnjikovcu. Dok smo igrali bilijar, jedan od njih mi je ispričao kako mu je pomogao autogeni

trening:

– Znaš, dugi niz godina sam noću imao jake stomačne bolove. U jednom trenutku sam odlučio da više ne reagujem na bol već da ponavljam mantru da je kod mene sve u redu. Iznenada je bol utihnuo. Naše misli su zapravo materijalne. Šta ti misliš o tome?

– Misli su u suštini nematerijalne – odgovorio sam mu, ali mogu da se materijalizuju. Može se reći i drugačije: misao može da upravlja događajima. Takva je struktura Vasione: prvo se pojavljuju informacija, zatim energija i na kraju se formira materija.

Energija je povezana sa suptilnim nivoima. Naša osećanja i misli poseduju strukturu polja. Kada se neprekidno koncentrišemo na određenu misao, želju, možemo da utičemo na dublje nivoe svoje podsvesti i oblikujemo osećaj. Osećaji koji pripadaju tim nivoima mogu da utiču na svet oko nas, jer njime upravljaju suptilni planovi. U principu, na taj način možemo da promenimo svoje zdravlje, sudbinu i sve što poželimo.

Naravno, znao sam zbog čega mog prijatelja muče jaki stomačni bolovi – u pitanju su bile priraslice. Jednom prilikom sam ga savetovao da se ne operiše. Lekari s kojima se konsultovao su to potvrdili: ako problem pokuša da se reši hirurškim putem, jedno vreme će biti poboljšanja, ali će se priraslice ponovo pojaviti.

Dijagnostikovao sam mu sedmostruki program samouništenja povezan s poklonjenjem voljenoj osobi. Ispostavilo se da je na unutrašnjem planu bio jako ljubomoran. Ta ljubomora je dovela do snažnog programa samouništenja koji je imao zadatak da ga ubije.

Ali sudbina je odredila drugačije. Naime, moj prijatelj je s bratom krenuo u lov na losa. Životinja, koju su okružili, neprimetno je pobegla, a njegov brat je, pomislivši od krckanja grančica da je los, pucao. Prijatelj mi je kasnije pričao: iznenada je u donjem delu stomaka osetio udar. Kada je spustio pogled, video je mlaz krvi. Stavio je ruku preko rane i pozvao brata koji ga je odvezao u bolnicu.

U lokalnoj bolnici je lekar odbio da ga primi – rekavši mu da ne može da obavi tako komplikovanu operaciju. Krvareći, prebačen je u drugu bolnicu i tad je već bio u nesvesnom stanju. Operisali su ga i odstranili mu deo creva.

Njegova supruga je pitala lekare kakve su šanse da će preživeti. Odgovorili su joj vrlo prosto: „Ako creva ne budu profunkcionisala u

narednih osam dana, umreće". Osmog dana creva nisu proradila – to je usledilo desetog dana.

Moj prijatelj je bio junak. Bio je izuzetno fizički snažan, odlične telesne konstitucije, visokog rasta i pucao je od zdravlja. Preživeo je. Ali nakon toga je počeo da oseća jake bolove. Svake noći se budio s mučnim bolovima u stomaku, pridizao se i hodao po nekoliko sati, bezuspešno pokušavajući da ih ublaži. Ni lekari ni lekovi mu nisu pomagali.

Bolovi su ga pratili svake noći dugi niz godina. Kada sam pokušavao da mu objasnim da je vrlo ljubomoran, da treba da traži oproštaj od Boga jer je bio kivan na žene, klimao je glavom, osmehivao se i ja sam osećao da mi ne veruje. Rekao sam mu da su bolovi usred noći bili povezani s programom samouništenja: „Najverovatnije da je trebalo da umreš. Ali program samouništenja se blokirao ranjavanjem u lov i kasnijim bolovima. Kroz te bolove ti se izbacuje sva negativnost. Zbog toga izgledaš odlično, mnogo mlađi za svoje godine i u životu ti sve ide dobro, osim što te muče bolovi”.

Kad mi je rekao da je zahvaljujući autogenom treningu uspeo da otkloni bol, nisam želeo da ga razočaram: stvar je u tome što voljnim impulsom samo na kratko možemo da zavaramo program samouništenja, ali će se on vratiti. Ako se prema njemu budemo postavili neprijateljski, pokušavajući da ga uklonimo, to može dovesti do kraha naše sudbine, pa čak i smrti.

Nastavili smo sa igranjem bilijara i on je iznenada rekao:

– Ali ja sam primenjivao tvoj sistem. Zahvaljujući njemu, evo već nekoliko nedelja nemam te jezive bolove.

Iznenadeo sam slegnuo ramenima:

– Ali govorio si da praktikuješ autogeni trening.

– Ne baš. Prosto, nisam stigao da ti ispričam. Jednom su bolovi bili tako siloviti da sam ih podnosio uz velike teškoće. Odmahnuo sam rukom i rekao: „Neću se prepustati tom bolu, neću zavisiti od njega!” U mislima sam se obratio Bogu, izgovorivši: „Uzdam se u Boga”. Tad mi je stanje postalo lakše. Neverovatno, ali je tako.

Pomislio sam da to nije bio samo autogeni trening – po svoj prilici je došlo do realne unutrašnje promene.

Nastavio je:

– Ja zapravo nisam verovao u Boga. Moja porodica je za mene uvek bila Bog.

– Znaš li šta ti se dogodilo? – rekao sam mu. – Kad je bol počeo zaista da ti ugrožava život, prestao si da vezuješ za život, oslobodio si se vezanosti za bližnje i okrenuo se Bogu, oslonio si se na Njegovu volju. To znači da je tvoja volja potisnuta u drugi plan, a da je Božja postala primarna. To i jeste pravo prevazilaženje gordosti. Jer, u suštini, tvoj problem nije samo ljubomora, već i prilično visok nivo gordosti.

Gordost se razvija kad čovek svoje „ja”, to jest svoju volju, svest, želje postavi na prvo mesto, a sve ostalo – na drugo. Tad počinje sukob s okruženjem i s Bogom. Međutim, kad je čoveku na prvom mestu volja Svevišnjeg, kad se oslanja prvenstveno na Boga, kad shvata da je Bog ljubav i da vodeći osećaj prema svetu treba da mu bude ljubav, gordost počinje da se prevazilazi.

Kad si počeo da se oslanjaš na Boga, gordost ti se smanjila, a s njom i vezanost za svet. Došlo je do naglog slabljenja programa samouništenja, koji je blokiran priraslicama. Po svemu sudeći, počele su da se rastvaraju.

Nastavili smo da igramo bilijar, a onda sam ga pitao:

– Rekao si da je za tebe Bog oduvek bila tvoja porodica i bliski ljudi. Da li shvataš ovo: ako je za tebe voljena osoba absolutna vrednost i absolutna sreća, nećeš moći da prihvatiš bol koji ti ona nanosi?

Pobunio se zbog mojih reči:

– Ali nikad nisam rekao da je voljena osoba za mene Bog.

– Rekao si to pre pola sata – osmehnuo sam se.

– Ne sećam se... – iznenadio se.

– To je izbilo iz tvoje podsvesti, a svest nije čak ni registrovala šta si rekao. Izgovorio si ono što je čučalo u tebi, u tvojoj duši. Otkrio si, može se reći, svoju strašnu tajnu: da je za tebe smisao života bio u poklonjenju voljenoj osobi i da bol koji ti ona nanosi nisi mogao da prihvatiš. Tvoja ogorčenost na ženu, ljubomora i osuđivanje jednog trenutka su se pretvorili u program samouništenja koji je trebalo da te odvede u smrt. Ali u osnovi svih tvojih problema nije bila ljubomora, već gordost, neshvatanje da prvo treba da se oslanjaš na Svevišnjeg, na Njegovu volju, a tek potom na sebe.

Imao si sreće – rekao sam mu osmehujući se – počeo si da radiš po mom sistemu. Sad treba da sačuvaš veru u Boga, da prihvatiš volju Svevišnjeg, postaviš Ga na prvo mesto i tada će se tvoje priraslice potpuno rastvoriti i više ti neće praviti problem.

Nastavili smo da igramo bilijar, a ja sam razmišljaо о tome kako je moј prijatelj načinio realan korak ka prevazilaženju gordosti, najvećeg ljudskog greha.

ISTORIJA JEDNE MLADE PORODICE

Voljom subbine, nekoliko godina sam pratio jednu mladu porodicu. Nekad davno su bili kod mene na konsultaciji.

Odnos im je bio harmoničan. Naravno, ponekad su imali nesuglasice i sukobe – ali u kojoj ih porodici pa nema? Imali su i problem sa začećem deteta – ali danas je to prilično rasprostranjen problem.

Istina, na video je isplivao jedan detalj: u polju mlađe žene video sam jak program samouništenja povezan s nesposobnošću da prevaziđe slom idealja kad je reč o međuljudskim odnosima. Ovaj program je prenela svom potomstvu.

Uninije za ženu predstavlja katastrofu, jer ono ne zadaje udarce toliko njoj, koliko njenoj deci. Kod žene s takvim programom obično dolazi do neplodnosti ili joj se rađa dete sa ozbiljnom bolešću.

Ovaj mladi bračni par je bio upoznat s mojim knjigama a zatim su se interesovali i za seminare. Ali jedno je biti zainteresovan, a drugo – promeniti se.

Posle nekog vremena došlo je do dugoočekivanog začeća i rodilo im se dete. Od rođenja je patilo od jake alergije, pri čemu nisu pomagali ni standardni lekovi niti alternativna medicina.

Alergija blokira program samouništenja. Ako dete ima jaku alergiju, odmah se može reći da mu je uvećana gordost, odnosno značaj zemaljske logike na štetu božanske, da na unutrašnjem planu teško prihvata stres i da u njemu prilično aktivno deluje program samouništenja.

Ukoliko nekad bude u stanju da prođe kroz iskušenja, problemi će biti blaži. Ali ako roditelji budu podsticali detetov egoizam i ne budu ga naučili kako da pravilno prođe kroz bolne situacije, ubuduće se može očekivati neplodnost, nemogućnost zasnivanja srećne porodice, problemi s reproduktivnim organima, plućima, bubrezima i kožom. U težim slučajevima mogu mu se pojaviti i psihički problemi.

Sposobnost da se rešavaju sukobi u porodici zapravo je sposobnost rađanja zdrave dece i njihovo pravilno vaspitanje. Dete intuitivno oponaša svoje roditelje. Sukobljavanje mora biti u skladu s Višim zakonom Vasione – jedinstva i borbe suprotnosti. Roditelji uvek treba da

osećaju međusobno poštovanje, da u prisustvu deteta ne podižu glas, međusobno se ne ponižavaju i vređaju, već da demonstriraju ljubav, toplinu i brigu. Ako svega toga ima, tek potom mogu da raščišćavaju probleme u svojim odnosima.

Porodica u kojoj uopšte nema sukoba podjednako je nefunkcionalna kao i porodica u kojoj sukobi neprestano bukte. U porodici bez sukoba dete manipuliše roditeljima, pokušavajući da kontroliše svet oko sebe i to bukvalno odmah, nekoliko meseci po rođenju.

Bez umeća sukobljavanja čovek neće moći da se razvija. Pravilno rešen sukob je sjedinjenje suprotnosti, odnosno razvoj. Kad se ljudi sukobljavaju, ne bi trebalo da osećaju želju da pobede i potčine drugog – već da se udruže u rešavanju zajedničkog problema. Moraju biti u stanju da čine ustupke svom protivniku, saglašavaju se s njim, vaspitavaju i njega i sebe.

U pomenutoj mladoj porodici supruga je bila lepa i vrlo neobična žena. Što je žena lepša, pametnija i duhovnija, u većem je iskušenju da sebe doživi kao „prvu violinu” u porodici, da oseća nadmoć prema mužu. U ovom slučaju se ta tendencija prenosila po lozi.

Što je žena inteligentnija, lepša, talentovanija i intuitivnija, više u njoj treba da bude vere i poniznosti. Kome je mnogo dato, od tog se mnogo i zahteva. Ako, pak, vera slabi, a talenti postanu dominantni, počinje da se uvećava gordost koja se blokira neplodnošću, bolestima ili razvodom.

Kod ove mlade žene kroz tri generacije po ženskoj liniji delovao je program odricanja od ljubavi prema mužu zbog poklonjenja idealima, duhovnosti i lepoti. Drugim rečima, žene su u ovoj lozi sebe doživljavale daleko pametnijim, talentovanijim, lepšim i izuzetnijim od svojih muževa. Samim tim, u njima se pojavljivao osećaj nadmoći. Setimo se priče opisane u Starom zavetu: Mihala je osetila nadmoć nad svojim mužem, carom Davidom, zbog čega nije mogla da ima decu.

Takav program donosi neplodnost i razvode, samohrane majke i bolesnu decu. Štaviše, što su se u ovoj lozi rađale lepše žene, imale su manje šanse za normalnu porodicu i zdravu decu.

Nisam bio upoznat s detaljima iz njihovog života, ali sam bio siguran da suprug ne odgovara ženinim idealima, jer bi se u suprotnom

pojačalo njenog poklonjenje duhovnosti i blagostanju, uvećala bi joj se gordost i to bi moglo da nanese štetu njihovom detetu.

Da bi dete bilo zdravo i imalo srećnu sudbinu, majka treba da prođe pročišćenje kroz krah idealna, nepravde i uniženje. Zbog toga treba da ima muža jake volje, možda i grubog, koji bi je često ponižavao, ali bi bio vrlo energičan i sposoban da puno toga postigne u životu. Tad bi ona morala da bude neprestano ponizna i da mu čini ustupke. Ili da ima muža koji ne bi odgovarao njenim idealima, a koji bi bio lenj, neodgovoran i možda priglup. Iako je malo verovatno da bi takvog istrpela. U svakom slučaju, ako joj se sloboda bude osmehnula, i suprug joj takođe bude bio izuzetna osoba, morao bi da ima ozbiljne karakterne mane.

Najvažniji zadatak koji je stajao pred ženama u ovoj lozi je da prevaziđu nadmoć prema svojim mužem. Morale su da nauče da vole svoje muževe i sačuvaju odnos s njima, bez obzira na osećaj sopstvene jedinstvenosti i liderstva.

Ako žena ne prođe iskušenja u vezi s tim, postaje sve nezadovoljnija svojim mužem. Kao posledica toga im se razboljeva dete. A zatim, da bi se dete spasilo, situacija se mora tako uređiti – da dođe do razvoda. Pritom, bez obzira na napore koje supružnici ulažu da spasu porodicu, njima to ne sme da uspe – umešaće se okolnosti koje su utvrđene na Višem planu, tj. sama će ih sloboda razdvojiti.

Ukoliko žena, želeći da spasi porodicu, pokuša da obuzda osećaj nadmoći, osude, kritiku i nezadovoljstvo mužem, preti joj opasnost da klizne u drugu krajnost – potone u uninije, depresiju, bude nezadovoljna slobodom. To će takođe naškoditi detetu, a posle izvesnog vremena će žena početi da oseća kako je okovi braka guše, da je razvod neophodan, jer će se u suprotnom razboleti i dete i ona.

Ako bi mi se ovi ljudi još jednom obratili za pomoć, objasnio bih im u čemu je problem i ženi bih savetovao da preispita svoj život, poboljša svoj karakter, pomoli se za porodicu, zatraži oproštaj za to što joj nije bila najvažnija ljubav prema Bogu, već lepota, duhovnost, um. Rekao bih joj da mora da prihvati poniženje od muža, da shvati da su sve njegove mane zapravo lek za njenu dušu. Ali nisam mogao da se mešam u život ljudi bez njihove molbe.

Prošlo je neko vreme i ispostavilo se da je mlada žena intuitivno pronašla pravi put. Prestala je da neprestano kritikuje supruga. Nakon

svađa, prva je inicirala kontakt. zajedno su tražili motive svađe, pokušavajući da otkriju zašto se neko od njih uvredio. Supružnici su zajedno pokušavali da shvate šta treba da učine kako se slične situacije ubuduće ne bi ponavljale.

Odnosno, muž i žena su se udružili da bi rešili zajednički problem i oboje su bili spremni da se menjaju. A to i jeste glavni uslov prevazilaženja gordosti. Čovek koji je prekomerno gord uvek oseća da je on u pravu i pritom ne želi i ne može da se promeni.

Hristos je rekao: „Blaženi su mirotvorci“. Mirotvorac je onaj koji je, zarad mira, da se u duši ne bi uvećavala agresija, spremna da preispita svoju tačku gledišta, lično se promeni i pomogne drugima da se promene. Ovi mladi ljudi su intuitivno počeli da slede Hristove zapovesti.

Da bi se promenio, čovek se mora u izvesnoj meri destabilizovati. Zbog toga je potrebno da ima Višu tačku oslonca, koja ga nadilazi. Takva tačka može biti jedino Bog. Kad verujemo u Boga, spoznajemo sopstvenu marginalnost i možemo da se promenimo.

Kad zaboravimo na Boga, onda šemu našeg odnosa prema Bogu prenosimo na ljude: voljena osoba mora da bude večna, ne sme da umre, ne sme da nas izda, uvek moramo da budemo srečni s njom. U tom slučaju, izdaja ili napuštanje voljene osobe može da izazove samo jednu emociju: očaj, nedostatak volje za životom. Za žene je to put ka neplodnosti.

U principu, loza ove mlade žene se približila izumiranju. Međutim, mladi ljudi su uspeli da odbace zaštitu svoje pravednosti i krenu putem ljubavi, oprštanja, pomirenja i međusobnog vaspitanja. Uspeli su da savladaju pogibeljnju tendenciju loze.

Njihovo dete je u sebi imalo opasne tendencije – nadmoć prema drugima, osećaj sopstvene izuzetnosti i ispravnosti, kao i unutrašnju spremnost da se bori sa okruženjem. Ukoliko bi roditelji podržali ove tendencije, u najboljem slučaju bi dete obolelo od neke teške neizlečive bolesti.

Isprva su kod deteta bile prisutne ozbiljne deformacije u polju, koje mu nisu davale šansu za zdravlje i sreću, ali sam potom ustanovio kako te deformacije postepeno počinju da se popravljaju. Po svemu sudeći, mlada porodica je položila svoj najvažniji ispit.

Gordost može da ima različite forme. Ponekad se zaodeva u ruho pravednosti ili ispravnosti, u osećaj da su okolni svet i ljudi prepuni mana, ili u koncept dobra koje se aktivno bori protiv zla.

Hristos je govorio: „Volite neprijatelje svoje”. Čovek s paganskim načinom razmišljanja nije u stanju da prihvati ovu istinu: ili se brani od neprijatelja, ili ga voli, oprašta i ništa ne preduzima po pitanju svoje bezbednosti. Ispostavlja se da je takva osoba nemoćna pred neprijateljem koga je zavolela.

Međutim, Hristos uopšte nije savetovao da se pogne glava pred neprijateljima. Na spoljašnjem planu imamo pravo da se sukobljavamo i štitimo, ali želja da uništimo neprijatelja prvo se mora pretvoriti u želju da ga zaustavimo, zatim u želju da sarađujemo s njim, a potom u želju da ga vaspitavamo, a nadalje – da ga pretvorimo u prijatelja. Ako nemamo takve težnje, unutrašnja mržnja će neminovno početi da istiskuje ljubav i da nam truje dušu.

Čovek mora da nauči da živi upravljujući se dvema logikama – božanskom i ljudskom: „Kesaru kesarevo, a Bogu Božje”. Treba živeti u skladu sa osnovnim zakonom razvoja – zakonom jedinstva i borbe suprotnosti. Jedinstvo znači da u svemu moramo videti volju Svevišnjeg i uvek sačuvati ljubav u duši: šta god da se desi, naša prva reakcija mora da bude ljubav. A borba suprotnosti, odnosno sukob, odvija se u skladu s ljudskom logikom.

Da bi se normalno razvijao i pravilno sukobljavao sa okruženjem, čovek mora neprestano, svakog delića sekunde, da oseća prisustvo Božje volje i da na nju reaguje ljubavlju, poniznošću i poštovanjem.

Potrebno je osloniti se na volju Svevišnjeg, negovati ljubav, brinuti se o svojoj duši – moliti, žrtvovati, odricati. Tada će negativne tendencije, koje se prenose po liniji loze, pre ili kasnije uspeti da se prevaziđu.

Mlada žena je intuitivno počela pravilno da reaguje na izlive opasnih emocija u lozi – uspela je da se distancira od njih, da prezdravi i počne da se menja. Njen karakter je postao blaži, postala je strpljivija i iskrenija. Kao rezultat toga, poboljšalo se unutrašnje stanje njenog deteta.

To je realna победа над sobom koja nam omogućava da imamo skladnu porodicu i zdravu decu.

MILOST SVEVIŠNJEG

Na televiziji se prikazivao izuzetan film posvećen neobičnom životu Valentina Dikulja. Dikulj je priznat kao najjači čovek na svetu, koji je izvodio autentične prezentacije snage, a koje niko u svetu nije mogao da ponovi.

Kada je doživeo tešku povredu, prelom kičme, bio je nepokretan – pet godina. A zatim je, uprkos dijagnozi lekara, počeo ne samo da hoda, već se vratio na svoj pređašnji posao u cirkusu i demonstrirao čuda sa snagom i izdržljivošću. Ovaj čovek je jedinstven a njegova biografija je unikatna, kao što je i on sam.

Valentin Dikulj se rodio kao nedonošče, na rođenju je imao manje od jednog kilograma. Praktično nije imao šanse da prezivi. U životu ga je održalo čudo. Zatim su mu roditelji umrli, a dečak je završio u sirotištu, gde su uslovi života bili izuzetno teški.

Nadalje je Dikulj postao cirkuski akrobata. Jednom prilikom, dok je izvodio svoju tačku na visini od 13 metara, pukla mu je čelična prečka za koju je bilo pričvršćivano zaštitno uže. Valentin Dikulj je pao i zadobio prelom kičme.

Lekari su postavili dijagnozu: slučaj je beznadežan, nikad više neće moći da hoda i do kraja života će ostati invalid. Očajan, Dikulj je pokušao da izvrši samoubistvo tri puta, ali svaki put je preživeo. Nakon toga je shvatio da ga štiti anđeo čuvar i odlučio je da mora živeti kako bi pomagao ljudima.

Preduzeo je napore usmerene ka oživljavanju izgubljenih funkcija: pomoću trenažera u vidu blokova podizao je nepokretne noge, zamišljajući pritom da se same kreću. Trenirao je uporno, iz dana u dan. Posle pet godina je stao na noge i prohodao. A nekoliko godina kasnije vratio se u cirkus i počeo da izvodi prezentaciju svoje snage koje su ga proslavile u celom svetu.

Dikulj je zatim upoznao svoju buduću suprugu, zasnovao porodicu i dobio čerku. Često je išao na turneve i mnogo putovao. Između supružnika nije bilo snažnih osećanja i oni su se rastali.

Zatim je upoznao svoju drugu ljubav i u tom braku mu se rodio sin. Tada su, po svemu sudeći, kod Valentina Dikulja počeli ozbiljni unutrašnji problemi. Izgubio je oko zbog prenaprezanja na treninzima.

Danas Dikulj ima nešto više od 70 godina. To je izuzetno dobrodušan čovek, neiscrpne snage volje. Bodar je, pomaže ljudima koji su izgubili sposobnost kretanja u okviru svog rehabilitacionog centra koji je poznat u celoj Rusiji.

Nesreće se čoveku ne događaju slučajno. Ako se dete rodi kao nedonošče, znači da ima malo energije, što ukazuje na visok nivo gordosti. Kad mu ubrzo nakon rođenja roditelji umru, to je znak ozbiljne nesreće. Takođe nije slučajno što je Dikulj detinjstvo proveo u sirotištu.

Gordost se obično silovito blokira – nesrećom, teškim bolestima, smrću. Ali ponekad se dešava prelazak s nivoa gordosti na nivo ljubomore, pa ne dolazi do blokade gordosti, već ljubomore, što čoveku omogućava da preživi.

Osoba s prekomernom gordošću je uvek snažno vezana za svet, budući da joj je oslabljeno jedinstvo s Bogom. A kada je čovek jako vezan za svet, tada su mu neumereno bogatstvo, veliki uspeh i naročito sreća na ličnom planu – ozbiljna opasnost za dušu. Onda se uključuje blokada, kao što je osujećenje porodične sreće. Zbog toga je njegov prvi brak okončan razvodom.

Kasnije, kad se ponovo oženio, Dikulj je dosegao porodičnu sreću, ali vezanost i gordost nisu do kraja bili prevaziđeni. Morala je da usledi blokada ljubomore, i zbog toga je izgubio oko. Faktički je on zdravljem platio ostvarenje porodične sreće.

Nakon povrede kičme, Dikulj isprva nije mogao da se pomiri s Božjom voljom, nije prihvatio ono što se dogodilo nego je pokušao da izvrši samoubistvo, što znači da je imao prilično visoku gordost. Ali je uspeo da je prevaziđe.

Kad je shvatio da mu pomaže anđeo čuvar, tad je stekao istinsku veru u Boga. Shvatio je da postoji Viša, Božja volja, s kojom čovek mora da se pomiri u duši, to jest da ne žali za prošlošću, da ne ropče na sudbinu, da ne bude ogorčen na sebe i ne razmišlja loše o budućnosti. Loše misli o budućnosti znače odbacivanje Božje volje i jedan su od znakova gordosti.

Hristos je rekao: „Tražite i naći ćete. Pokucajte i otvorice vam se...“; „Ako imate vere koliko zrno gorušićino, reći ćete gori ovoj: Pređi odavde tamu, i preći će“. To znači da nam Bog pruža prilike koje moramo da iskoristimo. Valentin Dikulj je verovao u to da može da ozdravi i planina se pomerila s mesta: uspeo je da se izleči.

Gordost znači udaljenost od Boga. Čovek se udaljava od Boga ka svom egu koji je povezan s telom i umom. Jedan od mehanizama prevazilaženja gordosti je sposobnost da se žrtvujemo, da se brinemo o drugima.

„Ljubi bližnjeg svog kao samog sebe”. Kako izgleda ljubav prema bližnjem? To je briga o drugima, spremnost da se žrtvujemo, to je shvatanje da je usrećiti drugog veća sreća nego usrećiti sebe.

Valentin Dikulj je doneo odluku da pomaže ljudima i ostvario je tu ideju. Da je mislio samo na sebe teško da bi ozdravio. A kad je razmišljao o tome da je neophodno da pomaže drugima, uzdizao se nad sobom, svojim slabostima, nadvladao je depresiju i strahove.

Kad pokušavamo da prevaziđemo svoje probleme, potrebno je da shvatimo da rezultat ne zavisi od nas, već od volje Svevišnjeg. Uzdati se u milost Svevišnjeg jedan je od glavnih uslova za prevazilaženje gordosti. Kad se oslanjamo na Božju volju, uzdamo se u Njegovu milost, osećamo svoje jedinstvo s Bogom i možemo da se distanciramo od svog spoljašnjeg „ja”. Sve dok čovek poistovećuje sebe sa svojim spoljašnjim „ja”, neće moći da se promeni.

Da biste prevladali gordost, potrebno je da se oslonite na Božju milost, a takođe i da se brinete o drugima, žrtvujete, odnosno da pred sobom postavite više ciljeve nego što su sopstveni život i blagostanje.

Stekavši veru u Boga, Dikulj je pred sobom postavio cilj: ne samo da pobedi svoju bolest, već i da drugima pomogne u prevazilaženju sličnih bolesti. I tada se, takoreći – dogodilo čudo.

Smatram da film o Valentinu Dikulju može da pomogne mnogim ljudima. Navikli smo da mislimo da je pokornost – pasivnost, prestanak stremljenja, aktivnih dejstava.

U suštini, pokornost je spoljašnja aktivnost ali, istovremeno, i unutrašnje prihvatanje Božje volje, odnosno življenje bez sukoba s Bogom. Kad shvatimo da je svaki problem zadatak koji treba rešiti, pojavljuje nam se snaga, energija za njegovo rešenje, za spoljašnje delovanje. Pokornost je odsustvo žaljenja, strahova, ogorčenosti na sudbinu, uninija, pesimističnih misli o budućnosti.

S jedne strane, Hristos je govorio o tome da vlas ne može čoveku da padne s glave bez Božje volje, a s druge strane je neprestano naglašavao koliko je bitna naša lična volja.

Istorija Valentina Dikulja je priča o tome šta se događa čoveku koji na svet dolazi sa povišenom gordošću, kako se nameštaju okolnosti u njegovom životu i šta on u tim uslovima može da učini da bi prevazišao gordost i postao srećan.

KROĆENJE GOROPADNICE

Jedna čitateljka mi je postavila sledeće pitanje:

– Da li junakinja poznate italijanske komedije „Ukroćena goropad“ (Il bisbetico domato) može biti uzor ženama?

– Pokušajmo to da istražimo – predložio sam joj. – Junakinja ovog filma živi u gradu. Prilično je razmažena i život joj je protkan mnoštvom užitaka. Slučajno se nađe u selu i započinje vezu sa lokalnim farmerom. Od samog početka nastaje sukob interesa: devojka pokušava da nametne muškarcu svoj pogled na svet i stil života, a on njoj – svoj. To je osnovni sukob filma.

Kakav osećaj vodi junakinju filma – da li se ona zaista zaljubila ili je samo osetila strast? Kako razlikovati ljubav od strasti?

Zaljubljenost, ljubav – božansko je osećanje koje vodi čoveka ka Bogu. Međutim, strast udaljava čoveka od Boga. Strast teži ka grehu, a ljubav pročišćava od grehova.

Kad čovek oseća strast, božansko odlazi u drugi plan, a zemaljsko stupa u prvi. Zbog toga je strast uvek egoistična. Kad oseća strast, čovek je zaokupljen mislima o tome kako da dobije zadovoljstvo, a ne kako da usreći drugog. Odnosno, strastvena osoba ne želi da se žrtvuje.

Strastven čovek može čak da počini i zločin kako bi ostvario svoju sreću. U priči Nikolaja Leskova „Ledi Magbet Mcenskog okruga“ govori se o ženi koja je, iskusivši strast, spremna da ubije sve koji stanu na putu zadovoljenja njenih želja. Junakinju strast sve više vezuje da se povede za nagonima, nasladi i na kraju je taj put vodi u smrt.

Ako žena ukazuje znake pažnje muškarцу i spremna je da mu se potčini, to još uvek ne znači da je zaljubljena u njega. Ali kada je spremna da nešto žrtvuje za njega, da popusti, da mu krene u susret, prihvati od njega uniženje (što i jeste žrtva), to je već bliže ljubavi nego strasti.

Gordost je trijumfovane forme nad sadržajem. Sadržaj je ljubav. Sadržaj svega što postoji u Vasioni je Bog, On je suština svega. Sve ostalo je sporedno. Gordost je udaljavanje od Boga. Za čoveka koji se udaljava od Boga forma postaje važnija od sadržaja, druga karika važnija od prve.

Kad blagostanje, stabilnost, novac i komfor čoveku postanu važniji od ljubavi, to je još jedan oblik gordosti, početak degradacije. Kod svake žene se u životu dešavaju situacije kad bira ono što je za nju važnije:

ljubav ili druge vrednosti. U zavisnosti od tog izbora, njeni potomci će degradirati ili izumreti, ili će, obratno – doživeti procvat i množiti se.

Moderan svet je prilično pragmatičan. Pragmatizam je pobeda svesti nad osećanjima, ljudske logike – nad božanskom. Romansa bogate gradske devojke i farmera današnje pragmatično razmišljanje doživljava absurdnim.

Junakinja filma je spremna na realne žrtve. Ona ne želi samo da se zabavlja, već je spremna da se uda, što i demonstrira. Takvo nastojanje može da posluži kao primer drugim ženama i dostoјno je podražavanja.

– Kao žena, shvatam kakvo je ozbiljno uniženje junakinja filma morala da podnese i koliko joj je bilo teško da načini kompromis... Jer, karakter glavnog junaka takođe nije bio med i mleko, iako joj je pred svima izjavio ljubav – primetila je moja sagovornica.

– On je već doživeo nesrećnu ljubav i shvatio je da gradske devojke uopšte nisu spremne da svoje blagostanje zamene za ljubav, da će ona teško promeniti svoj način života – objasnio sam joj. – On je izuzetna ličnost, a ne samo seljak koji kopa zemlju i ima ograničena interesovanja. On je čovek naprednih shvatanja, vrlo inteligentan, prilično obrazovan – posećuje druge zemlje da bi razmenio iskustvo. Među seoskim devojkama ne pronalazi ona koja bi mu odgovarala, ali istovremeno shvata da je žena iz grada previše razmažena i da će se teško odlučiti da promeni svoj život.

Zbog toga joj postavlja određene testove koje treba da prođe. Ovde nije toliko reč o njegovom teškom karakteru koliko u činjenici što mora da proveri njenu izdržljivost: ako bi se slomila, to bi značilo da nije spremna da se žrtvuje, da su joj sitost i blagostanje važniji od ljubavi. To bi značilo da ne može da ima zdrav porod, jer će joj se deca takođe klanjati sitosti, zlatnom teletu. Duše će im biti nerazvijene i na kraju će doći do izrođavanja loze. Ako se pak ispostavi da je spremna na žrtvu, u tim odnosima ima budućnosti.

Ispostavilo se da je ona bila spremna. Međutim, on se malo zaneo i zaigrao, pa je trebalo da pokaže da je spremna na žrtvu. Čega? Isto čega i ona – statusa, samovažnosti, koja je muškarcima mnogo vrednija nego ženama. I on se žrtvuje.

Svedočimo tome kako glavni junaci filma savladavaju gordost, harmonizuju svoje duše, izgrađuju ispravan sistem prioriteta.

– Šta vi mislite? Da li je njegova duša zdravija od njene?

– Generalno rečeno, ljudi iz gradova su, prosečno, manje duševno zdravi nego oni sa sela – takva je tendencija – odgovorio sam joj. – U selima i manjim gradovima je svaki greh uočljiviji. Zato je u selu moral veći nego u gradu.

– A zašto junak u filmu unižava baš ženske vrednosti junakinje, njenu lepotu, slabost? – pitala je moja sagovornica.

– On joj zadaje udarce po najbolnjim tačkama tako da ona mora da prođe i kroz druge, ne samo spoljašnje testove. Proverava koliko je duboka njena ljubav, da li se junakinja, kao dete bogatih roditelja, vezala za svoj status, važnost, lepotu. Da je za nju status bio važniji od ljubavi, ona bi se odmah okrenula i otišla u grad. Ali ona prihvata uniženja po svim „šavovima” – i kao mlada, i kao lepa, i kao bogata, i kao uspešna.

Junakinja filma je spremna da se liši ne samo materijalnih blaga na koja je navikla, već i sopstvenog dostojanstva, duhovnog bogatstva. A to i jeste koren gordosti. Njena slika sveta se potpuno raspada, unižena je kao žena, s njom kao čovekom postupaju nepravedno – ali, uprkos tome, ona i dalje voli.

Junak filma dosledno unižava sve junakinjine etape zemaljske sreće i ona dostojanstveno prolazi kroz sve testove. To joj pomaže da oseti ljubav. I tada on može biti siguran da će ona s njim da podeli sve životne teškoće.

Ovaj film može da se nazove „Kroćenje goropadnice” jer zapravo nije goropad on, već ona.

– Šta mislite, kakva je budućnost bila pred junacima filma?

– Ljude ujedinjuje cilj. Što se tiče junaka filma, oni u suštini imaju isti cilj: ljubav, razvoj. Ljubav uvek podrazumeva razvoj. I ona i on su spremni da žrtvuju blagostanje radi ljubavi.

Mlada žena je spremna da izgubi svoje efemerne ciljeve: status, zabavu, zadovoljstva, ustaljeni način života. Ova njena spremnost govori o tome da su joj prilično razvijeni strateški ciljevi, što znači da su ona i njeno potomstvo životno održivi.

Takođe, pogledajmo istini u oči: junak filma daleko od toga da je sirotan. Očigledno je da može prilično dobro da obezbedi svoju porodicu. A šta se može reći o njenom bivšim vereniku? Da li bi s njim imala zdravu decu? Ona intuitivno oseća da ne bi, a da sa ovim farmerom može imati zdravo potomstvo. U suštini, ona se povinuje nagonu preživljavanja, nagonu produžetka vrste.

Zbog toga ona zapravo i ne podnosi baš tako ogromnu žrtvu. Provodi bi u njenom životu potrajali još možda godinu ili dve, ali čovek ne može ceo život da švrlja po restoranima, jednog dana mora da zasnuje i porodicu. Junakinja filma je baš u godinama kada se zasniva porodica. Zbog toga je njeno ponašanje ne samo normalno – već i treba da bude baš takvo.

Šta se može reći o budućnosti njihove porodice? Ako supružnici imaju zajedničke ciljeve – razvoj, ljubav, spoznaju sveta – pomagaće jedno drugom u razvoju, a život će im biti zanimljiv i srećan. Kad u porodici ima nekoliko dece, tad supružnici nemaju vremena za ambicije i svađe – moraju da se ujedinjuju da bi podizali i vaspitavali decu, pomagali im, voleli ih. A za to je potrebno da se međusobno podržavaju.

Sudeći po tendenciji koje u filmu ispoljava ova mlada žena, ona je zaista spremna da žrtvuje svoje ambicije, slobodu, zadovoljstva, u izvesnoj meri čak i lepotu i zdravlje radi porodice i dece. To ukazuje da je pred ovom porodicom budućnost.

– Znači, mislite da je glavni junak – iskusan i mudar muškarac koji živi dušom, a da je lepa junakinja devojka koja se zaplela u životu, koja je pogrešno vaspitana i on joj pomaže da pronađe duhovnu harmoniju?

– Možda on i nije baš tako životno mudar, ali intuitivno, kao svaki muškarac i žena, želi da ima zdravo potomstvo. Tako funkcionišu naši nagoni – nagon samoodržanja i produžetka vrste – i naša intuicija koja se oslanja na iskustvo staro milionima godina.

Oba junaka se u filmu intuitivno ponašaju tako da pomažu jedno drugom da prociste dušu. Junak filma takođe biva ponižen kad ga ona odbije: „Ne!“ Šta današnji muškarac radi u takvoj situaciji? Odlazi. A junak u filmu pita: „A zašto ne?“ A žena odgovara da pred svima mora da joj kaže da je voli.

Muškarac ispunjava zahtev junakinje i javno obznanjuje da je voli. To znači potčinjavati se ženi, a za to treba biti i vernik, i dobrodušan, i moralan čovek.

Oba junaka u filmu su nesavršeni. Da je on bio harmoničan, odavno bi osnovao porodicu, ali je imao više od 40 godina i nije bio oženjen – što ukazuje na određene probleme. Ona, takođe, po svemu sudeći ima unutrašnje probleme. Međusobnom interakcijom, sukobljavajući se tako da lete varnice, oni pronalaze pravi put.

Taj sukob ih vodi ka razvoju, preporodu, ne ka degradaciji. Odnosno, spremni su da izgube sve zbog ljubavi. Eto u čemu je smisao

filma „Kroćenje goropadi”.

Ovaj film je škola života. Takođe je škola očuvanja ljubavi u svakoj situaciji, prevazilaženja vezanosti, dobrodušnosti, i zasnivanja pravilnog odnosa prema životu.

LEČENJE PUTEM RAZUMEVANJA

Nedavno me je pozvao sin jednog mog poznanika i zamolio me za pomoć. Rekao mi je da njegova supruga želi razvod. Kad sam ga znatiželjno upitao koji je razlog tome, on mi je objasnio:

– Priznaću vam: često se opijam. To ne traje dugo, ali ipak... Moja supruga u početku nije znala za to, samo je naslućivala, jer sam često morao da zbog posla odlazim na službena putovanja. Ali onda su pijanstva počela da se događaju i kući. Ženi je dosadilo i stoga je odlučila da se razvede.

– Kad si počeo da piješ? – pitao sam ga.

– Faktički odmah nakon venčanja – odgovorio mi je.

Pomislio sam da je to povezano s temom požude, ljubomore: sklapanje braka je naglo uvećalo ljubomoru, kritike zbog drugih žena i zato se kod njega pojavila strast za alkoholom.

U početku mi se ovakvo rasuđivanje učinilo potpuno logičnim i ispravnim. Setio sam se da je i njegov otac imao periode kad se prepuštao „zelenoj zmiji“. Znači da se moglo prepostaviti da takva sklonost ide po lozi: požuda, pojačana seksualnost, pohota.

Ali, osećao sam da nije sve tako jednostavno, da tu postoji visoka gordost – iako to nisam mogao sebi da objasnim.

Odlučio sam da detaljnije ispitam situaciju vezanu za venčanje.

– Kakvi su vam bili odnosi sa suprugom pre venčanja?

– Znali smo se godinama – odgovorio mi je. – Odnosi su bili dobri....

Još dugo smo razgovarali. Uporno sam tražio činjenice koje bi mogle da objasne zašto je potonuo u alkoholizam, ali nisam uspeo da ih uočim. U sferi odnosa sa suprugom nije postojalo nešto za šta sam mogao da se uhvatim.

Onda sam krenuo drugim putem – zamolio sam ga da mi ispriča o detaljima njegovog odnosa s roditeljima: da li je bilo nekih sukoba, nesporazuma. Iznenada je isplivala jedna neobična činjenica: ispostavilo se da otac nije prisustvovao venčanju svog sina. Pritom, kad sam ga pitao za razlog, uopšte nije mogao da mi objasni u čemu je bio problem. Ovaj detalj je za mene ostao misteriozan i nerazumljiv.

Posle razgovora s mladićem, pozvao sam njegovog oca i, ne dotičući se teme venčanja, pitao sam ga kako se odnosi prema sinovljevoj porodici i snaji.

– S moje tačke gledišta ona nije baš dobar čovek – najednom je rekao.

– Šta to znači? – iznenadio sam se.

– Vidite u čemu je stvar... Kad je kod mog sina sve u najboljem redu, kad je vozika automobilima i jahtama, onda je zadovoljna i srećna i u porodici je sve savršeno. Ukratko, kad je njemu dobro, ona je pored njega. Ali kad mu je loše, čim ima bilo kakve probleme, ona se odmah izmakne u stranu i ne podržava ga. Odnosno, ona je neosporan potrošač. Mislim da ga nije dostoјna.

– To znači da nije baš u skladu s vašim idealima – objasnio sam mu – da se ne ponaša baš najmoralnije.

– Da – potvrdio je i dodao: – Mislim da od njihovog braka neće biti ništa.

– Pogledajmo stvari s druge pozicije – predložio sam mu. – I vi i vaš sin imate uvećanu gordost. Da bi on imao zdravu decu, gordost mora biti unižena, osujećena. To znači da njegova supruga mora da ima određenu manu, jer ideali moraju da budu uniženi. Ako on sačuva ljubav, prošao je iskušenje. Kad je čoveku ljubav važnija od pravednosti, gordost se pobeđuje.

Zbog toga je vašem sinu data žena, koja se, recimo, ne ponaša sasvim ispravno. Ali, on mora i dalje da je voli. To ne znači da treba ohrabrivati njene negativne sklonosti, ali je ne sme osuđivati. Potrebno je da je voli i vaspitava, da se bori za nju. Ako se naprsto razvede od nje – pobediće pravednost, ali će ljubav biti poražena.

Zamislimo sledeće: vi ste na neki način ostvarili pravdu i – oni su se razveli. Posle toga će gordost vašeg sina dodatno da se uveća jer ga supruga više ne unižava. Potom vašeg sina može da očekuje zatvor, invalidnost ili smrt.

Dakle, vi želite da učinite dobro delo sinu, a posledica može da bude potpuno obrnuta, Da li bi vas to zadovoljilo?

Moj sagovornik se zamislio.

– Postoji ljudska logika – objasnio sam mu – a postoji i božanska. Na nivou ljudske logike nemoguće je sagledati sve uzročno-posledične veze. Jedino što možemo da učinimo kako bismo prihvatili i sledili Božju

volju je da sačuvamo ljubav. Ljubav se ne sme podređivati pravednosti i idealima. Logika i pravednost ne bi trebalo da nam budu na prvom mestu. Upravo je tome učio Hristos.

Bez obzira na to kakvi su odnosi između vašeg sina i snaje, kako se jedno prema drugom odnose, ni u kom slučaju ne smete da se mešate u njihovu sudbinu.

Posle nekoliko dana, nas trojica smo upriličili susret i tom prilikom sam svom poznaniku i njegovom sinu ukratko objasnio šta je gordost, kako se ispoljava i kako je možemo prevladati:

– Mnogi ljudi misle da je gordost osećaj nadmoći prema drugima. Ali to je samo jedan njen oblik. U Bibliji je jasno napisano da je gordost udaljavanje od Boga, a Bog je ljubav. Stoga je udaljavanje od ljubavi gordost. A tek potom, kad se čovek udalji od ljubavi, u njemu se pojavljuje osećaj nadmoći nad drugima ili samounižavanje – to jest gordost ali okrenuta naopačke. Stoga, pre svega, ne sme doći do odricanja od ljubavi.

Šta se dešava kad se čovek odrekne ljubavi i zašto se tom prilikom uvećava gordost? Kad se ruši ispravan sistem prioriteta, kad Bog nije na prvom mestu, čovek se ne klanja Bogu, već nekome ili nečemu i onda gubi veru u Boga.

Zatim počinje da se ruši njegova budućnost. Jer, i život i budućnost dobijamo kroz ljubav od Boga. Čim čoveku neki drugi cilj postane važniji, on se okreće od Boga, udaljava se od Njega i postepeno gubi sve: i ljubav, i energiju, i budućnost, i život.

Prva zapovest glasi da čovek treba da voli Boga iznad svega. Kad zaboravimo na tu glavnu zapovest i počnemo da se klanjamo voljenoj osobi ili blagostanju, odnosno stvaramo sebi idole, naša budućnost bledi i nestaje. Mi to čak i ne naslućujemo, ali naša deca se možda neće ni pojaviti na svetu.

Čoveku koji se okrenuo od Boga, počinju da se dešavaju problemi, nesreće, bolesti. Sve su to znaci lošeg stanja, ali i spasenja istovremeno. Što se čovek više udaljava od Boga, mora da ga zadesi više problema da bi mu duša bila spasena.

Nakon ljubavi prema Svevišnjem, za čoveka najveću sreću i vrednost predstavljaju život i nagoni koji ga podržavaju. Bez nagona ne možemo da živimo, a nagon samoodržanja je glavni uslov opstanka.

Ali ako nagon samoodržanja bude na prvom mestu, čovek počinje neprimetno da se odriče ljubavi, da je potiskuje i ograničava. Takva osoba je sklonija tome da čini postupke koji osujećuju ljubav, ali se usled toga nagon samoodržanja postepeno gasi i nestaje.

Međutim, ako je čoveku ljubav važnija od nagona samoodržanja, on će preživeti. Nagon samoodržanja štiti život, a život ne može da postoji bez ljubavi.

Sve to uopšte ne znači da ovaj nagon treba gušiti u sebi i iskorenjivati ga kao greh. Nagoni sami po sebi nisu greh. Greh je pogrešan odnos prema zemaljskim dobrima. Greh znači promašaj, pogrešan pravac. To znači da se čovek ne kreće ka Bogu, već mimo Njega.

Posle kraće pauze, obratio sam se mladiću:

– Ti najverovatnije nešto zameraš ocu...

U tom trenutku sam shvatio u čemu je problem: otac je u duši negodovao protiv sinovljeve izabranice, pa nije došao na venčanje. Njegov sin je bio toliko uvređen da mu je naglo skočila gordost i aktivirao mu se program samouništenja koji je on krenuo da naliva alkoholom. Čim je program samouništenja prešao opasnu crtlu, počeo je da se opija. Da toga nije bilo, program samouništenja bi doveo do teške bolesti ili potpunog sudbinskog kraha.

Odlučio sam da to ne pominjem direktno.

– Svako osuđivanje bližnjih – rekao sam – svako dugotrajno i jako nezadovoljstvo roditeljima ili sobom, zagarantovan je program samouništenja. Naime, tom prilikom dolazi do skoka gordosti, a zatim se aktivira program samouništenja koji dovodi do raspada sADBINE i uništenja zdravlja.

Moramo naučiti da u svemu što se događa vidimo i prihvatamo volju Svevišnjeg. Tad možemo da menjamo situaciju na spoljašnjem planu a da se pritom ne borimo s njom na unutrašnjem.

Na unutrašnjem planu Bog upravlja čitavim svetom, a na spoljašnjem čovek ima pravo na svoju volju. Iznutra nemamo pravo da namećemo svoju volju, jer tamo postoji jedino volja Svevišnjeg – ili, drugim rečima, volja našeg Višeg, božanskog „Ja”. Unutra je božansko, a spolja – zemaljsko, i jedno ne treba brkati s drugim. „Kesaru kesarevo, a Bogu Božje”, citirao sam poznatu sentencu Isusa Hrista.

– Bez umeća da se pokoravamo, da u svemu vidimo volju Svevišnjeg, ograničavamo svoje nagone – nastavio sam – bez umeća da budemo iskreni, dobrodušni, bez pozitivnih odlika koje pomažu da sačuvamo ljubav – gordost će se neminovno uvećavati i donositi ozbiljne probleme.

Svaki problem i svaka bolest započinju s gordošću, ali isto tako i izlečenje od svih problema započinje s prevazilaženjem gordosti, povratkom Bogu, ljubavi i veri. Potom je potrebno menjati karakter, način života, navike. Istina, sve ovo ne garantuje zdravlje i blagostanje, ali uvek pomaže duši.

Duša je najvažnija i o svojoj sreći treba prosuđivati ne prema tome koliko smo zdravi i koliko imamo novca, blagostanja, priznanja, poštovanja itd., već pre svega po stanju duše: koliko je ona harmonična, koliko je u njoj ljubavi i radosti, u kojoj meri prihvatamo volju Svevišnjeg i osećamo smislenost postojanja. Ako nam je duša harmonična, i sve drugo će doći.

Bolesti i nevolja će biti uvek jer je to oruđe našeg razvoja. Naš zadatak je da postanemo bolji, mudriji, da uvećavamo ljubav u duši i da se približimo Svevišnjem kroz molitvu, ljubav, promenu navika i karaktera.

Izvesno vreme posle ovog susreta, mladićev otac mi je poslao pismo.

Dobar dan, Sergeju Nikolajeviću!

Situacija se kod mog sina u poslednje vreme poboljšala. Kaže da mu je zasad, hvala Bogu, sve odlično. To je očigledno i po njegovom fizičkom izgledu, pristojnom ponašanju, čak i po izrazu lica. Čini mi se kao da drugačije govori: postao je odmereniji, koncizniji i istovremeno informativniji.

Pre komunikacije s Vama, posetili smo jednu vidovitu poznanicu. Na suptilnom planu je na sinovljevim rukama videla narukvice i iznela je prepostavku da bi uskoro mogao da ga očekuje zatvor. A sad su, kako tvrdi, one iščezle.

Moj sin i ja Vam se zahvaljujemo na svim razjašnjenjima.

S poštovanjem...

PREPISKA S ČITAOCIMA

UPRKOS SVIM POKUŠAJIMA, NE MOGU DA IZLEČIM BOL U LEĐIMA

Poštovani Sergeju Nikolajeviču!

Kad sam imao 14 godina, majka mi je donela nekoliko Vaših knjiga. Do tog trenutka sam već primećivao neobične zakonomernosti života i najverovatnije sam zato, skoro bez ikakvih sumnji, odmah poverovao u ono što sam pročitao u njima. Istina, da bih shvatio bar deo toga, trebalo mi je dvadeset i kusur godina. Do tada sam već prošao kroz jedan krug pakla.

Moja porodična situacija je bila ovakva: majka i otac su se uzajamno psovali, otac nas je žestoko tukao i pod istim krovom je bilo vrlo teško živeti. Sa 16 godina sam pobegao od kuće i stekao loše navike. Živeo sam ili s majkom ili sam. Otac mi je umro kada sam imao 19 godina.

Zbog spoznaje šta se desilo, pogoršali su mi se svi sindromi koji su, kako mi se čini, bili povezani s leđima. Od lekara je bilo malo koristi. Na nekom mestu su mi priklješteni nervi, što izaziva želudačno rastrojstvo, kao i otežano disanje koje se ponekad potpuno zaustavlja. Ranije su mi ruke i noge trnule u toj meri da sam mogao da se krećem samo četvoronoške jer sam strahovao da ću se ugušiti. Kao što shvatate, malo je razloga radovati se životu u takvom stanju.

Posle prvog napada bola otišao sam u crkvu, krstio se i počeo marljivo da proučavam Vaša istraživanja. A zatim se dogodilo nešto što mogu nazvati poklonom sudbine.

Naime, otac me je naučio da se borim, bio je trener kik boksa. Pored toga je bio i muzičar. Muzici me je učio od šeste godine i strašno me je tukao ako falširam, zbog čega sam sve to omrznuo. Ali kada sam pobegao od kuće, počeo sam da komponujem muziku – osećao sam prema tome ogromnu žudnju.

Međutim, sve je pokvarila bolest s leđima. Radio sam na sebi, mučio se, išao na službe u crkvu i pokušavao da postim. U to vreme su moje muzičke projekte čuli u Moskvi i pozvali me da radim. Da biste u

potpunosti razumeli: živeo sam u malom gradu u kome su alkohol i droga bili najpopularnija i gotovo jedina atrakcija.

Preselio sam se u Moskvu i započela je nova etapa u mom životu. Počeo je da se ostvaruje moj mладалаčki san – da budem kompozitor i producent – uopšte, muzičar. Ali svakodnevno su me i dalje mučili problemi s leđima.

Život me je naterao da odbacim sve štetne navike, jer me u suprotnom više ne bi bilo. Izbor je bio jednostavan: ili ćeš živeti ispravno ili uopšte nećeš živeti. Bez teškoća sam se odrekao svega što je štetno. Moj tempo života je 24/7. Radim ono što je u mene otac ugrađivao od detinjstva.

Imam 30 godina, oženjen sam, pokrenuo sam manji biznis, kreativnost se razvija prilično munjevito, radim s vrlo poznatim muzičarima i izvođačima. Mnogi ljudi sanjaju o mom položaju i ne oklevaju da mi to kažu. Istina, ne znaju da sam uložio 24 godine svog života da bih to dostigao.

Mislio sam da su mi problemi s kičmom povezani s ocem, ali čini mi se da ocu već odavno ništa ne zameram i da razumem zašto se tako ponašao. Međutim, ta bolest me i dalje muči, a uz sve to se pojavljuju i neuroze, apatična stanja, crne misli.

Imao sam probleme u odnosima sa ženama (bilo ih je mnogo). Shvatam da je to jedan od glavnih razloga zašto me je sve tako protresalo tokom ovog vremena, i još uvek traje, iako sam oženjen i ne švrljam – ništa slično tome.

Konstantno proživljavam sve nekadašnje situacije, oprاشtam svima. Potpuno mi je jasno da svim Bog upravlja i zato mi ne predstavlja problem da nekome oprostim. Iako u meni povremeno izbijaju osude, ali se vrlo brzo oslobodim toga jer shvatam zakonomernost događaja.

Razmišljaо sam o tome da su mi problemi s leđima posledica prošlosti, ali ma koliko prolazio kroz ove situacije, stanje mi se ne poboljšava. Zahvaljujući radu na sebi, sve oko mene se menjalo, generalno se poboljšavalo, samo ne i problem s leđima. To me ometa u radu, ispoljavam agresiju itd.

Uopšte ne mogu da shvatim kakve probleme imam i kako da radim na sebi. Ako Vam iz mog pisma bar nešto bude jasno, za mene će to biti zrak svetlosti koji se promalja kroz oblake nerazumevanja.

Hvala Vam na radu. Vaše knjige su mi pomogle da spoznam glavni cilj života i pomažu mi da se razvijam na spoljašnjem nivou i poslovnom

planu. Pomogle su mi da postanem ovo što sam sad, hvala Bogu.

S poštovanjem...

Mladiću sam poslao nekoliko pitanja na koja je on odgovorio u narednom pismu.

MOJA PITANJA AUTORU PISMA I NJEGOVI ODGOVORI

Kako se promenio vaš karakter tokom poslednjih 20 godina?

Do 16-e godine sam bio povučen i nisam umeo da komuniciram s ljudima. Svega sam se plašio i bio sam apsolutno neodlučan. Kada sam sa 16 godina pobegao od kuće, probao sam alkohol i lake droge. Ma kako čudno zvučalo, ali to me je učinilo odlučnijim i hrabrijim, ali mi je oduzelo zdravlje.

To što sam komponovao muziku i što su to drugi vrednovali i počeli da je kupuju, podiglo mi je samopouzdanje, nakon čega su mi se odlučnost i sigurnost znatno uvećali, a komunikacija s klijentima me je učinila druželjubivijim.

Oko 19-e godine sam bio pravi mangup, pretvorio sam se u svoju potpunu suprotnost. Komunicirao sam slobodno, pa čak i drsko. Privlačile su me pustolovine, dok u terevenkama i žurkama nisam imao mere... Nakon prvog napada povezanog s leđima (nakon smrti prijatelja i šest meseci nakon očeve smrti – mislim da je to iniciralo napad) žudnja za svim pomenutim je momentalno iščezla.

Vratio sam se Vašim knjigama i počeo da radim na sebi. Naravno, prihvatanje svih situacija je proticalo sa ushićenjem, jer kad čovek leži i nedostaje mu daha, najmanje od svega razmišlja o svojim uvređenostima.

Kad mi se stanje poboljšalo, karakter mi je postao blaži, ali je problema u odnosima sa ženama uvek bilo. I to najapsurdnijih. Žene su se neverovatno vezivale za mene, a tuče, skandali i raznorazna ljubavna magijanja bili su svakodnevna pojava. Kome god da sam pričao o tome, svi su se čudili da tako nešto uopšte može da postoji. Bilo je puno prevara od strane žena; zbog nesavršenog pogleda na svet, ništa manje

nije bilo ni osuđivanja s moje strane. Ali Vaše knjige i predavanja učinili su svoje: naučio sam da sve to prilično lako prihvatom – istina, više nisam imao kontakt s tim ljudima.

Sad vrlo dobro shvatam zašto se sve to dogodilo jer sam izgradio nepogrešiv refleks na slične situacije.

Kada sam imao 27 godina, sve je počelo da se ubrzava, različitim iskušenja je bilo sve više, a samim tim i povoda za rad na sebi. Prikupljena baza više nije bila dovoljna da se sa svim izborim. Pređašnji refleksi, osuđivanje ljudi i vezanost za ideale i dalje su prisutni. Međutim, sad mi je već lakše da razmrsim šta i kako i zbog toga uspevam da sve brzo neutrališem.

Karakter mi je postao smireniji, uzdržaniji – neki kažu da mi zavide na strpljenju. Ali nedavno je iznenada došlo do pogoršanja, i, naravno, živci mi nisu izdržali – nek idu dođavola, i ja sam zbog bolesti leđa ponovo osetio razdražljivost i agresiju prema mnogim stvarima. Bolest me moralno iscrpljuje i sad funkcionišem na „pola koplja”. Spolja sam smiren, ali iznutra mi raste atomska pečurka.

Počeo sam aktivno da pratim Vaša predavanja i seminare. Harmonizujem sebe, bolest polako odstupa, postao sam spokojniji, sve doživljavam znatno umerenije. Da budem iskren, sve se menja takvom brzinom da imam osećaj kako su mi karakter i pogled na svet svakog dana drukčiji.

Kako se promenio vaš način ishrane? Posle konzumacije kojih namirnica vam se pogoršava stanje s leđima? Šta ste morali da izbacite iz ishrane?

Čini mi se da mi se pojavila alergija na jaja i piletinu – vrlo čudni simptomi. Ali, praktično, sve što pojedem udara me po leđima, izaziva mi stomačno nadimanje, ne dopušta mi da dišem, proizvodi mi strašne neuroze, agresivna psihološka stanja.

Generalno, jaja i piletinu ne jedem. Slatkiše faktički uopšte ne uzimam. Alkohol sam izbacio. Nemam loših navika.

Od čega zavisi pogoršanje ili poboljšanje vašeg stanja? Postoje li sezonske promene kad je reč o bolovima u leđima (u proleće, jesen)?

Reagujem na zahlađenje. A, generalno, pogoršanja počinju u određenim trenucima, u skladu sa šemom: „Problem ne dolazi sam”.

Sve počinje sa sitnicama: pokvario mi se automobil, u studiju se pojavio problem, sulud klijent itd. Sve se to dugo akumulira, a zatim usledi napad: jednostavno me obori s nogu i dva-tri dana me prikuje za krevet. Ovaj problem nijednom tokom poslednjih 11 godina nije odstupio, kao da kontroliše moje ponašanje i preopterećenost. Korak desno, korak levo – udara odmah. Čim dođe do prenaprezanja – odmah me kosi.

Šta mislite – zašto su vam dati baš takvi roditelji? To nije slučajno.

Mislim da su moji resursi od rođenja bili slabašni, a žestoka disciplina je bila neophodna da bih preživeo. Sticanje navika na taj način takođe mislim da je bilo neophodno, jer bih u suprotnom bio lenj i ništa ne bih radio. Ali čak i ako bih radio, sve bi se to razvuklo u vremenu tako da bih tek u starosti postigao ono što sam postigao sad.

Osim toga, nisam odradivao samo te situacije: moja majka ima vrlo krutu sliku sveta (nakon čitanja Vaših knjiga je postala fleksibilnija), i sad shvatam da joj je bio potreban baš takav muž (moj otac), koji ju je tukao i vređao. Za mene je to sad apsolutno logično rešenje ove jednačine.

Koje su odlike vašeg karaktera – plusevi i minusi?

Plusevi: prilagodljiv u kritičnim situacijama, fleksibilan u razmišljanju i pogled na svet mi se neprestano menja.

Minusi: ukorenjen refleks osuđivanja ljudi na planu idealja, morala i etike; gordost, koja je povezana s temom sposobnosti – verovatno je to najstrašnije u svemu.

Opišite kako izgleda vaša gordost.

Tema sposobnosti (moj talenat). Stalno sebi objašnjavam da talenat nije jedino što posedujem i daleko od toga da je najvažniji. Prioritet je očigledan: najvažnija je ljubav.

Kako vi shvatate gordost?

Gordost je kad prisvajamo sebi neke zasluge ili veštine bez razumevanja da je sve od Boga. A kad shvatamo da je sve od Boga, nemamo zbog čega da budemo gordi.

Koji su plusevi i minusi karaktera vaše supruge?

Ona je uvek bila dobro zaštićena u životnim okolnostima – očigledno je da ima dobru zalihu ljubavi. Dobro joj radi intuicija. Upoznao sam je s Vašim istraživanjem, mnogo razgovaramo na tu temu. Prihvata mnoge stvari, iako nerado.

Teško podnosi kritiku i traumatične situacije – na tome radimo. Tema osuđivanja ljudi na planu idealja, morala i etike za nju je podjednako važna kao i za mene.

Kakve su posledice nepravilne ishrane po vas; kako to utiče na vaša osećanja, zdravlje i sudbinu?

Javlja se želudačno rastrojstvo, što me smesta izbací iz ravnoteže. A zatim danima i nedeljama dolazim sebi.

Uzgred, negativni uticaji sa strane, uvrede i drugi energetski uticaji mi momentalno izazivaju želudačne probleme.

Kakve efekte na vas ima pravilna ishrana?

Pravilna ishrana mi ne izaziva nelagodnost.
Šta je po vama pogrešan način života?

Za mene je to dokoličarski život umetnika koji ima gomilu loših navika, sa svim što iz toga proističe. Ali to nije dozvoljeno u mom slučaju, tako da je isključeno.

Šta je za vas ljubav prema Bogu, šta poniznost, a šta greh?

Ljubav prema Bogu je shvatanje da je Bog primaran u svemu, prihvatanje Božje volje i žrtvovanje.

U stvari, poniznost je za mene prihvatanje Njegove volje (situacije, subbine) i nastojanje da se više ne ponavljaju stare greške.

A greh je za mene svako protivljenje gore navedenom.

MOJ ODGOVOR AUTORU PISMA

Dakle, do 16. godine ste bili povučeni, niste znali kako da komunicirate s ljudima, svega ste se plašili i bili potpuno neodlučni.

Kada se roditelji često svađaju, dete ih oponaša i gubi mogućnost da nauči kako da normalno komunicira. Bog je jedan, kao što su to i suprotnosti na Višem planu. Roditelji mogu da se svađaju i sukobljavaju, ali oni moraju deci da demonstriraju svoje jedinstvo, međusobnu ljubav i spremnost na kompromise zbog ljubavi.

U suprotnom, detetu će biti veoma teško da formira monoteistički način razmišljanja i počeće da živi u krajnostima. Ono podsvesno zauzima stranu majke ili oca, i njegov odnos prema životu postaje paganski. Budući da nije naučilo da spaja suprotnosti, nešto smatra da je zlo, a nešto dobro, ne shvatajući zašto se dobro pretvara u zlo i obrnuto. Iako ne treba zaboraviti da se dete već rađa sa određenim karakterom.

Zastršenost, nesposobnost komunikacije s ljudima, strah i neodlučnost su znaci gordosti jer ona izaziva želju da se upravlja svetom, a samim tim i agresiju ili depresiju kad nam to ne polazi za rukom.

Često se dešava da su roditelji agresivni, a deca depresivna. Agresivni roditelji, za koje je nadmoć i osećaj sopstvene ispravnosti na prvom mestu, rađaju decu s kompleksima – neodlučnošću, strahovima, nesposobnošću da komuniciraju. Komunikacija podrazumeva pomaganje ljudima, a čovek s povišenom gordošću ne želi nikome da pomogne – on želi da svi pomažu njemu.

Kada ste sa 16 godina pobegli od kuće, alkohol i lake droge su vas učinili odlučnijim i hrabrijim. Zašto?

Kad čovek ima povećanu samovažnost, prekomernu gordost, znači da su mu telo i svest važniji od duše. Kod osobe s visokom gordošću svest je na prvom mestu, a duša i osećanja na drugom. Takve ljude privlače opojne droge – alkohol, narkotici koji mu usporavaju procese u svesti i omogućavaju mu aktivniji rad čula. Što je veća čovekova gordost, veća je verovatnoća da će postati zavisnik od alkohola i droga.

Kao što znate, pijanac se ničega ne plaši. Radi se o tome da mu je svest okovana, a nagon samoodržanja mu slabi.

Međutim, kad je čoveku duša na prvom mestu, njegovi strahovi i kompleksi odlaze u drugi plan.

Nije slučajno što ste počeli da komponujete muziku. Muzika je povezana sa osećanjima, podsvešću i dušom i zato ona pomaže da se smanji gordost, uravnoteže osećanja i misli.

U određenoj meri, svest mora da usporava i kontroliše naša osećanja – ishodeći iz zapovesti i moralnih aspekata. Za gordog čoveka svest je neprijatelj. Ali ako se prema svesti izgradi ispravan odnos, ona postaje pomoćnik i prijatelj. Koristeći iskustvo i kulturu koje je civilizacija baštinila, svest nam pomaže da obuzdamo životinjska i razvijamo božanska osećanja.

Često čovek koji se odrekao prioriteta svesti pada u drugu krajnost: dopušta sebi da radi šta god želi, i iz preplašenog intelektualca se pretvara u drskog kriminalca. Pišete da ste počeli da komunicirate „slobodno, pa čak i drsko” – to i jeste oživljavanje osećanja s tendencijom koja nije okrenuta ka božanskom, već životinjskom stanju.

S čim su povezani vaši bolovi u leđima?

Ako je u detinjstvu čovek trpeo uvrede, osuđivao i bio nezadovoljan sudbinom, često pritajeno, sve te emocije su gurnute prilično duboko u podsvest, jer nam je u detinjstvu podsvest otvorena.

Najverovatnije da kod vas nije problem samo u uvredama, osuđivanju i nezadovoljstvu sudbinom, već u neprihvatanju Božje volje same po sebi. Ako vam je smrt prijatelja i oca pokrenula bolove u leđima, to govori da ste podsvesno nagomilali ne samo ogorčenost na sudbinu, već i njeno neprihvatanje u celini.

Smrt prijatelja i oca u određenoj meri predstavljaju krah subbine, krah slike sveta na koju ste navikli. Vaša osećanja, koja su bila uzdrmana ovim događajima, potonula su duboko u vašu nutrinu i do određenog trenutka se nisu pomaljala.

Neprihvatanje subbine i osude uperene ka njoj su izuzetno opasan program. Kada je čovek nezadovoljan sudbinom, grdi je i proklinje, u njemu se aktivira mehanizam samouništenja. Program samouništenja se zaustavlja nesrećama ili ozbiljnim bolestima.

Problem s leđima je u vama usporio program nezadovoljstva sudbinom i njeno neprihvatanje, što vam je spasilo život. Taj problem je zapravo vaša zaštita i stoga lekari ne mogu da vam pomognu. Ako bi se taj problem otklonio, program samouništenja bi vas ubio.

Vratili ste se mojim knjigama i počeli da radite na sebi, pokušavajući da ispravno prihvate bolne situacije. Kad ležite i teško dišete, to je uistinu dobra škola prihvatanja subbine. U takvoj situaciji je

lakše naučiti da sebe ne stavljamo na prvo mesto jer osećamo sopstvenu beznačajnost. Međutim, kad se čovek udalji od osećaja sopstvene primarnosti, rascvetava mu se vera u Boga.

Nakon ozdravljenja vaš karakter je postao blaži, što je prirodno. Ali, problemi u odnosima sa ženama su morali da se zadrže, jer, kako je napisano u Bibliji, bolesti, problemi i nesreće ne čine boljim gordog čoveka, jer on iznutra ne prihvata bolne situacije i ne želi da se promeni: „Iskušenja neće izlečiti gordoga, jer se zla biljka ukorenila u njemu.” (Knjiga Sirahova 3:28)

Kad je naše „ja” na prvom mestu i kad prestanemo da osećamo Boga, Njegovu volju i ljubav, tad gubimo priliku da istinski volimo, a bez ljubavi ne možemo da se promenimo. Gorda osoba štiti svoju unutrašnju strukturu, smatra da je uvek u pravu, ne želi sebe da ograničava. Ona nije u stanju ni sa kim da se dogovori, da napravi kompromis.

U komunikaciji sa ženama treba da budete spremni da se menjate, žrtvujete, priznajete da niste u pravu, jer je potpuno potčinjavanje žene zapravo uništenje sopstvene dece. Ljubav vas navodi da se žrtvujete, popuštate i menjate. Zbog toga gord muškarac uvek ima ozbiljne probleme u odnosima sa ženama.

Kada je muškarčeva gordost na smrtonosnom nivou, pretvara se u ljubomoru – i tada se u njemu pojavljuje strah da će izgubiti ženu, biti prevaren. Takav muškarac privlači žene slične sebi, sklone vezanosti, skandalima, ljubomori, primeni ljubavnih čini. Ponašanje žena s kojima ste bili u vezi kopija je vašeg unutrašnjeg stanja, vaše unutrašnje gordosti i, samim tim, vaše ljubomore.

Kad žene varaju, to je znak da se muškarac klanja požudi i da je zavisan od nagona. Gorda osoba, kojoj je „ja” na prvom mestu, a povezuje ga s telom i životom – uvek će biti rob svojih želja i nagona i neće moći da obuzda svoje sladostrašće. Požuda, čulnost i prevare žena svedoče o muškarčevoj gordosti, njegovoj slaboj veri i ljubavi prema Bogu. Ali to su posledice njegovog nesavršenog pogleda na svet.

Da biste prevladali gordost, morate shvatiti da se takve žene ne smeju osuđivati, da je njihovo ponašanje bilo zakonomerno i da je lečilo vašu dušu, pomagalo vam da smanjite vezanost i nivo ambicija.

Čitanje mojih knjiga vam je pomoglo da se delimično promenite. Prestali ste da u sebi akumulirate osuđivanja i nezadovoljstva, što bi vam potpuno uništilo zdravlje. Naučili ste da prihvivate ono što se dešava – ali se vaša unutrašnja struktura, po svemu sudeći, nije promenila.

Zašto su vam se problemi vremenom pogoršavali? Zato što nije dovoljno tražiti oproštaj, nije dovoljno oprati, nije dovoljno verovati u Boga i govoriti o ljubavi prema Bogu, već mora doći do stvarne promene karaktera.

Pišete: „Ponovo osećam strašnu razdražljivost i agresiju prema mnogim stvarima...” To ukazuje na neprihvatanje onoga što se događa, odnosno neprihvatanje Božje volje.

Stvar je u tome što ste prošli samo prvu fazu promene karaktera – oprštanje uvreda. Pokušali ste da prođete kroz drugu fazu – prevaziđete nezadovoljstvo sudbinom. Ali još uvek niste uspeli da prevaziđete neprihvatanje Božje volje.

Pišete: „Spolja sam smiren, ali iznutra mi raste atomska pečurka”. To govori o vašem podsvesnom, hiperdubinskom neprihvatanju Božje volje. Do sada je, po vašim zamislima, sve što se dešava moralo da bude usklađeno s vašom voljom, a sve što joj ne odgovara, podleže uništenju i zato u vama nastaju razdražljivost i agresija.

Vaš osećaj da su vam karakter i pogled na svet svakog dana drukčiji jeste nešto dobro. Jer, čovek koji voli i teži ka Bogu mora da se razvija i svakodnevno menja. Karakter ne treba svakog dana da bude samo drugačiji, već i bolji.

Sad nekoliko reči po pitanju ishrane. Alergični ste na jaja i piletinu. Jaje je simbol života, piletina je simbol izvora života. Što je veća čovekova gordost, veća je njegova ljubomora, vezanost i samim tim agresivnost prema svemu onome što je povezano sa životom i njegovim produžetkom. Agresija prema životu izaziva agresiju prema jajima kao simbolu života i zato se pojavljuje alergija na jaja.

Zašto dolazi do stomačnog nadimanja? Kad jedemo nešto što je nepodesno ili se loše ponašamo, smanjuje nam se dotok energije ka crevima i zbog toga se pogoršava varenje. Tad i dolazi do pojačanog obrazovanja gasova. Bol u ledima, nemogućnost normalnog disanja i stomačno nadimanje – sve je to unižavanje života, nagone, gordosti.

Alkoholu i slatkišima se zaista ne treba prepustati. Slatkiši pojačavaju sladostrašće, požudu, odnosno vezanost za nagone, a alkohol svodi osećanja na životinjski nivo.

Negativna reakcija na hladnoću takođe govori o vašoj vezanosti za život, jer je hladnoća simbol ugrožavanja života.

Napisali ste: „Ovaj problem nijednom tokom poslednjih 11 godina nije odstupio”. To je pomoć s Višeg plana. Ako bi odstupio, vaše nezadovoljstvo sudbinom bi postalo veće, a zatim bi usledili ozbiljni problemi sa zdravljem ili niz nesreća.

Po pitanju vašeg karaktera: gipkost u razmišljanju i prilagodljivost označavaju da ste spremni da se razvijate, što znači da imate realnu mogućnost da rešite svoje probleme. Osuđivanje ljudi na moralnom i etičkom planu je tema gordosti. Sposobnosti su tema hipergordosti i na ovome još treba da radite.

O vašem poimanju gordosti: gordost kao prisvajanje nekih zasluga je posledica. Koren gordosti je gubitak jedinstva s Bogom i težnje ka Bogu, gubitak ljubavi u duši.

To što vaša supruga teško prihvata kritiku i traumatične situacije znači da je i njoj takođe povećana gordost. Muž i žena su slični: slično privlači slično. Po svoj prilici su i njene sposobnosti takođe uvećane. Jedno od glavnih iskušenja koje provokira na odricanje od ljubavi upravo su sposobnosti koje omogućavaju vlast, kontrolu nad svetom. Setite se iskušavanja Hrista u pustinji.

Što se tiče vašeg odgovora na pitanje šta je za vas ljubav prema Bogu: ljubav prema Bogu nije samo shvatanje primarnosti božanskog, prihvatanje Božje volje i žrtvovanje, već je i spremnost da se razvijamo, to je neprestana promena karaktera i ovaj aspekt je veoma važan.

U Bibliji je napisano da je molitva bez dela mrtva. Dela i jesu promena karaktera. Mi molimo Boga za spasenje duše, za pomoć duši, za očuvanje ljubavi – ali to nije dovoljno, moramo i sami nešto da učinimo. Potrebno je da vaspitavamo svoj karakter.

Kako se vaspitava karakter? Čovek mora da bude spreman na promene. Treba da oseti svoju sporednost i da prevladava želju da bude uvek i u svemu u pravu, kao i želju da osuđuje ljudе. Čovek mora da nauči da vidi božansko u svakoj osobi. Treba da uvežba umeće pravilnog ponašanja, to jest da poštuje Deset Mojsijevih zapovesti i menja svoj karakter u skladu s Devet zapovesti blaženstava Isusa Hrista.

Duša treba da nam bude na prvom mestu. Treba da naučimo kako da budemo prilagodljivi, iskreni, zatim kako da oprštamo, da obuzdavamo svoje nagone. Treba da budemo milosrdni i da u svakoj situaciji uvećavamo nivo ljubavi, duševne krotkosti, kao i da prihvatamo Božju volju.

Potrebno je da naučimo kako da se pravilno sukobljavamo. Sposobnost sukobljavanja jedan je od najvažnijih faktora razvoja, jer bez konflikta nema razvoja. Sukob treba da se bazira na ljubavi i jedinstvu, borba suprotnosti mora biti propraćena jedinstvom.

Svaka komunikacija se pokorava zakonima razvoja i vodi čoveka ka razvoju ili degradaciji. Za početak je potrebno pridržavati se elementarnih stvari: ne prekidati sagovornika dok govoriti, ne razdraživati se, ne svađati se, ne dokazivati svoju nadmoć već jednostavno izraziti svoje mišljenje; ne vređati niti ponižavati sagovornika, već mu pokazivati poštovanje i želju za jedinstvom; ne dokazivati svoju ispravnost kao absolutnu istinu, već pokušati sagovorniku pomoći da sazna ono što znamo i mi.

Svakog dana treba raditi na poboljšanju svog karaktera. Nije dovoljno tražiti oproštaj jer smo osetili srdžbu prema drugom – već je potrebno biti čovek koga je nemoguće naljutiti. Nije dovoljno pokajati se jer smo bili ogorčeni na sudbinu – potrebno je da postanemo čovek koji nije ogorčen na sudbinu i koji shvata: sve što mu ona donese – podsticaj je za razvoj.

Nije dovoljno da se molimo i kajemo što nismo prihvatali Božju volju – potrebno je da naučimo kako da osećamo Božju volju svakog delića sekunde, da je osećamo u svetu oko sebe i u sebi. Neophodno je shvatiti da Božja volja ne samo što ima viši smisao i svrhu, već je i uvek blagotvorna za našu dušu i pomaže nam da u sebi sačuvamo i uvećamo ljubav.

Pored toga treba shvatiti: dok na unutrašnjem planu prihvatomo Božju volju, na spoljašnjem imamo pravo na svoju volju, na ostvarenje svojih želja i nagona. To i jeste zakon jedinstva i borbe suprotnosti. Možemo živeti punim plućima („Plodite se i množite se!” – kako je zapovedio Bog, što je napisano u Starom zavetu), možemo da volimo život, ali ne treba da od njega zavisimo i za njega se vezujemo.

Da bismo naučili kako neprestano da osećamo ljubav prema Bogu i pokoravamo se Njegovoj volji a da istovremeno zadovoljavamo svoje zemaljske želje, realizujemo svoje nagone i osnažimo svoj život, potrebni su meseci rada na sebi, a ponekad i godine.

Dijalektički način razmišljanja je način razmišljanja monoteiste, što tek treba da postanete. Stanje u kojima se nalaze vaša leđa odličan su indikator koji će vam saopštavati u kojoj meri je ispravno vaše ponašanje i unutrašnje stremljenje.

***

Posle nekoliko dana sam od ovog mladića dobio pismo koje me je obradovalo.

Poštovani Sergeju Nikolajeviću!

Danas su mi se dogodile neobične i divne stvari. Nadam se da sam izvukao ispravne zaključke.

Ujutro sam osetio teret na duši, ponovo je počeo bol, ali ne jak. Otišao sam na trening misleći da će mi nakon vežbi za leđa bol proći. Ali mi se u toku treninga stanje pogoršalo. Raspoloženje mi je splasnulo, postalo je depresivno i počele su da mi naviru negativne misli. Prekinuo sam s treningom.

Dok sam na ulici čekao suprugu, radio sam na sebi, molio se, prihvatajući sudbinu i mnoštvo različitih situacija, ali potištenost mi nije slabila. Takođe, logika poput „pomolio sam se – popustilo me je”, mislim da nije baš najispravnija.

Pre nekoliko dana sam bio u šetnji. Bilo je lepo vreme, prelepo okruženje, mnogo lepih ljudi uokolo... Ali ja sam osetio neku nelagodnost i sve to je počelo više da me razdražuje nego da me raduje.

Setio sam se toga danas, kad mi je postalo loše, jer sam tad prvi put u životu osetio šta je gordost, pa čak i kako i na šta utiču moje vezanosti.

Osetio sam da je prvi znak pada energije pogoršanje raspoloženja. Reč je o naizgled najjednostavnijoj fazi po kojoj bi trebalo da bude najlakše izboriti se sa problemom. Ali šta rade ljudi (i šta radim ja, takođe) kad dođe do pada raspoloženja? Odmah posežemo za hranom, kompjuterskim igricama, seksom – bilo čime što u tom trenutku može da zameni težnju ka Bogu i osećaj jedinstva s Njim.

Danas sam pokušao da odagnam potištenost bilo čime i problem je prerastao u svoju standardnu manifestaciju (bol).

Dakle, dok sam stajao na ulici i mučio se, osetio sam da je s takvim nivoom gordosti nemoguće ne osuđivati i ne reagovati na spoljašnje faktore koji me provociraju i kroz sve to se ne vezati za svet.

Upravo su: lepo vreme, lepi ljudi, priroda i dr. – zapravo zamene za ljubav prema Bogu kad je čovek pogrešno orijentisan.

Postavio sam sebi pitanje: kako da se ne vežem? I odgovor se odmah pojavio. Bilo mi je toliko loše, da me je bilo baš briga za prirodu i

bilo kakvu lepotu... Supruga i ja smo se kasnije vozili kući i ja sam joj ispričao o tome. Kad raspoloženje počne da opada – to znači da otiče energija. Tad treba raditi na sebi, ne padati u iskušenje kad je u pitanju hrana, štetne navike i druge zamene za Boga, da sebe ne bismo doveli do uništenja. I tek kad osetimo da popušta, onda možemo da jedemo i radimo ono što hoćemo.

Razgovor sa suprugom je trajao 15-20 minuta dok smo se vozili kući. I tada se dogodilo nešto najinteresantnije: u jednom trenutku su nestali skoro svi simptomi bolesti, iznenada mi se poboljšalo raspoloženje. Sada se dobro osećam, bol kao da je rukom nestao – za mene je to bilo nešto iz domena fantastike. Jednostavno sam osetio mehanizam i odmah je počelo da funkcioniše.

Hvala Vam puno na informacijama.

KAD RAZUMEMO ŠTA JE KARMA, KAKO DA NAPREDUJEMO KA BOGU?

Dobar dan, poštovani Sergeju Nikolajeviću!

U Vašim novijim knjigama često pronalazim pitanja koja su počela da me interesuju u poslednje dve godine.

Ukratko ću nešto reći o sebi. Imam 44 godine. U 28-oj godini je započeo moj duhovni put. Bilo je jako teško. Ne, neću reći da je sad sve savršeno, ali je sve postalo mnogo jasnije, a samim tim i lakše. Zahvalna sam Vam na knjigama i predavanjima. Da nije bilo Vaših istraživanja, sigurno bih fantazirala da sam nešto posebno i ne bih shvatala u čemu je problem.

Svog učitelja sam uvek pitala koja je svrha zemaljskih lekcija ako ne izvučemo nikakvu pouku iz njih – to jest, život nam zadaje udarce, ali nema objašnjenja šta treba da shvatimo. Dakle, Vi i još nekoliko poznatih autora pomogli ste mi da rasvetlim svoje životne lekcije.

Moj unutrašnji put je započeo druženjem s podsvešću i izgovaranjem mantri čija je namena pročišćenje porodice. Prvo sam mogla da čujem i vidim članove porodice koji su napustili ovaj svet, a

zatim duše onih koji su živi i duše ljudi koji se nalaze u mom okruženju. Radeći po sistemu Helingera, "Porodični raspored", uočavala sam zadatke koji stoje pred mojom lozom, kao i njihova narušenja. Postepeno sam mogla da vidim egregore različitih grupacija ljudi (hrišćanski i dr.). Zatim sam bila u stanju da vidim svoje prethodne inkarnacije i oteleotvorenja ljudi – da ustanovim šta je ono što tamo nisu uspeli da shvate i koji njihovi problemi su prešli u ovaj život.

Poslednje tri godine, preko osobe koja se bavi advaita vedantom, do mene su došle informacije o samadiju. Uz pomoć tog čoveka setila sam se svojih budističkih inkarnacija kada sam dostizala visok nivo prosvetljenja. Ulaskom tog čoveka u moj život, u duši mi je osnažilo božansko, koje se čupa od zemaljskog. Godinu dana sam boravila u vrlo visokim vibracijama. Imala sam osećaj povratka kući. Zatim sam se vratila nazad, na svakodnevni nivo.

Moje pitanje je sledeće: shvativši šta je karma, pri svem poštovanju našeg života, kako dalje da se krećem ka Bogu, a da ne stvaram nove karmičke cikluse i pročišćujem sebe i svoje potomstvo? Napredujući ka Bogu, ja moram da ispunim svoje obaveze i odgovornosti na Zemlji – supruga sam i majka. Meditacija mi je usmerena ka Dobrobiti svih živih bića, ali sve vreme mi se čini da bi trebalo da učinim nešto više.

Da li u meni vidite probleme i deformacije polja i kako dalje da radim na sebi?

S poštovanjem i zahvalnošću!

Vasiona je jedna celina na informacionom planu. Sve je povezano, sve je jedno. U Bhagavad-giti je napisano da čovek koji veruje oseća svet kao jednu celinu.

Princip jedinstva Vasione se ogleda u prvoj Mojsijevoj zapovesti: „Ja sam Gospod, Bog tvoj... Nemoj imati drugih bogova sem Mene“. Odnosno, Bog je jedan.

Princip jedinstva je oslikan i u primarnoj konцепцији budizma: čitavu Vasionu pokreće saosećajnost. Saosećajnost je osećaj jedinstva s drugim živim bićima. Saosećajnost je sposobnost da bol drugog doživljavamo kao svoj. Saosećajnost i osećaj jedinstva su manifestacije ljubavi.

Vasiona je jedno ne samo u svemiru već i u vremenu. To znači da svi čovekovи postupci deluju na njegov budući život, kao i na život i sudbinu njegovih potomaka. Odgovorni smo za naše potomke. Naše ponašanje utiče i na njihovo zdravlje, na sudbinu, karakter i njihovo

umeće da budu srećni. Međutim, njihovi problemi se potom vraćaju nama: „Svemu ima vreme...Vreme kad se razmeće kamenje, i vreme kad se skuplja kamenje” (Knjiga Propovednika 3:5).

Budizam kaže da čovek dostiže najviši stepen prosvetljenja kad nema za cilj zaustavljanje reinkarnacija, već pomaže u prosvetljenju onima koji žive na ovom svetu.

S moje tačke gledišta, izgovaranje mantri za pročišćenje rodbine je svetogrđe. Vede kažu da se greh prevazilazi težnjom ka Bogu, kroz postepeno približavanje Njemu, kroz prevladavanje ispita, iskušenja, kroz rešenje životnih problema.

Pišete kako vidite duše ljudi, njihove zadatke i narušenja, da vas posećuju visoke vibracije... Pitate kako dalje da se krećete ka Bogu, a da ne stvarate nove karmičke cikluse i pročišćujete sebe i svoje potomke. I tek uzgred saopštavate da imate svoje obaveze na Zemlji, da ste supruga i majka. Zatim pitate kako da otklonite deformacije u polju ukoliko one postoje i kako dalje da radite na sebi.

Kad čovek nešto radi, on mora da razume zašto to radi. Svaka funkcija ili radnja imaju neki cilj, svaka forma ima sadržaj. Da li ste se ikada zapitali zašto su vam potrebna sva ta viđenja duša, egregora, visoke vibracije, zašto svoje rođake čistite pomoću mantri? Jer vi se, po svemu sudeći, ne menjate na unutrašnjem planu.

Proizilazi da je vaš cilj – dostizanje visokih vibracija, osnaživanje božanskog na celoj planeti, razdvajanje od zemaljskog. Ali radi se o tome da se božansko nalazi i u zemaljskom, da Bog prebiva u svemu. U Kuranu je napisano da je Alah čovetu bliži od njegove karotidne arterije.

Sva vaša „prosvetljenja”, vibracije, izgovaranje mantri za pročišćenje loze su – s moje tačke gledišta, obična ispoljavanja gordosti. Uzdizanje u neke više sfere vas ne vodi ka ljubavi, već do osećaja sopstvene izuzetnosti i bitnosti.

Da biste se kretali ka Bogu, treba da prevladate svoju gordost. Da biste se približili Bogu, potrebna je ljubav. Bog je ljubav. Ljubav je saosećanje i jedinstvo sa svetom i ljudima, žrtvovanje i pomoć.

Duhovni put žene počinje učenjem da uvek, u svim okolnostima, sačuva ljubav, zatim da teži ka tome da popusti mužu u slučaju sukoba, i kad je spremna da oprosti, da se menja, poboljšava karakter.

Da ste ispričali o svojoj spoznaji Svevišnjeg kroz brigu o deci, muži, svojoj duši – to bi bilo prirodno. Ali, obratite pažnju: ni reč niste napisali

o tome koliko imate dece, kakve su im karakterne osobine, mane. Niste pitali ni kako da se prevaziđu te mane, kako da pomognete deci da vole, da opraštaju, budu moralna, požrtvovana, energična, zdrava uspešna i srećna.

Niste pitali kako da svog muža učinite srećnim, kako da se promenite s tim ciljem, kakvi bi trebalo da budete. Niste se zainteresovali koji su uslovi potrebni za dublju promenu sopstvenog karaktera. U pismu ste nabrojali mnoga svoja dostignuća, sem najvažnije stvari: kako ste se promenili.

Svako znanje je promena. Nove informacije menjaju celokupnu našu strukturu – i informacionu i fizičku. Razvoj je nemoguć bez promena. Sve što ste nabrojali još uvek nije razvoj. Kad postanete blaži, bolji, kad karakter vaše dece počne da se menja nabolje, to će i značiti da ste realno počeli da se razvijate.

Budući da ste čitali moje knjige, po svemu sudeći, vrlo površno, ako ste ih uopšte i čitali, mogu da vas podsetim da deformacije strukture polja i jesu naši gresi, naša iskrivljena osećanja. Deformacija struktura polja je deformacija naših osećanja.

Da biste uklonili deformacije polja potrebno je samo da poboljšate karakter i da kroz sebe harmonizujete svoju decu. Treba se razvijati poboljšavajući svoje duhovne kvalitete. Ne treba ignorisati ljudske, nesavršene osobine težeći ka nebeskim visinama. Neophodno je videti božansko u čoveku i pomoći mu da ljudsko preobrazi u božansko.

Čovek s prekomernom godošću se ne orijentiše na ljubav, već na znanje, na sve dublje viđenje suptilnih planova, na visoke vibracije, otklanjanje deformacija itd. To je u suštini đavolizam.

Đavo je izgubio jedinstvo s Bogom i ljubav prema Njemu, a bez ljubavi se promena pretvara u uništenje. Zbog toga đavo ne može da se menja. Đavo razmišlja o proširenju svojih mogućnosti, o svojim sposobnostima, svom umu, doticanju viših vibracija. Nije uzalud što reč Lucifer znači „svetlosni, sjajni” – visoke vibracije pružaju osećaj svetlosti.

Đavo razmišlja o svojoj svemoći, o ostvarenju svake svoje želje. On teži da se razvija i poboljša sve svoje sposobnosti, osim jedne – sposobnosti da voli. On ne može da voli i da se menja kroz težnju ka Bogu, postajanju nalik Njemu.

U Bhagavad-giti je napisano da je smisao čovekovog života težnja ka Bogu, što znači – promena sebe i razvijanje pozitivnih duševnih kvaliteta. Bhagavad-gita nabraja te duševne osobine.

Za početak, čovek mora da ima ispravan cilj, razumevanje gde da se kreće, a tek potom mu može koristiti primena nekih tehnika. Naša percepcija indijske filozofije zamućena je našim iskrivljenim, pragmatičnim, materijalističkim razmišljanjem. Mi radimo prakse i tehnike da bismo usavršili svoje sposobnosti zaboravljujući na osnovno – čemu služe sve te tehnike.

Mislim da vaš duhovni rast zapravo nije rast, već uništenje. To što ste samo uzgred pomenuli decu i muža, a rođaka se setili samo kad je reč o izgovaranju mantri, svedoči o tome da su vam nepoznati zakoni karme.

Šta je karma? To je zakon uzroka i posledice. Unutrašnje čovekovo stanje, njegovo ponašanje, osećanja i misli – sve to utiče na njegove potomke i ljude koji ga okružuju. A kad se čovek bavi razvojem natprirodnih sposobnosti, zaboravljujući na ljubav i promenu sebe, svog karaktera, to može vrlo negativno da utiče na njegove bližnje.

„Šta čovek poseje, to će i požnjeti“ – tako je zapisano u Novom zavetu. To i jeste zakon karme. Treba da posejete ljubav, a ne želju da steknete moći. Ponovo pročitajte Bibliju i pokušajte da rešite osnovna pitanja: ko smo, odakle smo, kuda idemo.

A šta je prosvetljenje? Prosvetljenje nije visoka energija ili visoke vibracije; istinsko prosvetljenje je osećaj prisustva Boga u svemu, osećaj jedinstva sa Svevišnjim. A za to nije potrebno „čupati“ grešnu zemlju od visokih nebeskih sfera.

Ako čovek sve deli na crno i belo, neće moći da prevaziđe gordost. Kad prestane da vidi Boga u svemu, takođe ne može da prevlada gordost. Ako ne shvatimo da su cilj i smisao života jedinstvo sa Svevišnjim, postajanje nalik Njemu i razvoj – a bez ljubavi je to nemoguće – gordost se ne može prevladati.

Savetujem vam da se ozbiljno zamislite nad tim.

U MENI SU SE PROBUDILE PRAVA LJUBAV I VERA!

Poštovani Sergeju Nikolajeviću!

Odavno sam želela da Vam pišem i da Vam se zahvalim za znanja koja pomažu da se živi! Hvala!

Želela bih da podelim osećaj mira u duši koji sam nedavno stekla. Naravno, dešavaju se trenuci kada se iznutra nešto uznemiri, a kod mene je to strah za budućnost i uninije. Sada su to retki gosti. Ali dešavalо se da sam bila obuzeta hroničnim uninijem, čak od puberteta (sada imam 29 godina). Najvažnije je da sad, kada mi te emocije periodično izranjaju, znam kako s njima da postupam!

Za to sam saznaла nedavno – otprilike pre dve godine. A sada su se u meni probudile istinska ljubav i vera u Boga! Osetila sam važnost biblijskih istina – i videla, čula, osetila, shvatila koliko sam srećna i obdarena svim dobrobitima!

Želela bih takođe nešto da Vam kažem o mom nesvakidašnjem „treningu“. Informacije koje sam dobila iz Vaših knjiga upijala sam vrlo tajnovito – osećala sam kao da sam se nečega prisećala, doticala nečega što je sveto i važno.

Moje uporne prehlade su se zaustavile i u protekle dve godine sam bila bolesna samo tri ili četiri puta. Pre toga sam često imala prehlade, bezmalo upale pluća. Hemoglobin mi se sjajno normalizovao! Pre toga je konstantno bio vrlo nizak; bila je to, kako se kaže – anemija. Generalno, rezultati mog poslednjeg lekarskog ispitivanja ukazuju da sam potpuno zdrava! Osim što nosim sočiva.

Međutim, kod mojih rođaka su prisutna konstantna čišćenja. Moje blisko okruženje je bolovalo od raznih bolesti, ali je njihovo stanje počelo da se popravlja, svako ide svojim tempom. Mama i tetka su imale probleme s pankreasom. Tata ima ozbiljne bubrežne probleme, zbog čega je bio u bolnici. Stric je imao visok krvni pritisak, koji nikad ranije nije imao. Deda je umro u 79. godini nakon teške bolesti – ateroskleroze moždanih krvnih sudova.

A ja sam se srela sa muškarcem koga sam zavolela. Imali smo nameru da se venčamo, ali se sve raspalo... Raskid mi je teško pao, ali zahvaljujući Vašim knjigama i pomoći bliskih ljudi, uspela sam da se s tim izborim i steknem veru u Boga.

Stekla sam znanja i iskustvo koji nadahnjuju! Moje veliko dostignuće je da su mi sad očaj i uninije – jako retki gosti.

Hvala Vam, Sergeju Nikolajeviću!

Zahvaljujući Vašim čitaocima, ljudima od dela – njihove priče koje dele s nama ponekad daju krila u najpotrebnijim trenucima!

Osećaj da se nečega prisećate dok čitate moje knjige u suštini je ispravan. Naša duša je božanska. Kad grešimo, zaklanjajući od sebe ljubav i osećaj jedinstva s Bogom, pojavljuje nam se lažna slika sveta i potom iluziju doživljavamo kao stvarnost. Međutim, kad počnemo da verujemo u ljubav, da osluškujemo svoju dušu, vraća nam se ispravna slika sveta i mi se prisećamo sveta iz kojeg je naša duša došla.

Naši problemi se talože u slojevima. Kad čovek počne da se menja, on prvo savladava površinski nivo – nivo uvreda, nezadovoljstva sudbinom i uninija. Nezadovoljstvo sudbinom uzrokuje probleme s gljom, uninije izaziva sinuzitis i rinitis. Stalne prehlade su posledica pada energije zbog neprihvatanja sveta i nezadovoljstva sudbinom, tj. gordosti. Upala pluća ukazuje na ozbiljniji nivo gordosti. Nizak hemoglobin je takođe posledica pada energije, nezadovoljstva sudbinom i sobom.

Istinske promene u vašem fizičkom stanju ukazuju na promenu vašeg karaktera. To što i dalje imate probleme s vidom, kao i u ličnim odnosima, ukazuje da vaše promene još uvek nisu dostigle dublji nivo, koji nosi neprimetne, ali sveobuhvatnije emocije prihvatanja sveta, kao i Božje volje.

Najvažnije je shvatiti da se naše promene ne dešavaju pravolinijski, već po sinusoidi. Kad nešto prevaziđemo i potom započnemo rešavanje dubljih problema, s Višeg plana nam stiže čišćenje. Čini nam se da smo sve izgubili, da idemo u pogrešnom pravcu. Ali u meri u kojoj prihvatamo volju Svevišnjeg, sačuvamo ljubav, ne tražimo krivce, shvatajući da nam svi problemi ne pristižu samo zbog nečega, već radi nečega – toliko uspešno rešavamo novi problem.

Prvu etapu ste dobro prošli. Čestitam. Nije najbitnije fizičko ozdravljenje koliko ozdravljenje vaše duše, što i jeste garancija da ste na pravom putu. Srećni ste. Sve ostalo će uslediti.

ŽIVOT BEZ STRAHA

Nedavno je na forumu jedna žena podelila zanimljivo iskustvo.

Po pitanju straha za decu kad su bolesna: strah je neverovanje u Boga, ali zašto Mu se onda obraćamo?

I sama sam bila teško bolesna više od 30 godina: arahnoencefalitis, diencefalni sindrom koji je ostavio posledice, početak Behterevljeve bolesti, srčana mana, prekidi disanja u toku spavanja, reumatozni artritis, opstruktivni bronhitis koji se ponavlja dva puta godišnje i traje po tri meseca, bronhoektaze, pneumoskleroza (a takođe i nefunkcionalno desno plućno krilo), bolesti komplettnog želudačno-crevnog trakta. I uz sve to, imala sam intoleranciju na nekoliko desetina lekova i elektroterapiju.

I pored svega toga, udala sam se i rodila troje dece uz negodovanja lekara: „Umrećeš na stolu!..” Nisam umrla, i još nemam nameru da umirem. U suštini, nisam osećala nikakav strah, iako su me lekari punili strahovima vrlo revnosno – po svoj prilici su se plašili za sebe.

Posećivala sam najbolje klinike u Moskvi i drugim gradovima. Sve su to, sa stanovišta medicine, neizlečive bolesti. Jedan docent mi je 2001. godine rekao: „Niko ne želi da se prihvati vašeg slučaja – ko želi truplo na stolu?” Uputili su me kod njega da bi me operisao, tj. odstranio mi gnoj iz desnog plućnog krila. Rekao mi je: „Idi. Umrećeš kući i bez mene”.

Nisam se čak ni uznemirila. U to vreme sam već proučavala knjige S.N. Lazareva. Sve je bilo tako nerazumljivo... Šta znači raditi na sebi? Bilo je još mnogo drugih pitanja. Ali ono najvažnije sam shvatila: da su svi moji problemi posledica mojih ljutnji na roditelje. I počelo je moje postepeno ozdravljenje.

Kao i sva, i moja deca su bila bolesna: česte, jake, respiratorne virusne infekcije i bolesti, upale pluća s visokom temperaturom, problemi sa želudačno-crevnim traktom. Nikad nisam osećala strah i malodušnost.

Ćerka i unuka su mi imale upalu pluća, lečila sam ih bez lekova. Možda sam i uspela da ih izlečim jer nisam imala straha.

Unuk i praunuk su mi prilikom rođenja doživeli mikro moždani udar i imali još dve neurološke dijagnoze. Odvela sam ih kući trećeg dana uz potpis iako su lekari negodovali. Posle dva meseca su ih odjavili s evidencije pacijenata, iako im uopšte nismo davali lekove. Sada su to normalna i zdrava deca.

Strah pred budućnošću je jedna od manifestacija borbe s Bogom, neprihvatanja Božje volje. Jedan od znakova gordosti je poklonjenje budućnosti. Poklonjenje budućnosti se manifestuje kao strah od

budućnosti. Sposobnost da prevaziđemo taj strah i osetimo da je Božja volja u svemu – jedan je od najvažnijih uslova za prevazilaženje gordosti.

Kad se čovek u potpunosti bude oslonio na Svevišnjeg, shvatajući da kroz ljubav prema Bogu može sve da pobedi, to će biti najbolji lek koji je postojao, postoji i postojaće u istoriji čovečanstva. To je glavni lek koji nam omogućava da prevladamo najtežu bolest današnjeg čovečanstva: gordost.

SPASENJE BUDUĆNOSTI

Sergeju Nikolajeviću, s Vama sam od 1997. godine. Sve Vaše knjige sam pročitao više puta i pregledao skoro sve Vaše diskove. Moja supruga i ja smo prisustvovali gotovo svim Vašim seminarima u Nemačkoj.

Naša porodica je zdrava, rastu nam dva deteta, dečak ima četiri i po godine, a devojčica dve. Sebe smatram naprednim „Lazarevcem”, koji je sposoban da prevaziđe svaki problem i prihvati bilo koju traumatičnu situaciju.

Tako je bilo do juna ove godine. Nedavno smo kupili manju kuću na kredit i naša porodica se pripremala za preseljenje – bio je to vrhunac sreće. Ali odjednom sam osetio da nemam snage, a isto se desilo i s mojom suprugom.

Supruga je predložila da otvoreno porazgovaramo. Ovo nije prvi brak ni meni ni njoj, svako od nas iza sebe ima porodicu koja se raspala i odnos koji je prekinut. Kad smo se venčali, iskreno smo ispričali jedno drugome sve što nam se ranije dešavalо.

Elem, supruga mi je saopštila da mi tom prilikom nije sve ispričala, plašeći se da ne izgubi porodičnu sreću koja je nastajala, a o kojoj je sanjala celog života, ali da više ne može da čuti. Slučaj se desio pre našeg poznanstva i povezan je s mojim bratom od strica i njegovom suprugom (upravo su nas oni i upoznali).

Nemam pravo da pričam šta se među njima desilo – reći ću samo da je to što sam čuo u meni imalo efekat eksplozije bombe, dobio sam udarac ispod pojasa. Zatim sam odjednom shvatio zašto sam Vas svih ovih 20 godina pratio. U jednom trenutku su mi sve informacije koje ste izneli postale jasne kao dan. Sve moje predstave o svetu su se srušile kao kula od karata i realno sam osetio kako mi je dušu nastanila božanska

ljubav. Nekim ljudima ona daje zdravlje i bogatstvo, a drugim, kao meni, oduzima sve.

Nekoliko dana sam bio potpuno oduzet, pri čemu sam se osećao kako umirem... Svest je vrištala: „Bacaj sve i odlazi!”, a duša je govorila: „Voli, oprosti i ne predaj se”. Neću opisivati šta nam se događalo tih dana, samo ću reći da je ljubav pobedila. I supruga i ja iskreno priznajemo da bez Boga i Vaše pomoći ništa ne bismo uspeli.

Sa zahvalnošću...

Čovek je po svojoj suštini božanski, a njegov život, njegovo spoljašnje „ja” je uloga koju igra. Vreme koje je predviđeno za tu ulogu će se jednom završiti, a čovek će morati da napusti pozornicu, a zatim da na nju ponovo izade. Ako čovek, igrajući ulogu, poželi da zauvek ostane na pozornici, grubo će ga ukloniti s nje da ne bi došlo do bujanja te patološke primamljivosti.

Ako se prekomerno vezujemo za život, naša duša počinje da umire – ali mi to po pravilu ne osećamo. Nastavljamo na unutrašnjem planu da se odričemo našeg božanskog „ja”, zatvarajući na taj način sve perspektive sebi i svojim potomcima. I što se više budemo vezivali za svoju ulogu, grublje nas moraju zaustaviti.

Ako je reč o spektru čovekovih vezanosti, onda ih, u principu, i nema tako puno. Mi posedujemo dva nagona koji se spajaju u jedan. Nagon produženja vrste i nagon samoodržanja se spajaju u nagon produženja života. Ovaj poslednji, ili nagon za opstankom, dopuna je osnovnog nagona – nagona ljubavi prema Bogu i jedinstva s Njim.

Znači, čovek nema puno osnovnih potreba: hrana i seks – da bi produžio život, rad – da bi podržao život i ono što nazivamo razvojem – da bi sačuvalo život u budućnosti.

Tokom mnogih milenijuma u čovekovoj podsvesti su kuća i komad zemlje bili najbitnije vrednosti. Upravo su mu one omogućavale da preživi. Ne možemo čak ni da zamislimo kakva se bura emocija uskovitla u čovekovoj podsvesti kad kupi kvalitetan stan ili veliku kuću.

Ako čovek nije zaštićen unutrašnjom harmonijom, ako ima tendenciju vezivanja, dobijanje kuće ili druge imovine na koje nije spreman, mogu dovesti do ozbiljnih problema, gubitka zdravlja i kraha subbine.

Ako ta dobra koje čovek dobije ojačaju njegovu vezanost u toj meri da mu u budućnosti predstavljaju opasnost i mogu da dovedu do niza

nesreća, onda mu se daje blago pročišćenje: prvo – mučenje za dušu, a potom za duh i telo.

Muke namenjene duhu mogu izgledati kao gubitak kuće, otkaz na poslu, odnosno krah sADBine. Svima su poznate telesne muke.

Najblaže pročišćenje je patnja duše, njena mučenja. Ali ma kako čudno izgledalo, upravo njih ljudi često ne mogu da prihvate – mnogima je lakše da obole i umru ili da im se sADBina raspade, nego da u celosti oproste voljenoj osobi koja ih je povredila.

Kada ste kupili kuću, vaša vezanost se naglo ojačala, gordost je skočila i s Višeg plana su pokušali da vas spasu. Bili su uniženi vaši nagoni.

Što je više gord, čoveku je teže da prihvati uniženje, teže mu je da oprosti. Često sam sretao ljude kojima je bilo lakše da umru nego da oproste, potčine se sADBini i promene. Za takve ljude je smrt bila najlakše rešenje problema.

Takvim ljudima s Višeg plana pristižu najrazličitije varijante namenjene pročišćenju duše. Na primer, privlačan muškarac, koji ima ogroman nivo gordosti, spremam je da umre da bi dokazao da je u pravu. Ali se iznenada zaljubljuje u ženu koja ga unižava, izdaje, „secka ga na rezance” a on oseća da ne može da odbaci ljubav i da to uniženje mora da prihvati.

Muškarac prolazi kroz duševne patnje, od kojih nigde ne može da se sakrije i tad mu se pojavljuje šansa da harmonizuje dušu. Ne kroz prevazilaženje gordosti, već – ljubomore.

Ali ako nastavi kao što je navikao – da brani svoju ispravnost, prezire, osuđuje ženu koja ga je povredila, njegova duša se više ne pročišćava ni po pitanju gordosti niti ljubomore, već mu se uključuje žestoko prisilno čišćenje – započinje mu potpuni raspad sADBine, duha i tela.

Vi ste uspeli da prihvate uniženje, da sačuvate ljubav i samim tim da pročistite svoju dušu. Na taj način ste, u suštini, spasili svoju decu, porodicu i budućnost.

ŽELIM VAM BUDUĆE USPEHE!

Poštovani Sergeju Nikolajeviću,

Informacija koja je izložena u Vašim knjigama i seminarima, meni, sa 23 godine, pomogla je da shvatim razmere problema svoje duše kao i ono na čemu treba da radim.

Od detinjstva imam veliku gordost, naviku da svake sekunde budem nezadovoljna svetom oko sebe i situacijama. Sklona sam da prezirem i mrzim one koji su manje sposobni i pametniji od mene. Sa takvim bremenom neću daleko dogurati, što sam shvatila pre tri godine kad sam počela da slepim.

Isprrva nisam tome pridavala nikakav značaj, ali je slepilo brzo napredovalo. Put samopromene je počeo onda kad sam bila pritisnuta uza zid. Ispostavilo se da je pročitati i zapamtiti ono što je napisano u knjigama jedno, a realno osetiti da je sve što se događa pomoć s Višeg plana – nešto sasvim drugo.

Kada sam osetila da sve što se dešava radi za moju dobrobit, a ne protiv mene, da je sve zakonomerno, logično i da mi pomaže da osetim da me Bog bezuslovno voli, da moram da težim ka Njemu, čak iako to ne donosi opipljive plodove u vidu novca, zdravlja ili nekih drugih zemaljskih vrednosti – na duši mi je postalo mnogo lakše. Najteže mi je bilo da prevaziđem trgovačku logiku, koristoljubiv odnos prema Bogu. Sad znam kako da preživim i šta da učinim kada me spopadnu problemi.

Kada je reč o spoljašnjim poboljšanjima, u znatnoj meri su mi se ispravila leđa, očna bolest je stagnirala. Sad, kada sam promenila sistem ciljeva, postalo mi je lakše da prihvatom neuspehe i gubitke.

Želim da Vam se zahvalim na istraživanjima, naporima koji su usmereni na njihovom razjašnjavanju ogromnoj publici.

S poštovanjem...

Jedan od znakova gordosti je poklonjenje duhovnosti, budućnosti. Ako se nešto ne uklapa u našu sliku budućnosti, to izaziva bes, osuđivanje. Nezadovoljstvo, prezir i osuda su znaci poklonjenja budućnosti. Ako čovek ima krutu sliku sveta, onda je agresija neizbežna.

U Bibliji je napisano da je molitva bez dela mrtva. Pokajanje samo po sebi nije dovoljno – treba realno menjati svoj karakter. Po svemu sudeći, počeli ste da nižete uspehe.

Problemi s leđima su posledica osuđivanja, osećaja svoje absolutne ispravnosti i nepogrešivosti. Unutrašnje neprihvatanje onoga što se dešava i onoga što će se dogoditi uzrokuje program samouništenja.

Ovaj program negativno utiče na vid. Mržnja prema svetu, ljudima ili samom sebi slabi vid. Kad je čovek stalno nezadovoljan situacijom, u podsvesti mu se formira mržnja prema svojoj sudsini a zatim nastaju veliki problemi.

Sukob sa okruženjem bi trebalo da nas nagoni na dejstvo, nastojanje da promenimo svet i sebe. U sebi ne smete da taložite uvrede. Na unutrašnjem planu mi opštimo s Bogom, i tamo mora postojati samo ljubav. Agresija prema Bogu je opasna.

Potrebno je da naučimo kako da se pravilno sukobljavamo. Ako nam se neko ne dopada, moramo da ga vaspitavamo, a ne da ga ubijamo mržnjom i prezirom.

Gordoj osobi su potrebna uniženja i bolesti kako bi mogla da harmonizuje svoju dušu. Vaše neprihvatanje sveta koje vas okružuje na podsvesnom nivou izgleda kao moćan program samouništenja. Upravo je unutrašnji nedostatak volje za životom i dovelo do problema s vidom.

Uzroci pojave programa samouništenja prvenstveno su očaj, uninije, mržnja prema sebi i nezadovoljstvo sudbinom. Ali program samouništenja takođe može biti posledica neprihvatanja onoga što se dogodilo, osuđivanja ljudi, mržnje prema njima, a naročito bližnjima. Zamerke koje gajimo prema roditeljima takođe mogu dovesti do ozbiljne bolesti. Što nam je čovek bliži, što ga više volimo, opasnije su zamerke prema njemu koje nam se talože u dubini duše.

Vaše zdravstveno stanje povezano je sa osećanjima koja ste gajili, s događajima u kojima ste učestvovali. Potrebno je da prevaziđete zavisnost ne samo od tela i duha, već i od duše. Odnosno, da istinski promenite svoj karakter.

Hristos je govorio o tome da treba biti ispunjen ljubavlju, nevezan, fleksibilan, strpljiv, energičan, ispunjen razumevanjem, milosrđem i iskren. Umesto da stalno oprاشtamo uvrede i kajemo se, jednostavnije je da ne budemo uvređeni i da ne osuđujemo.

Karakter se teško menja i to ne odmah. Za to je potrebno da se u podsvesti promeni sistem prioriteta, što se ne dešava tako brzo. Ali ako neprekidno budete radili na svom karakteru, on će se zasigurno promeniti.

Želim vam buduće uspehe!

SVE PRIHVATAM OD TEBE...

Poštovani Sergeju Nikolajeviću!

Želela bih s Vama da podelim to kako uz pomoć Vaših knjiga, predavanja i seminara pobedujem svoju gordost. Vaša istraživanja su od neprocenjivog značaja i mnogo mi pomažu u uspostavljanju harmoničnih odnosa u porodici. Veliko Vam hvala!

Kod mene to u praksi izgleda ovako. Majka sam troje male dece i zato mi je vrlo teško da se kod kuće osamim. Iz tog razloga i nisam tražila neke specijalne uslove, već sam se trudila da radim na sebi u trenucima kada je za to bilo mogućnosti, npr. kada decu stavljam da spavaju. Pre toga nastojim da ništa ne jedem.

Ljuljala sam u kolevci mlađu čerku, zatvorila oči i preko slušalica slušala muziku iz edicije „Ozdravljenje duše“ ili „Ritmove za oslobođenje svesti“. Zvona i cvrkut ptica su mi istiskivali iz glave sve misli i ja sam potpuno uranjala u ove zvukove.

Zatim se pojavljivala slika: sija sunce, a ja ležim na rubu šume usred guste trave, slušam cvrkut ptica i taj zvuk zvona – čas je bliži, čas udaljeniji. Zvono mi govori o prisustvu Boga uokolo... U svakoj vlati trave, u zracima sunca, u meni. Sve diše Njime.

Svakom ćelijom počinjem da osećam kako se toplina Njegove ljubavi razliva svuda uokolo i ja sam deo te ljubavi. Spontano ponavljam iznova i iznova: „Gospode! Volim Te svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom!“ Sve drugo odlazi daleko, u drugi plan.

I tad, na fonu ovog osećaja ljubavi i unutrašnje topline, počinjem da se prisećam situacija koje mi uznemiravaju dušu, koje su mi pričinile puno bola i različitih emocija. One u sećanju same izranjaju. Ljubav prema Bogu, kao šablon, prislanjam na svoje emocije koje mi izviru iz duše. I tad uspevam da shvatim kada i gde sam se odričala ljubavi, činila izbore u korist principa ili svoje ispravnosti, idealu, morala.

Zatim, negujući osećaj ljubavi, molim Boga za oproštaj zbog odričanja od ljubavi, zbog ubistva ljubavi u duši – usrdno molim Oca koji je voljen i koji voli, kao dete spremno na sve žrtve i podvige u ime ljubavi. Ponovo prolazim kroz situaciju, i sada, donoseći izbor u ime ljubavi, dok istovremeno zamišljam kako bi izgledao moj postupak, ponašanje i govor, modelujem sve to. Na taj način prolazim kroz situaciju po situaciju.

Nadalje učim da na isti način postupam u svakodnevnim situacijama u odnosima s bližnjima. Kad se pojavi neka situacija,

oslanjam se na taj unutrašnji osećaj topline i ljubavi prema Bogu i spokojno ulazim u sukob. Spoljašnja delovanja su različita, ali uvek počivaju na osećaju ljubavi prema Bogu.

Tako postupam ako, na primer, počnu rasprave s mužem i želim da dokažem da sam u pravu. Iznutra se oslanjam na ljubav prema Bogu i u mislima ponavljam: „Zarad ljubav prema Tebi, žrtvujem svoju želju da budem u pravu“. I najčešće se situacija rešava na obostrano zadovoljstvo, iako to ne bude uvek jasno.

Ovaj unutrašnji orijentir u duši se uključuje kao svetionik u oluji. Spolja sve podrhtava, ali ja držim kurs ka ljubavi, ponavljajući: „Sve prihvatom od tebe, Gospode! Sve je Tvoja volja!“

Mislim da su uz ovo pismo izlišni komentari.

ZAKLJUČAK

Gordost je opasna ne samo zato što uzrokuje nesreće i bolesti. Glavna opasnost gordosti je u tome što izobličava čovekovu dušu. Zbog ovih deformacija on ne dobija životnu energiju u dovoljnoj meri. Naša duša je božanska, i upravo kroz nju od Boga dobijamo Višu energiju bez koje jednostavno ne možemo da živimo.

Gordost je opasna i zato što se neprimetno ispoljava. Tek u poslednjim fazama degradacije duše gordost dovodi do raspada, bolesti, patnje i smrti – dok na početku čak pričinjava zadovoljstvo, jer čovek oseća sopstvenu važnost: „Pametniji sam, lepši, nadmoćniji, sve kontrolišem, niko mi nije potreban, ja sam najbitniji!..“

Ako čovek ne želi da dobrovoljno prevazilazi gordost, soubina će ga na to naterati kroz bolesti, nesreće, probleme s potomstvom. Moramo naučiti kako da prinudno prevazilaženje gordosti zamenimo dobrovoljnim.

Da bismo to postigli, moramo imati ispravan pogled na svet, odnosno ispravnu sliku sveta i ispravan sistem prioriteta. Neophodno je da imamo ispravnu predstavu o Bogu i čoveku, koji je, kako je napisano u Bibliji, sazdan po liku i oblicju Božjem – i tad možemo shvatiti ko smo, odakle smo došli i kuda idemo.

Gordost je udaljavanje od Boga. Da bismo se vratili Bogu treba da osetimo svoje jedinstvo s Njim. Moramo da shvatimo da je Bog naš otac, On je stvorio naše duše i ljubav prema Njemu, nalikovanje Njemu, služenje Njemu i poštovanje Njegovih zapovesti prirodan je i neophodan proces, najviša sreća koju čovek može da ima.

Da bi se gordost uspešno prevazišla treba shvatiti da je čovek po svojoj suštini božanski. To znači da naša duša uvek održava jedinstvo s Tvorcem. To znači da postoji put kojim možemo ići, postepeno se približavajući Bogu.

Približavanje Bogu je razvoj, a razvoj podrazumeva promenu. Ma koliko se čovek molio, ma koliko se žrtvovao, ako mu se karakter ne menja, njegovo približavanje Bogu će biti samo na spoljašnjem planu, dok će njegovo unutrašnje stanje ostati isto. U tom slučaju je nemoguće prevladati gordost.

Žal za prošlošću, nezadovoljstvo sadašnjošću, uninije i strah pred budućnošću, označavaju neprihvatanje Božje volje i borbu s Bogom.

Pokajanje je rad na promeni našeg odnosa prema prošlosti.

Prevazilaženje gordosti u sadašnjosti je sposobnost da se pravilno sukobljavamo s ljudima, sobom, svetom oko sebe i svojom sudbinom.

Strah od budućnosti, zabrinutost za budućnost, želja da njome upravljamo – sve to je takođe podsvesna borba s Bogom. Da bismo sve ovo prevazišli, neophodno je da shvatimo da je ljubav važnija od naše svesti i našeg uma, ma koliko nam se um činio logičnim.

Da bismo osetili jedinstvo s Bogom, potrebno je da zauzdamo svoju svest. Kad čovek zaustavlja svoje misli, odbacuje planove koji se tiču budućnosti, strahove, uninije, kad se uzdržava od hrane i seksa – to mu omogućava da ukroti svest i oživi dušu. Zapovesti Isusa Hrista nam pomažu da osetimo prioritet duše nad svešću.

Kad budemo shvatili da smo božanski, večni, da više ne treba da osećamo strah od budućnosti niti da žalimo zbog prošlosti, onda se smanjuje zavisnost od nagona. Život treba shvatiti kao igru u kojoj je najvažnije pravilo i glavna nagrada – porast ljubavi u duši.

Da bismo uspešno prevazišli gordost, treba da naučimo da razmišljamo dijalektički, da svet vidimo u njegovoj raznolikosti i da istovremeno shvatamo da je to jedna celina, da je sve jedna celina. Čovek koji je izgubio veru u Boga ne oseća jedinstvo sa svetom, već živi kroz krajnosti, deleći ga na dobro i зло, na crno i belo – a zatim neminovno biva suočen s problemima.

Da bismo radili na svom karakteru i prevazilazili gordost, veoma je važno da shvatimo da se greh uz pomoć ljubavi može pretvoriti u vrlinu. Ne treba se kažnjavati zbog grešnosti, već uvećavati ljubav u duši. Veoma važan uslov za prevazilaženje gordosti je formiranje inercije ljubavi.

Svi imamo božansku prirodu i umeće da osetimo jedinstvo svih ljudi, vidimo božansko u svakom čoveku, da prema svakom čoveku sačuvamo ljubav, prema njegovoj duši, njegovoj suštini – što je takođe mehanizam prevazilaženja gordosti. Prevazilaženje ogovaranja, loših misli o ljudima, umeće da u svakom čoveku vidimo obliče Boga – sve je to pomoć u prevazilaženju gordosti.

Što više budemo razvijali milosti, iskrenosti, dobrodušnosti, hrabrosti, nezavisnosti, umeća da činimo ustupke, da se ne uzrujavamo, da budemo popustljivi kad je reč o manama i stavovima drugih ljudi – približavaćemo se Bogu. Kad shvatamo da je istina – ljubav, da je istina

milosrđe, saosećajnost i osećaj jedinstva s ljudima, naša gordost će se prevladavati.

Svoju decu treba pravilno da vaspitavamo – to takođe pomaže u prevazilaženju gordosti. Kad čovek svojoj deci prenosi ispravan sistem prioriteta, na taj način pomaže i svojoj duši. Ali ako decu pogrešno usmerimo, njihove emocije se vraćaju ka nama i sprečavaju nas da se razvijamo.

Da bismo prevladali gordost, potrebno je da postepeno prelazimo sa nivoa čovek-telo na nivo čovek-duh, a zatim na nivo čovek-duša. U meri u kojoj prevaziđemo zavist, pohlepu i egoizam, toliko se uzdižemo nad nivoom čovek-telo.

U kojoj meri prevazilazimo poklonjenje budućnosti, tendenciju ka osuđivanju ljudi, nezadovoljstvo sudbinom, koliko se takođe dostojno ponašamo kad nas savladaju bolesti i nesreće, koliko težimo da se neprestano radujemo i prema životu se odnosimo s humorom – toliko smo spremni da se uznesemo nad nivoom čovek-duh i pređemo na nivo čovek-duša.

Prvi stadijum prevazilaženja gordosti je promena ponašanja, načina života i navika. Drugi stadijum je promena karaktera, osećanja, percepције sveta. I treći stadijum je dubinska transformacija ličnosti, u skladu sa onim što je govorio Hristos: „Valja vam se nanovo roditi”. (Jevanđelje od Jovana 3:7)

Ljudi treba da budu Božja deca, to jest da apsolutno prihvataju Božju volju, neprestano osećaju vezu s Tvorcem. Iz toga bi trebalo da proistekne ne samo obično poboljšanje karaktera – već da u jednom trenutku nastupi transformacija čovekove ličnosti. To će i biti istinsko prevazilaženje gordosti.

Prevazilaženje gordosti je približavanje Bogu, spoznaja Boga, a proces učenja uvek sadrži element nepredvidljivosti. Veoma je važno shvatiti da nijedna religija, nijedan sistem, nikakva istraživanja ne mogu biti savršeni i pružiti zaokruženu predstavu o Bogu, svetu i čoveku.

Svet je nepredvidljiv, Božja volja je nepredvidljiva. Čovek može da spoznaje svet – ali mi moramo znati da nikad ne možemo potpuno i apsolutno da spoznamo Božju volju.

Naše predstave o gordosti će se neprestano menjati; tražićemo sve novije puteve u prevazilaženju gordosti – i tako će biti do kraja veka, dok se ne završi ciklus razvoja Vasione.

Ali ako smatramo da smo sve već sve shvatili i da sve znamo, upravo će u tom trenutku naša gordost početi neprimetno da se uvećava jer je naša svest prevladala nad osećanjima. Naša duša, povezana s Bogom, oseća nepredvidljivost sveta, a naša svest sve pokušava da izračuna i predviđa, nastojeći da kontroliše svaku situaciju.

Čovek spoznaje svet u skladu sa sposobnošću i mogućnošću da ujedinjuje suprotnosti, a to je određeno količinom ljubavi u duši. U našoj duši je za sad malo ljubavi; naša ljubav je slična slaboj vatrici – još uvek smo na samom početku puta.

Predstoji nam da se neprekidno borimo s gordošću. Što su veće naše mogućnosti i sposobnosti, biće više iskušenja koja se moraju prevazilaziti, i tim pre mora biti intenzivnije naše stremljenje ka ljubavi.

Potrebno je da svakog dana radimo na prevazilaženju gordosti. Svakog dana moramo tražiti novije puteve razvoja, poboljšanja karaktera, uvećanja ljubavi u duši, jačanja jedinstva s Bogom. To je osnovni recept za prevazilaženje gordosti i pronalaženje istinske sreće.

Naravno, želeo sam da u ovoj knjizi pomenem ljude koji su zaista postavili ljubav na prvo mesto i pobedili svoju gordost. Ali do sada mi je poznat samo jedan čovek koji je u tome uspeo. Mislim da je njegovo ime poznato čitaocu. Svima savetujem da još jednom pročitaju Novi zavet.